

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó- 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postai akkreditív- csekk száma: 25.342
---	---	---	---------------------	--

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy házban.
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Egy levél útja.

A Reggeli Ujság írja, hogy az egyik budapesti napilap szerkesztősége érdekes levelet kapott. A levélben az illető lap képesmelléklete volt, abban pedig egy fővárosi társadalmi egyesület műkedvelő színházi előadásáról készült csoportkép. A képen szereplő hölgyek közül kettő meg volt csillagozva, a marginon pedig a következő szöveg állott: „Kérjük, közölje a tisztelt Szerkesztőség postafordultáival, hogy a csillaggal megjelölt két hölgy hajadon-e, mert ha igen, mi boldogan feleségül vennők.” A levélírók, illetve — mint a Reggeli Ujság írja — leánykérők: két vidéki csendőrtiszt. A levelet — jegyzi meg a lap — a szerkesztőség mindenesetre továbbította...

Nem valószínű, hogy ez a közlemény csak aféle vasárnapi móka, mert a csendőr a fővárosi szerkesztőségek fogalomkörétől igen távolodik, a tréfacsinálók nem a csendőrré, hanem a főváros jellegzetes alakjaira szokták ráhúzni az ötleteiket. El kell hinnünk tehát, hogy a két vidéki bajtárs szeme csakugyan megakadt a képen s aztán meglátni és megszeretni: pillanat műve volt, a következő pillanatban pedig postára került a furcsa levél.

Tulajdonképpen nem nagy dolog és mégis az. Fel lehet fogni úgy is, hogy csupán ártatlan fiatalkori ábrándozás, mi azonban úgy fogjuk fel a dolgot, hogy az ilyen ábrándozás nem a csendőrkalap és szurony árnyékába, hanem az iskolapadokba való. Aki a mi komoly szolgálatunkat vállalta, annak az ilyen kamaszkori álmódózáson túl kellene lennie, mert ez megzavarja és megrontja az élethez való egészséges kapcsolatait.

Az élet ugyanis nem álom, hanem a küzdelmes mindennapok valósága. Nőtlen bajtársaink látják a családok bajtársak küzdelmeit, a gondokat, csapásokat és lemondásokat. Látják, hogy a csendőrásszony a szakadatlan munka, az asszonyi és anyai kötelességek közepette éli az életét, de az igazi élet ilyen. Aki ezt nem akarja vállalni s azt hiszi, hogy az ő élete gondtalan és bársonypuha lesz, alaposan csalódik, mert a mindennapok hajai nem ismernek különbséget ajtó és ajtó között, valamilyen alakban mindenüvé bekopogtatnak. Biztosítjuk róla regényes hajlamú fiatal bajtársainkat, hogy még a képen látott hölgyek ajtaján is. Tudni kell ezt minden meglett embernek, aki az élet valóságaihoz már belekóstolt s éppen ezért minden józan ember a maga életkörülmé-

nyei között igyekszik megoldani a maga nagy életkérdéseit, amilyen elsősorban a házasság.

Eltekintve azután attól, hogy a jó házasság legfőbb alapfeltétele a nevelésbeli, szellemi, egy szóval társadalmi azonosság férfi és nő között, az ilyen meglátni- és megszeretni-házasság akkor is kész veszedelem, még ha ez az azonosság meg is volna. Ritka szerencse, ha az ilyen hirtelen támadt szerelem mellett a házasság más feltételei is megvannak: jellemben, természetben, szokásokban, fel fogásban és számtalan más vonatkozásban a kölcsönös megértés, találkozás. Nagyon vakmerő dolog s nem egy embernek az egész élet szerencsétlenségével kell megfizetnie ezt a vakmerőséget, ha túlságosan sietünk beleszeretni, akit úgy hirtelenében szépnek találunk.

Mindezeket túl pedig sem az érdekelt csendőroknak, sem a csendőrségnek magának nem válik díszére az ilyen kalandos hírlapi szerelem. Akik — nagyon sokan — a Reggeli Ujságban ezt a közleményt elolvasták, bizonyosan megmosolyogták. Nem ellenségesen, csak úgy derűsen, de ez is éppen elég kellemetlen. Hiszen ez volt a cél: valami derűs apróságot találni a hétfői reggeli mellé, nekünk viszont semmi szükségünk arra, hogy az ujságok derűs rovatába kerüljünk. A városi embernek egészen más fogalmai vannak a csendőrrel. Tudja róla, hogy odakint a tanyavilágban s az erdők mélyén küzd a viharral, esővel, sötéttel, a bűn sötétjével, amihez nagyon komoly, szilárd emberek kellene.

Vigyázzunk, hogy a városi embernek ezt a véleményét ilyen fiatalos ferdeségek se zavarják. Arra meg különösen ne adjunk alkalmat, hogy megmosolyogjanak bennünket, mert az ilyen mosoly sokkal mélyebben és ártóbban lopja be magát az emberek tudatába és ítéletébe, mint sokan gondolnák. Az udvarlásnak ez a módja azonfelül az ízléssel is ellenkezik és sérti azt, akinek szól, hagyjuk meg hát azoknak, akik érzéseiket pirulás nélkül engedik át a sajtó nyilvánosságának.

De ha nem ilyen kényes ügyről, hanem akármi másról van szó, akkor is kétszer gondoljuk meg, mielőtt a sajtóra bizzuk a dolgainkat, mert ez az út nagyon sikamlós és ki tudja, hova kanyarog; két fiatalt bajtársunk is ligha számított arra, hogy szerelmi ügyéből reggeli csemegét csinál egy szemfüles ujságról. Ismerjük a szigorú rendelkezéseket, amelyek a csendőrség és a sajtó kapcsolatait szabályozzák, a legkevesebb tehát, hogy legalább ezeket a határokat egyénileg is betartsuk.

És még valamit. Ne nézzünk bele vakon a nagyvárosi lámpák fényébe. A mi falusi napunk fényesebb és sugaraiban a családi otthon is melegebb.

A Nyomozati Értesítőről.

Írta: KRIMINALISTA.

(Befejező közlemény.)

Az V. fejezetre (talált hullák) vonatkozólag beérkezett jelentések zöme nélkülözi az alaposságot és szakzszerűséget. Ritka az olyan jelentés, melynek alapján a feltalált hullát valamely eltűnt egyénnel csak hozzávetőlegesen is azonosítani lehetne. Nincs értelme annak, hogy ezen a helyen ezt a témát részletesebben fejtegetsem, mert lapunk hasábjain ezzel a kérdéssel már ismételten foglalkoztunk. Utalok a Csendőrségi Lapok 1930. évi évfolyamának 8-ik számában a (230. oldal) „Hullák személyazonosságának megállapítása” cím alatt megjelent írásomra, valamint vitéz Ridegh Rajmond őrnagy úrnak az 1933. évfolyam 11. számában (334. oldal) „Ismeretlen hullák kilétének megállapítása” cím alatt közlött ilyen tárgyú kitűző és részletes cikkére.

A VI., VII. és VIII. fejezetekbe (keresett bűnjelek, elveszett tárgyak és talált tárgyak) közléteendő nyomozatokra vonatkozó bejelentések legfontosabb ismérve a pontos találó és szabatos tárgyleírás. A tárgyleírás nem olyan egyszerű, amilyennek azt az ember az első pillanatban gondolná.

Egy tárgyat olyan szabatosan, részletesen és találóan leírni, hogy azt a leírás alapján fel lehessen ismerni és más hasonló tárggyal ne lehessen összetéveszteni, nem könnyű dolog.

A nehézségeket a tárgyak sokfélesége, továbbá azoknak a szempontoknak nagy száma okozza, melyekből a leírásnak történnie kell. Ezenkívül vannak olyan tárgyak, melyeknek leírása bizonyos szakértelmet követel

és így a csendőrnek — ha maga nem ért hozzájuk — a leírás elkészítéséhez szakértőt kell igénybe vennie: pl. gépkocsi, gépalkatrészek, fényképezőkészülékek, stb. leírásához. (Gépkocsik leírásához kiváló útmutatással szolgál vitéz Rajmond őrnagy úrnak: „A közúti közlekedési balesetek nyomozása” című, most megjelent könyve. A bűncselekménnyel kapcsolatban eltűnt, továbbá az elveszett tárgyaknál ezenfelül az is nehézséget okoz, hogy a tárgyak leírását a sértettek, illetve károsultak bemondása alapján kell megszerkeszteni, kik azonban tárgyaikról rendszerint vagy egyáltalán nem, vagy csak hiányos leírást tudnak nyújtani.

A nyomozati bejelentésekben ezidőszereint szereplő tárgyleírások javarésze hiányos, rendszertelen s így nem felel meg a követelményeknek. A hírközpont gyakran kap pl. elkóborolt lovakról olyan leírást, mely még a ló nemét sem tartalmazza. „1 darab mellény”, „1 darab aranyóra láncsal”, „1 darab gramafon” és ehhez hasonló leírások nem annyira ritkaságok, mint inkább a megszokottak közé tartoznak. Nem is kell mondanom, hogy az ilyen semmitmondó tárgyleírások hasznavehetetlenek, mert ilyen leírások alapjá tárgyakat felismerni vagy azonosítani nem lehet.

A tárgyleírásról külön tanulmányt lehetne írni, de az e cikk kereteit meghaladná. Ezért itt csupán néhány soros vezérfonalat kívánok nyújtani.

A leírandó tárgyat közhasználatú magyar szóval kell megjelölni. Tájszólási elnevezést kerülni kell, tehát: háziszőftes vászon szoknya és nem „bikla”, papucs és nem „tutyi”, stb. A tárgyak leírásának általában a következő szempontokból kell történni: Anyag, alak, szín, mérték (hosszúság, szélesség, vastagság, magasság, átmérő, súly, rendeltetés (férfi zsebkendő, női zsebkendő,

AZ ELSŐ JÁRŐR.

Rég volt... Duhaj láрма veri föl a csárdát.
Szilveszter van, az óesztendő tejár...

„Hé! Cigány! Húzd rá! Pattogjon az a csárdás!
Ójébe mulat most bele a betyár!
Csapláros! Töltsd a kupát színültig borral,
Kerüljön az asztalra a legjobb falat!
Hadd köszöntöm az újévet úri torral,
S kirúgom reggelre a csárdafalat!”

Így a betyár... Megszokhatta ezt a módot:
Tarsolyában mindig volt arany elég,
No meg pisztolya, mi a derekán lógott,
Sokaknak csukta le örökre szemét.
Hortobágnak, Nyírágnak ő volt az ura,
Hozzá folyt be a legbiztosabb adó,
Fütyül ő ispánra, bíróra, pandúrra,
S csak úri nénesből kell neki a ló.

Nincsen korlát! A betyárnak mindent szabad!
Hozzá is nyúlt ahhoz, amit csak látott,

És a kezéhez bármennyi vér is tapadt,
Urakkal is csak hetykén parolázott.
Játszva ölt és rabolt a gazember fickó,
Ma itt, holnap ott fordult meg a banda,
S mint kámfor tűnt el éjjel a legszebb csikó,
Vagy otthagytak egy embert vérbefagyva.

Segíteni kellett már a súlyos bajon
S végezni e sötét, garázda néppel,
Hogy ne verhessen bárkit büntetlen agyon,
S falvak, városok alhassanak éjjel.
Mint dölyfös kényúr, ki kegyeket osztogat,
És egyedül dönt élet-halál fölött,
Ez óesztendő végén most is úgy mulat,
S véres bankót szór a cigányok között.

Úgy tombol, mint aki biztos végét járja.
Lehet, hírét vette már, hogy ezalatt
Az első járőr épp a parancsot várja,
S éjjélkor elindul két csendőrkolap.
Tűzes partipán ül a két délceg csendőr,
S másnap éjjélre már a csárdához ér.
Hogy kíváncson a betyárnak jó esztendő,
És hüljön meg egyszer benne is a vér!
Odébbállt a lator, mire odaérnek.
Odase neki egy kis egérútnak,
Utána rígtatnak legott a legények,
S mint a vihar, már nyomában is vannak.
Nem takarja felhő a ragyogó holdat,
Ezüstfényben úszik a heves határ,
Nem pandúr jött most, és kereket nem oldhat
A puszta réme, az utolsó betyár!

TOLDI ÁRPAD szíradós.

ébredőóra, férfi karkötő óra, női karkötő óra, felióra, állványos óra, stb.), a tárgy részletei (pl. óránál a számlap, a kengyel alakja, egyfedelű, kétfedelű, stb., fényképező gépnél: zár, lencse, beállító szerkezet, állatoknál: nem és faj, gyűrűnél az ékkő vagy ékkövek anyaga, színe, nagysága, alakja, foglalata, stb., érték és végül különös, sajátos ismertetőjelek. A tárgyaknak leírás alapján való felismerését, megkülönböztetését elsősorban a különös ismertetőjelek segítik elő, ezért ezekre kell mindig a főszólyt helyezni. Ilyenek lehetnek: monogramok, egyéb egyéni megjelölések (bevések, beszövések, behímzések, bekarcolt feliratok), a tárgyak használata közben létrejött elváltozások (törés, repedés, horpadás, kicsorbulás, elszíneződés, kopás, sőt azagok is, pl. ha levendulaillattal erősen illatosított fehérneműt loptak el, stb.), állatoknál bélyegek, a testen levő hegek és egyéb testi elváltozások, jelek (pl. csillag a ló homlokán, stb.), ipari készítményeknél a gyártmány, gyártási szám, stb.

Ugynevezett fehér aranyból készült, 2 mm. vastag, 4 mm. széles, keresztmetszetében fél lencse alakját mutató karikagyűrű, sok van. Az olyan leírású gyűrűknek a száma azonban, melyek belső oldalára „Józi” felirat van bevésve, már jóval kevesebb. Még kevesebb oly gyűrűt fogunk találni, melybe a „Józi” név mellett az „1934. március 14.” dátum is be van vésve és valószínűleg csupán egy ilyen gyűrű lesz, melynél a leírt jeleken felül még forrasztás nyoma is látszik.

A leírásnál felhasználni ajánlott fentebbi szempontokat adott esetben természetesen értelemszerűen fogjuk alkalmazni, tehát pl. a lónak csak magasságát vesszük fel, mert a súlya nem érdekelhet, ezzel szemben

pl. a gyógyszerlátról ellopott sacharin súlyának megállapítása és felvétele a tárgyleírásba elengedhetetlen, itt viszont a magasságról nem lehet beszélni.

A jó és a tárgyat lehetőleg több oldalról ábrázoló fénykép támogathatja a tárgyleírást, de egészen nem pótolhatja, mert a fénykép több fontos tárgyleírási ismérvet nem tud nyújtani (pl. méretek, szín, stb.), a költségek miatt a Nyé. mellékleteként csak súlyos bűncselekményekkel kapcsolatos és fontos bűnjelek, illetve nagyértékű elveszett vagy talált tárgyak sokszorosított fényképe adható ki, a nyilvántartás azonban egyéb tárgyleírást is fel tud használni.

A tárgyleírást rajzokkal is ki lehet egészíteni. Ilyenek különösen akkor tehetnek jó szolgálatot, ha valamely tárgynak vagy egyes részleteinek találó szavakkal való szabatos leírása a tárgy vagy részlet sajátosságai, komplikáltsága miatt nehézségekbe ütközik. A közel-múltban Ausztriában nagyarányú ékszerlopás történt. A wien-i rendőrigazgatóság az összes ellopott ékszerekről sokszorosított rajzokkal illusztrált tárgyleírást küldött széjjel a bel- és külföldi nyomozó hatóságokhoz.

A tárgyleírásokon kívül a keresett bűnjelekkel kapcsolatosan vázolni kell röviden a bűncselekményt (sértett, tettes, hely, idő, mód, körülmények), mellyel a keresett bűnjel kapcsolatos, továbbá a bűnjel további sorsára vonatkozó esetleges adatokat vagy indokolt feltevéseket.

Elveszett tárgyaknál és állatoknál az elvesztő nevét, az elvesztés pontos idejét és helyét kell a pontos tárgyleírásnál kívül feltüntetni.

A talált tárgyakról szerkesztett nyomozati bejelen-

Át a folyón.

Írta: BEÖTHY KÁLMÁN százados.

Végre ott állottam a folyó partján. Csak az volt hátra, hogy átjussak s akkor ott vagyok az enyimek között. Magyar parton. Mert a folyó akkor a batárt jelentette.

Nem mindenkinek sikerült eddig jutni. Akkoriban olyan idők jártak, hogy a szülőhőzsről menekülni kellett, bújdosva elérni ezt a folyót. De az új urak rájöttek, hogy a vasutas, révész, szántóvető s Isten tudja miféle ruhát viselő valaki: tiszt és akkor nem volt irgalom.

En is egy tehervonaton jöttem s az éjjel a határhíd előtti állomáson otthagytam a fékező-fülkét és ma hajnalban a gátör ajtaján kopogtam: segítene át a folyón.

Nem kérdezte, ki vagyok és honnan. Meleg tejet adott és átengedte rőzseágyát.

— Tovább menni? — kérdezte. — Látom, nem tudja, hogy sokan kifordultak mostanában e részen a csónakokból, mert, ha hiszi, ha nem, céllovást gyakoroltak rajtuk az új urak. A bitangok... Hát majd inkább lejjebb, a község alatt próbáljuk meg napszállatkor. Ha lesz nap... mert egy hete az sincs. Csak a mai zimankó. Nem is tudom, kibírja ebbe a cifra ruhába?

— Ki. Eddig jó volt.

Bólintott s apránként végigvizsgált megint. Hát cifra volt, bizonyos, mert sárga bakancs, vásott nadrág, báránybőrbeléses zeke, szedett-vedett holmi lehetett más előtt is.

Tett-vett szótlánul, ki-kinézett a hujjogó szélbe és

köröt hányt a búbos kemencébe, különben hallgattunk. Ő talán azon jártatta esztét, merre s hogyan vigyen át, és azon gondolkodtam, hogy egy hete már, hogy fagy s mindig erősebb a szél és hogy ma hajnalban is idejövét kockogtak a fogaim és hogy hát ennyire kellett jutnunk...

Alkonyodáskor, kétórás széllél-hóval verekedés után, ott állottunk a parton, egy községgel szemben. Ott azt mondta gátör csendesén:

— Helybe vagyunk. Amoda át, ha kiált, megballják. En visszamegyek, Istennek ajánlom!

Fagyos kezemmel keresgélni kezdtem a zsebemben. Rámszólt:

— Hagyja csak, nincs magának annyi. Mondtam otthon, hogy kísérek én ide mást is, sokat. Ide ehhez a boglyához, evvel a két petrencerúddal a vállamon... Kifogok a bitangokon, azt mondom, ha találának, hogy ezért a kis szénáért jövök, ezért a boglyáért itt. Ha míg rá nem jönnek, mert ha igen, végem van. S a két apróság árván marad. Hát ezt nem tudja megfizetni. Másse...

Kezet adott, fordult. Ugy maradt a tenyerem utána nyúlva.

Lassan beburkolódzott alakja a szélseparte hóba.

*

Négy óra lehetett. Szemközt egy falu pihent csendben, szürke falak, fehér tetők, tépett kéményfüstök. A parti kútnál egy-egy aszany. A falu mögött köd gomolygott. Köztünk a folyó zúgott, vizén a szél óriás újjai szántottak mély, bodros barázdákat, különben sehol csónak és sehol senki. A szélső ház háromszáz méter talán innen, halló!... Halló!...

tésekben a találás idejét, helyét és körülményeit kell ismertetni és minden olyan adatot is felsorolni, amely arra mutat, hogy a talált tárgy valami bűncselekménnyel állhat összefüggésben. Természetes, hogy e nyomozati bejelentések gerincét is a pontos és találó tárgyleírás képezi.

Több keresett bűnjel, elveszett vagy talált tárgy felsorolásánál bizonyos rendszerességet kell követni. Ne keverjük össze a fehérműdarabokat élelmiszerekkel, a ruhabeműeket élelmiszerekkel stb, hanem tárgyaljuk azokat értelemszerű összetartozandóság szerint csoportosítva. Az össze-vissza kevert, rendszertelen felsorolás a Nyé. szerkesztésénél többletmunkát és késedelmet okoz.

A tárgyleírás megkönnyítése végett a nyomozó osztály még évekkor ezelőtti részletes és igen praktikus ábratűzetet állított össze az őrsök számára s azt kiadás végett a belügyminiszter úrhoz felterjesztette, de kiadása költségvetési fedezet hiányában, sajnos, még nem volt lehetséges.

A IX. (Elkövetett, lefoglalt és kitiltott sajtótermékek) és X. (Külföldiek ellenőrzése) fejezet tételeihez a hatóságok s olgáltatják az adatokat.

A XI. fejezet a kiegészítéseket tartalmazza. A kiegészítést kérő jelentésekben mindig pontosan hivatkozni kell a tételre, melynek kiegészítését kérjük. A visszavonást kérő jelentések is hiányosak. A visszavonandó tétel megjelölése sokszor hiányzik. A kiderítetlen bűncselekmények nyomozásánál majdnem soha sincsenek feltüntetve a kiderülés körülményei, elfogandók kézrekerülése esetén pedig az, hogy az elfogottal vagy keresettel mi történt, az hol található és hogy az őrs az elfogásról kit értesített. A visszavonás befutásakor a hír-

központban az illető személyt priorálják. Ilyenkor gyakran kiderül, hogy azt az elfogó őrsön kívül még más hatóságok és őrsök is keresik. Ha a visszavonást kérő jelentés az itt felsorolt összes adatokat tartalmazza, akkor a hírközpont az összes érdekelt őrsöket és parancsnokságokat értesíteni tudja az elfogatásról és arról, hogy az elfogottat hol találhatják vagy hol vehetik át, ellenkező esetben újabb iratváltásra kell időt és munkát fecsérelni. Ennek azonban még komolyabb következményei is lehetnek. Az őrs elfog egy egyént, kinek nyomozását kérte. Az illetőt átadja pl. a főszolgabírónak, de erről a visszavonást kérő jelentésében nem emlékezik meg. A priorálásnál kiderül, hogy ezt az embert egy másik őrs betöréses lopás alapos gyanúja miatt keresi. A hírközpont abban az esetben kénytelen az elfogó őrsöt utasítani, hogy az illető holjéről a másik őrsöt értesítse. Előfordul, hogy az ilyenképpen késedelmesen értesített őrs járőre — mely a késedelem miatt csak napok múlva jelenhet meg a fogoly átvétele végett — annak már csak hült helyét találja, mert a főszolgabíró már szabadonbocsátotta, illetőségi helyére toloncoltatta, a határon áttoloncoltatta, stb.

Az „Értesítés”-ek XII. rovatá alá kerül az az anyag, melynek közzététele célszerűnek látszik, de tartalma miatt az I.—XII. fejezetek egyikébe sem illik bele. Az őrsök tehát ne törjék a fejüket a nyomozati bejelentés felterjesztésénél, hogy jelentésük tartalma a Nyé-ben tárgyalható-e és ha igen, melyik fejezetben. A nyomozati bejelentést minden olyan esetben tegyék meg, amikor azt gondolják, hogy annak a Nyé-ben való közzététele bármilyen szempontból hasznos lehet. A közelmúltban az egyik őrs csavargó csalót fogott el és adott át a bíróságnak. A csalónál az ország különböző részeiben

A parton semmi élet. Halló!...

Mögöttem a folyó kiöntései fénylettek, hűvös jég-táblák nyúltak el titokzatosan s bennük zúgott a füzek lombtalan erdeje, szélvert nádasok. Onnan se jött válasz, csak a szél ordított.

— Halló?!

Szómat a szél a vízbe sodorja, nem éri át a partot, integető karom se kap választ. Itt kell az éjszakát tölteni?...

A szél füttyülve kapdosott utánam, tele marokkal verte hozzám a hódarát. Erősen beledültem a boglyába s néztem a falut. Storozott a vágy a lehetséges veszély elől. Átúszok. Ott meleg van s itt... megvesz az Isten hidege, meg talán a járőrök rám találnak s ha megmozognak... nálam a harctéri igazoló lapom... rájönnek, ki vagyok s végem. Pedig megígérttem harmadnapja valaminek, aki nem akart engedni, hogy vigyázok magamra... Átúszok... itt fagyjak meg?...

December kilencedike volt és a Sors úgy rendelte, hogy ne feledhessem el ezt a napot.

A szénaboglya kinálta magát, hozzáálltam egy kis fészek elkészítéséhez. Lábam nyomát a szél befújja, a ok nem lesznek árulói, vigyázni kell most itt ágyazásnál is: hullott szál a szénából, rám ne mutasson árulóan!

Aztán belebújtam a boglya ölébe és magamra húztam a szénatakarót. Megyugodtam. Ennek így kellett lenni s hálás lehetek csak. Reggelig meg leszek s aztán... Eszembe jutott a gátőr figyelmeztetése:

— Igaz, itt a faluval szemben sűrűen járnak. Kém, csempész, szökevény előttük mindenki, akit innét oda-felé menni tanálnak.

A szél nem ért többet, fel-felriadó zúgása mellett elszenderedtem.

*

Nyúlalvás volt csak persze s ahogy azt a puskaszó felriasztja, úgy engem is dőrej ébresztett. Löttek?... Ki?... Miatyánknyi időre újból jelentkezett az élet: valahol valaki a szélre bízta kereső szavát: hahó!... Hahó!... A falu felől visszafelelt valami csúfolódó: Óóó!...

Valakik járnak erre. Boldogság volna csak azt tudni, hogy vajjon az üldözők-e vagy a hasonorsúak? Még ha révészék hangoskodnának így egymással, az volna az igazi boldogság. De jó volna tudni... S vajjon merre vannak? Az is lehet, hogy nem és mert nem tudni, kik a kiáltók, nem bújhatok ki, mert ha... azok volnának, végem. Ha nem azok, jó volna mutatkozni, hátha átsegítenének?... Tán mégis a révészék, akik ilyenkor jönnek át segíteni, igaz az is, hogy a gátőr azt mondta:

— Hej, hány testvér elbukott az ármányságukon! Magyarul szól közölők sok; mert odavalósiak tudja, ami rész most odamaradt, hát tudnak s aki erre sietne át a folyón, annak jóleső szó a magyar szó amúgy is, hátha még az ő gúnyajukat viselik, hát mindent elmondanak s szerencsátlenek. Aztán meg hull rájuk a verés... Isten keze magán, hát hallgasson, ha ilyenek köszöntének magára az aggyon Istennel!

Nem lehet mutatkozni.

Valami hirtelen a boglyára zuhan... aztán még egyszer valami s utána kiabálva tör be hozzám egy hang:

— Hány ment át ma?

lakó egyének címeit feltüntető jegyzéket találtak. Az óra — nagyon helyesen — arra következtetett, hogy a csaló valószínűleg máshol is követett el csalásokat és nincs kizárva, hogy azok sértettjei közül egyesek a címjegyzékben is szerepelnek, ezért a címjegyzéknek a Nyé-ben való közzétételét kérte. A hírközpont a címjegyzéket a Nyé. „Értesítés” rovatába vette fel és így remény van arra, hogy a sértettek megállapításával a csalóra további csalások elkövetését sikerül rábizonyítani.

Ezzel röviden vázoltam a nyomozati bejelentésekkel szemben fennálló követelményeket, melyek betartásától a Nyé. jósága függ. Téves értelmezés elkerülése végett megjegyzem, hogy fejtegetéseimet csupán az áttekinthetőség miatt tagoltam a Nyé. fejezetei szerint, mert egyébként természetes, hogy a VI. fejezetben a tárgyleírással és a IV. fejezetben a cselekmény elkövetési módjával kapcsolatban elmondottak azokra az esetekre is érvényesek, midőn pl. bűnjeleket sorolunk fel az I. fejezetnek valamelyik elfogandóra vonatkozó tételénél, vagy pedig ugyanitt az elfogandó által elkövetett bűncselekményt vázoljuk.

Nézzük meg már most az érem másik oldalát. Tételizzuk fel, hogy csupa kifogástalan, idejekorán befutó, kényes nyomozati bejelentések alapján, tökéletesen megszerkesztett Nyomozati Értesítőt hord széjjel a posta az őrsökre és hatóságokhoz.

Kérdés, hogy az, aki a Nyé-t kapja, azt miként használja fel és miképpen alnázza ki? Mert a legjobban megszerkesztett Nyé. is csak holt betű marad, ha abba a felhasználók nem lehelnek tevékenységükkel életet.

Miből áll ez a tevékenység?

— Tizen, úgy tudom, — válaszolt a másik. Magyarul. Két ember a boglyán. Itt balra a fejemtől tán méterre mesze. Magyarul beszélnek. Hozzám valók vagy ellem? Révész, akik átviszik az embereket?

— Bitang népek ezek itt, Te — ordította át a szél zúgását valaki.

— Majd ki lesz egyszer az ő részük is, nem kell sokáig várni! — Szólt rá a másik valaki.

Valakik voltak, kik?... A lélegzetemnek vigyázni kellett. Kint lábdobogás, aztán újra ránehezednek a búvóhelyemre. Szótlanos, mint a szél is most. Kik ezek? Lesnek?... Várnak?...

— Gyujtsunk rá, aztán gyérünk vissza!

Hirtelen eszembe villant: ha az új urak a kint levők, nekem boldogságot jelent e pár szó. Ha a révések beszélnek, akik itt szokták várni a folyón át igyekvőket, akkor keserűség. És ha magamsorsúak, akik hiába jöttek ki ide a partra s most visszatérnek...

— Várj csak, ne gyujts rá! — szakította meg elmélkedésemet a kintről jövő visszafajtott hang. — Valaki jön amarról!

Kik jönnek?... Csend, semmi nesz, csak zúgás a folyó felől. Velem tartók jönnek vagy ellenem jövők? Egyik a reménység, másik... Nem tudom, nem, itt a boglyában semmit se tudni, csak annyit, hogy két ember van felettem kint, két ismeretlen, akik most valakit lesnek. A karom zsibbadt, a lélegzetem sokszori visszatartásától alig volt levegő a tüdőmben, a lábam is éppen rossz helyzetben van, az egész világból csak vörös kérdőjelet láttam a szemem előtt imbolyogni, nőni s egész kuckóm maga a dobogó szívem volt. Egyszer a harctéren két óra

Elsősorban abból, hogy a Nyé. minden számát, elejétől végig, tételtől-tételre figyelmesen és gondosan át kell olvasni. A Nyé-t úgy kell felfognunk, mint egy naponként megjelenő szaklapot, mely szakzerű tömörséggel az egész ország tegnapi bűnügyi krónikáját tárja elének.

Ezután azon kell gondolkodni, hogy az olvasottakból minek vehetjük magunk hasznát és hogy miben, mivel lehetünk a mások segítségére.

A kitűzött célt: az elszigetelt nyomozó tevékenységek között való kapcsolatot csak ezen az úton valószínűsíthetjük meg.

A három feltétel közül: 1. olvasni, 2. kiaknázni, 3. másokat támogatni, ezidőszent, sajnos, egyik sem valósul meg, legalább is nem a megkívánt mértékben.

A multkoriban egymás után két óra kérte ismételtén a 8—10 nappal azelőtti felterjesztett nyomozati bejelentésében tárgyalt ügyének letárgyalását azzal, hogy az eddig a Nyé-ben még nem jelent meg. Nem kell mondanom, hogy mindkét jelentés a vonatkozó jelentés beérkezése után azonnal napvilágot látott a Nyé-ben, de az illető őrsparancsnokok elnézték. Ezek az őrsparancsnokok, akik a saját őrsüket érintő és saját maguk kérte nyomozatok megjelenését sem vették észre, a Nyomozati Értesítőt elejétől végéig nem olvashatták át, vagy ha igen, olyan figyelmen kívül tették, ami az át nem olvasásnál semmivel sem ér többet. Az alapos átolvasás a Nyé. értékesítésének alapja, elengedhetetlen feltétele. Ha nem olvassuk a Nyé-t, hiába van az akármilyen jól megszerkesztve, nem válthatja be a hozzá fűzött reményeket.

A Nyomozati Értesítőt tehát az első betűtől az

hosszáig permetezett rám a géppuska páncélja mögé az orosz géppuska s akkor nem voltam oly bizonytalanságban, mint ezen az éjszakán, december kilencedikén, a folyó partján.

— Hé! — vágott a csendbe a part felől jövő hang. Érzett benne a meglepődés és valami riadtság. Hallottam a ziháló lélegzetét. Ki talált most kire? A két valaki a boglyától elmozdult és egyszerre kiáltott:

— Ki vagy, állj!

Csak e pillanatban tudtam, hogy kik ezek a valakik. Fegyverzőrej kísért a szavukat, hát nem lehetnek mások, mint... Azaz... fegyver lehetett a révéseknek is, meg az utánam igyekvők kezében is, igaz hát, hogyne, rablók! — szemből mért ne vennének magukhoz ilyet, maradt a háborúból.

— Mi dógod itt?

Öles és dacos volt a hang a part felől:

— Szénáért jöttem, ezért itt e!

Megdöböntem még jobban: viszik a fejem felől a szénát...

— Éjszaka, te zsiwány, éjszaka?!... Ide jársz a mi részünkre?! — Ordított a tőlem álló.

— Akárki része, ez az én szénám! — folyt volna még a szó, úgy emlékszem, de valami csattant, zuhant, a hátam jeges lett, a szél belebúgott a feszült pillanatba... kétségbeesett jajjal válaszolt, aki jött, szavát egy lövés nyelte el. Óh, mi volt az a jajjhoz képest! A folyón átdörögött, a falu visszaküldte, ott kavargott felettem, ma is vissza-visszatér.

utolsóig minden őrsparancsnok köteles gondolkodva átolvasni. A felhasználásra, kiaknázásra csak a Nyé. adatainak részletes megismerése után lehet hozzáférni.

Ha ez megtörtént, az őrs a Nyé. tartalmát abból a szempontból vizsgálja, hogy annak egyes — más őrsök, hatóságok nyomozati bejelentésén, illetve közlésein alapuló — tételei nem látszanak-e összefüggésben állani a saját őrs valamely ügyével. A Nyé. egyes fejezetei egymást kiegészítik.

A II. fejezetben pl. olyan egyént keresünk, aki a folyóba fűlt és holttestét a víz elsodorta; ezt az V. fejezetben találhatjuk meg, mert az V. fejezet a talált hullákról számol be. A VII. fejezet az elveszett tárgyakat, állatokat sorolja fel, ezzel szemben a VIII. fejezet a talált tárgyakat ismerteti. Az I. fejezet tételei megmondják, hogy kit kell elfogni, a XII. fejezet megtörtént elfogásokról számol be. Az I., IV., VI. fejezet tételeiben a bűncselekményekkel kapcsolatosan nyomozandó bűnjelek vannak felsorolva, ezeket a tételeket a VIII. rovatban szereplő talált tárgyakkal kell összehasonlítani stb., stb. Ezeket az összefüggéseket ki kell használni. Ha az őrs valakinek elfogását kérte, figyelemmel kell kísérnie az I. fejezetet, hogy embere nem követett-e el valahol más bűncselekményt is, mert ezáltal holtartózkodására támpontot nyer. Az IV. fejezetet, hogy az ott tárgyalt kiderítetlen bűncselekményeknél leírt elkövetési módokból nem ismer-e rá az ő embere módszerére; a VIII. rovatot, hogy az embere által ellopott bűnjelek nem bukkantak-e fel valahol, továbbá a XII. fejezetet, hogy az általa elfogni kért egyént nem fogták-e máshol el. És így tovább. Eddig az őrsparancsnok rendszerint csak saját magára gondolt. Fordítsuk meg most az egészet. Az őrsparancsnok tanulmányozza a Nyé-t abból a szempont-

— Ennek is vége! — szólalt meg valaki, kit régebből ismertem. Aki jött, tehát annak vég. Nem tudtam most se, ki az.

Mintha magamagának morogná, a kint levő káromkodott is, mintha megbánás bujt volna a hangjába, olyan színe volt a szavának, de nem az én nyelvemen. Idegen nyelven.

Hát ők állanak itt előttem. alig karnyújtásnyira.

Most már tudtam, hát. Aki jött s lehet, hogy értem jött, az volt tehát a testvérem. Eggyel kevesebb van immár.

A káromkodásra a másik felröhögött:

— Hányjuk a szénára, hogy süljön!

Erre a másik is röhögött. Igen, így kell nevezni a választ, mit e szavak kiváltottak belőlük. Lábdobogás vegyült beléje, úgy láttam, igen, láttam, hogy indulnak a hűlő test felé és... már mozdultam, hogy kiugrom nyomorúságos helyemről és elrohanok bele a folyóba és átúszok vagy odaveszek, itt nem maradhatok... az öklöm a szénába túrt, hogy lökök magamon, hogy szétdobom a fejem felett a takarót és közéjük ugrom, babonásak, a hitványai, szét ugranak és én eltűnök a sötétben, kikerülöm a lövést és nem kell ilyen nyomorultul elpusztulnom... a szénát rámguyjtják... ugrom már, mert úgy látszik, a Sors mégis a fejemre akar ütni... A lélegzetem kimaradt, a fülem égett, a szájam kiszáradt e rövid perc alatt... A dobogás nem hallatszott tovább. Elmentek?... *

Reggelre kelve nem volt nyoma semminek. A hó befödött mindent, amit az emberi szemnek látni lehet...

ból, hogy abban másik őrsök, hatóságok mit kívánnak, mit szeretnének tudni, mire van szükségük. Keresnek-e olyan egyént, akire felvilágosítást tudna nyújtani, történt-e valahol olyan kiderítetlen bűncselekmény, melynek elkövetési módjából valamely általa ismert személy tettességére lehet következtetni, keresnek-e olyan bűnjeleket, elveszett tárgyakat, állatokat, melyekhez basenlőket ő talált, illetve melyeknek megtalálásáról ő tud? Ha igen, azonnal tollat ragadni és aényt vagy gyanút az illető őrssel vagy hatósággal közölni. Csak az ilyen munka valósítja meg igazán a Nyé. kitűzött célját és az elszigetelt nyomozások között szükséges kapcsolat létesítését; csupán ez biztosítja a sikert ígérő, egymást támogató, vállvetve végrehajtott nyomozó munkát.

Az elmondottakból kitűnik, hogy az a kényelmes álláspont, mely szerint a Nyé. futólagos átnézése közben csupán arra fordítunk figyelmet, hogy a szövegben hol fordul elő valamely általunk ismert név, vagy pedig az őrskörlet, esetleg szomszédos őrskörlet egyik helyének neve és érdeklődésünket gépiesen csupán ezeknek a tételeknek szenteljük, nem szolgálhatja a kitűzött célt. A Nyé. ilyen módon való kezelése a semmivel egyenlő. A hírközpont a Nyé. segítségével elért eredményekről az őrsök jelentései alapján statisztikát vezet. Ez a statisztika, valamint az őrsökkel való állandó írásbeli érintkezés azt bizonyítja, hogy a Nyé. — kivételektől eltekintve — ilyen kezelésben részesül és így értékes adatai nagyon sok őrs részéről szinte teljesen kihasználatlanul maradnak.

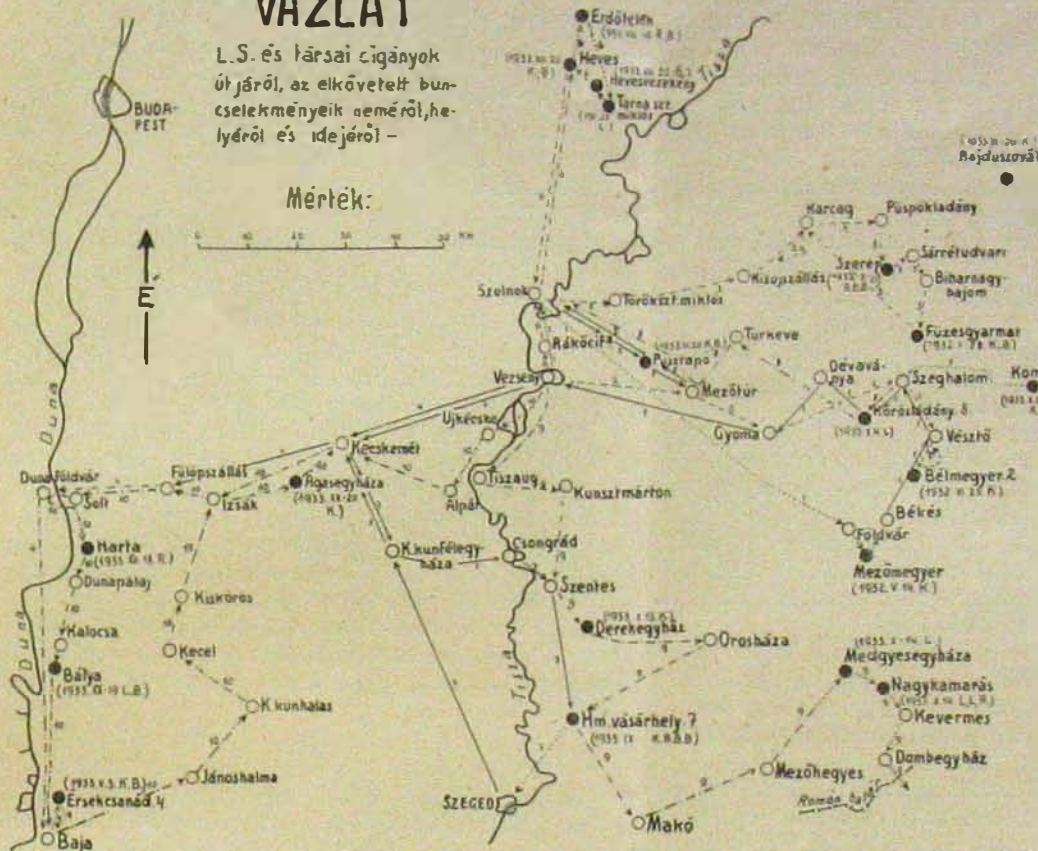
Arra, hogy csak a saját és szomszédos őrskörletre szorítkozó hiányos érdeklődés mennyire nem helytálló, szolgáljon az L. S. és társai által elkövetett sorozatos bűncselekmények elkövetési idejét és helyét, valamint a tettesek mozgását szemléltető vázlat bizonyosságul. A vázlat nem tarthat igényt a tökéletességre. Csupán azt tartalmazza, amit az iratokból ki lehetett látni. Így pl. a rendőrség működési területén elkövetett bűncselekmények javarésze ismeretlen, ezért a vázlatban nincsenek feltüntetve. A Hajdúszováthoz vezető út és az onnan való visszatérés nem tűnik ki az iratokból, azért ez a vázlatba nincs is beírva. Valószínűnek látszik, hogy L. S. és társai a vázlaton feltüntetett bűncselekményeken kívül más helyeken még egyéb bűncselekményeket is követtek el, melyeket azonban nem sikerült rájuk bizonyítani. A vázlat adatainak tanúsága szerint előfordulhat, hogy az őrs a saját kiderítetlenül maradt bűncselekményeire vonatkozólag a szomszédos kerület ellentétes határa közelében elkövetett bűnesetekből szerezhethet támpontokat.

Az ügyes hivatásos bűnöző nem respektálja az őrskörlet határát, sőt mint azt L. S. esetéből láthatjuk, az országhatárokat sem. Ma itt, holnap ott bukkan fel. Bűncselekményeit lakóhelyétől gyakran nagy távolságokban követi el, azután ismét visszahúzódik odájába (jelen esetben egyrészt Szolnokra vagy Veszénybe, illetőleg román megszállott területre). Ha a bűncselekményből származó haszon már fogytán van, újabb „üzleti” útra indul. Össze-vissza járja az országot, kihasználva az összes közlekedési lehetőségeket. Csavargásai közben bűncselekményeket követ el és egyben újabb bűncselekmények elkövetésére alkalmas helyek után szimatol. A bűnöző gyorsaságával és mozgékonyaságával a nyomozás gyorsaságát és mozgékonyaságát kell szembe helyezni. A vázlat adatai a megelőző szolgálatra sem vetnek előnyös fényt. Majdnem hihetetlen, hogy a banda közel két éven keresztül az országot keresztül-kasul járva

VÁZLAT

L.S. és társai cigányok
útjáról, az elkövetett bun-
cselekményeik neméről, he-
lyéről és idejéről -

Mérték:

MAGYARÁZAT

- : bűncselekmények elkövetési helye.
- : tájékoztató felvett helység.
- 1-10: a banda egyes útjai.
- gyalog, — vonaton.
- - - kerékpáron, — hajón.
- : kocsin.

Ahol a visszatérési irányt jelző vonal a helyszínrre vezető útra fut, ott a visszatérés a helyszínrre vezető úton és azonos közlekedési eszközön történt.

A helységek mellett zárójelben levő számok a bűncselekmények elkövetési idejét, a betűk pedig a cselekmény nemét jelzik: R-rablás, K-kassza-feltörés, B-betörés, L-lopás.

Közvetlenül az egyes helységek neve után írt arab számjegy annak az útszak a számát mutatja, melynek alkalmával ott a bűncselekményt elkövetették.

folytathatott formális rablóhadjáratokat anélkül, hogy valahol a megelőző szolgálat hálójába akadt volna.

Fejtegetéseim befejezéséül a Nyé. helyes és eredményes felhasználására vonatkozólag néhány példát közlök.

Jászkarajenő községben 1934 április 7-én virradóra ismeretlen tettesek egy ottani lakos lakásába betörték és onnan különböző ágy- és ruhaneműt, valamint egy retikült loptak el. A bevezetett nyomozás nem ért el eredményt. A tettesek kilétére támpontot szerezni nem sikerült, ezért az örs a hírközpontnak nyomozati bejelentést tett. A betöréses lopás, mint kiderítetlen bűncselekmény, az ellopott bűnjelek részletes felsorolása mellett a Nyé. f. évi 79. számának 29. tételében tárgyalatott le.

Fejtegetéseim szerint ebben az esetben a nyomozat közzétételét kérő őrsparancsnoknak a Nyé. következő számait figyelemmel kellett kísérni, hogy ott nem jelenik-e meg olyan közlemény, melyet az eset kiderítése érdekében hasznosítani tudna. Mivel a tettesek személyére támpontok nem állottak rendelkezésre, az elkövetési mód sem mutatott fel jellegzetességet, eredményt főleg az ellopott bűnjelek felbukkanásától lehetett várni, így elsősorban a VIII. fejezet gondos figyelemmel kísérése volt szükséges.

A Nyé. folyó évi 83. számának 29. tétele alatt, a „Talált tárgyak” (VIII.) fejezetében a tápiószzelei örs nyomozati bejelentése alapján közlemény jelent meg, mely szerint az örs két cigánytól különböző ágy- és ruhaneműket vett őrizetbe.

A két tételben szereplő tárgyak némelyike hasonlóságot mutatott, ezért indokolt volt a feltevés, hogy

az őrizetbe vett tárgyak a jászkarajenői betörésből származnak. A jászkarajenői örs a tárgyakat sértettel megnézte, ki azok közül többet sajátjának ismert fel és így a betöréses lopás tettesének kiléte megállapítást nyert.

1934 április 23-án Somogyaszob községben S. Péter ottani lakos sérelmére betörés útján egy kerékpárt loptak el. A somogyaszobi örs a lefolytatott nyomozás során olyan bizonyítékokat talált, melyek valószínűvé tették, hogy a kerékpárlopást egy K. György nevű hentes- és mészárossegéd követte el, ezért K. György személyi adatai és személyleírása, valamint a kerékpár részletes leírása mellett, K. Györgyre vonatkozólag a hírközpontnak nyomozati bejelentést tett. A nyomozat a folyó évi 95. számú Nyé. 4. tételeként tétetett közzé, melyben K. György mint elfogandó egyén tárgyalatott.

Eredményt ebben az esetben vagy K. György kézzekerülése, vagy a kerékpár felbukkanása révén lehetett várni, ezért a Nyé. VIII. és XII. fejezeteinek figyelemmel kísérése volt ajánlatos. Az 1934. évi 124. számú Nyé. 69. tétele alatt, a VIII. fejezetben („Talált tárgyak”) közlemény jelent meg, mely szerint a gelsei örs

Érdekes,

hogy Jókai Mór, az 1872-ben megjelent „Jövő század regénye” című regényében a következőket írja:

„Az örök béke fenntartása végett minden szerződő fél aláveti magát az általános világtörvényszéknek, melyben az európai nemzetek 12, az ázsiaiak 8, az amerikaiak és afrikaiak 3—3 képviselővel vesznek részt.”
Ezelőtt 60 évvel látta Jókai a Népszövetséget? . . .

április 27-én Nagybakónak községben egy cigánytól kerékpárt vett őrizetbe. Az S. Pétertől ellopott és a talált kerékpár között hasonlatosság mutatkozott annál is inkább, mert a talált kerékpár névtábláján a „Péter” név állott. A megindított nyomozás során sértett a kerékpárt magáénak ismerte fel. A bűnjel megkerülésén kívül így a tettes kiléte is kiderült és K. György, kit a somogyzobi őr a lopás elkövetésével eredetileg gyanúsított, a gyanútól mentesült.

O. János és társa tőkölí lakosok lakását 1934 április 15- és 21-e közötti időben ismeretlen tettes kinyitotta és onnan különböző tárgyakat lopott el. A tettesre támpontot nem sikerült szerezni, az őr nyomozati bejelentése alapján a betörések, mint kiderítetlen esetek, a folyó évi 96. számú Nyé. 36. tételeben tárgyalattak.

1934 május 8-án a nagytétényi őr üldözött, de elmenekült cigányok által egy búzaföldön elhagyott gyanús tárgyakat vett őrizetbe. Ez az esemény az őr jelentése alapján a folyó évi 106. számú Nyé. 65. tételeként a „Talált tárgyak” rovatában tetetett közé. A két közleményben leírt tárgyak között hasonlatosság látszott. Az erről a körülményről értesített tőkölí őr intézkedése sértettek a talált tárgyakat megtekintették és ezeket sajátjuknak ismerték fel.

A sok közül kiragadott néhány esetet a Nyomozati Értesítő helyes felhasználására vonatkozó fejtegetéseim illusztrálásképpen ismertettem. Megjegyzem, hogy ezekenél a figyelmet és az érdekelt őrök értesítését a hírközpont teljesítette.

Fejtegetéseim lényegét rövid mondatban összegezem. Tegyük idejekorán, jól használható nyomozati bejelentéseket, a Nyomozati Értesítőt pedig elejétől végéig gondosan tanulmányozzuk át, aknázzuk ki teljes mértékben először a magunk szempontjából, de ha módunk van rá, nyujtsunk másoknak is segítséget.

Fertőző lóbetegségekről.

Írta: Dr. MIKECZ BÉLA törzsszállatorvos.

Ezek a betegségek két csoportra oszthatók:

1. Amelyek azervezetről-szervezetre nem terjednek, csak olyan állatokat tesznek betegg, amelyeket sérülés folytán fertőz meg a betegség csirája. Ezek a fertőző, de nem ragadós betegségek. Ilyen betegség a tetanus.

2. Ebbe a csoportba azokat a betegségeket soroljuk, amelyek állatról-állatra, állatról-emberre pusztító érintkezés vagy egyéb alkalmi okok, takarmány, levegő közvetítésével terjednek át. Ezek a ragadós betegségek. Ez utóbbiak járványokat okozhatnak, amelyek felépíhetnek szűkebb körben, pl. egy udvar állományában, de kiterjedhetnek egy falura vagy járásra, sőt az egész országra is.

Azokat a fertőző és ragadós betegségeket, amelyek ismerete a csendőrségi szolgálat minden vonatkozásában nagyfontosságú, az alábbiakban ismertetem:

Tetanus.

A fertőző, de nem ragadós betegségek csoportjába tartozik. Dermédésnek, szarvas-betegségnek is nevezik. Okozója a tetanus bacillus, amely a kerti földben, trágyában és gennyes váladékban szeret tartózkodni, különösen akkor, ha ez utóbbiak a levegőtől is el vannak zárva. A fertőzés legkönnyebben a patasérüléseken át történik (megnyílalás, szegbehágás, pártatiprás), ezért kell minden patasérülést bekötni.

A tetanus-beteg lovak előre nyújtott fejjel és nyak-

kal, mozdulatlanul állnak helyükön, orrnyílásaik trombitaszerűen tágulnak, szemük beesett, pislogó hártájuk előtűnik. Fogazatukat összeszorítják. csukott szájuk nagy erővel sem feszíthető széjjel, a szájszögletből bűzös nyál ürül.

Jellemző, hogy a betegek végtagjai oszlopszerűen merevek. A farok tartása zászlószerű.

Védekezésül és a gyógyító eljárásnál tetanus szérumot alkalmazunk, ebből minden lovasállománnyal bíró szárnyparancsnokságnál bizonyos mennyiséget tárolni kell.

Veszettség.

Az öntudat zavarában, ideges izgatottságban és benuflási tünetekben nyilvánuló fertőző ragályos betegség, amely minden esetben halálos kimenetelű.

Okozója: az agyvelőben található, de előfordul a nyálban is. A veszett állat fertőző nyála harapásokoza sérüléseken át jut a vérbe. Lovak kutymarástól fertőzhetnek. A veszettségben beteg ló megmárt testrészét harapdálja, dörzsöli, ijedős, nyugtalan lesz, embert, állatot ok nélkül megtámad s végül borzalmas kínok között benuflásos tünetekben elpusztul.

Újabban kutyák veszettség elleni oltását mind a honvédségnél, mind a csendőrségnél igen jó eredménnyel alkalmazzák. Ez az úgynevezett veszettség elleni megelőző oltás.

A lépfene.

Heveny, fertőző, lázas megbetegedés. Okozója: a lépfene bacillus. Lovaknál kólikás tünetekben nyilvánul, magas láz egyidejű felléptével. Sokszor orrvérzés is jelentkezik. Az elhullás gutaütésszerűen áll be. A csendőrség loállománya portyázás közben tanyákon, pihenőhelyeken különféle helyről származó szénát eszik, így könnyen ki van téve a lépfene fertőzés veszélyének. Egyes vidékeken az a szokás, hogy az elhullott állatok bőrét a padláson szárítják. Sok esetben földnek el állati hullákat anélkül, hogy tudnák, hogy azok lépfenében pusztultak el, mivel a beteg állathoz nem hívtak orvost és az elhullás okát sokszor nem is tudják. A felfuodás ugyanolyan tünetekkel jár, mint a lépfene. Az ilyen állat bőre felületéről lecsepegő vér a padlás megnyezetét megfertőzi s az ide raktározott széna melegében a lépfene spórái elszaporodnak. Ha ilyen szénát etetünk, 100 százalékban biztos a fertőzés.

A csendőrségnél emiatt kötelező minden év tavaszán a lépfene elleni védőoltás. Ez két csoportban történik, 14 napi időközben. Az oltás célja a gyengített csirával való fertőzés, hogy így a lovak a betegség enyhe alakján átesve, egy évig tartó védettséget szerezzenek.

Mirigykór (csikókeh).

Az orr nyálkahártyájának gyulladásában és a környéki (állalatti) nyirokcsomók elgyenyedésében nyilvánuló fertőző, ragályos betegség. Többnyire fiatal lovakat (pótllovak) támad meg. Idősebb lovakra csak akkor veszélyes, ha fiatal korukban nem estek át a betegségen.

Tünetei: orrfolyás, torokgyulladás (a víz az orron át visszafolyik), az állalatti nyirokcsomók megdagadnak, kifakadnak, genyes tályogok fejlődnek. A betegeket az egészségesektől azonnal el kell különíteni és szelerekcióval együtt állásukat fertőtleníteni kell.

Kedvező hatással van a gyógyulásra a szérumozás. Néha súlyosabb alakot ölt, ilyenkor belső tályog, sok esetben az agyvelő genyes gyulladása is felléphet, ami az állatok elhullását idézheti elő.

Csendőrnagy Budapesten: vitéz színi Szinay Béla tábornok úr, a m. kir. csendőrség felügyelője, elhalad a díszazulad előtt.

Influenza.

Lovak heveny és fertőző betegsége, amely kétféle alakban jelentkezhetik: hurutos és mellkasi alakban. Okozója: a betegek vérében és testnedveiben található vírus.

A hurutos influenza tünetei: magas láz nagyfokú tompultság, étvágytalanság, orrfolyás, köhögés. Ha a mellkasi alak nem csatlakozik hozzá, leginkább enyhe lefolyású. Ilyen enyhe lefolyású esetekben, ha nincs kilátás a járvány megakadályozására, ajánlatos az egész állományt befertőzni s így a betegség lefolyását sietetni. Hasonló ehhez a köhögési járvány név alatt ismeretes lóbetegség, amely enyhe alakjában nem veszélyes. Ügyelni kell arra, hogy a felgyógyult lovak meg ne bűljenek, tehát igen kiméletesen használandók.

A mellkasi influenza esetén a lázas megbetegedés 2–3 nap alatt tüdő- vagy mellhártyagyulladásba megy át. Ez már rendkívül veszélyes, mert a hozzá csatlakozó tüdőösszkesződés a betegség lefolyását súlyosbítja és legtöbb esetben elhullást okoz.

A mellkasi influenzához gyakran csatlakozik az inak és inbhüvelyek gyulladása is.

Takonykór.

A lovak idültlen lefolyó fertőző betegsége, amelynél jellemző tünet az orrfolyás, fekélyek az orrban, az állalatti nyirokcsomók idült duzzanata. A fekélyek kráter-szerűen bevájtak, sáncszerűen kiemelkedő széllel és szalonnás alappal, zsírfénnyel.

Háromféle alakban ismeretes: az orr, a tüdők és a bőr takonykórja.

Orrtakonykórnál egy-, vagy kétoldali gennyes orrfolyás jelentkezik, az orrsővény nyálkahártyáján szürke vagy sárga göböcskék, ezek feltörése és szétesése után rágott szélű szalonnás alapú fekélyek maradnak vissza. Az ugyanazon oldali állalatti nyirokcsomók duzzadtak, kemények, esetenként kifekélyesednek.

Tüdőtakonykórra utal különösen idősebb lovaknál a tompa, gyenge köhögés, a nehéz légzés, a minden kimutatható ok nélküli hirtelen lesoványodás és a végtagok duzzanata.

Bőrtakonykórnál a bőr alatt borsó, bab, illetve dió-nagyságú, nem fájdalmas tömött csomók keletkeznek, amelyek feltörnek, szétesnek és helyükön hasonló szalonnás alapú fekélyek maradnak vissza, mint amelyek az orrtakonykórra jellegzetesek. A környékbeli nyirokerek olvasószerűen duzzadtak. A takonykór emberre is rendkívül ragályos és feltétlenül halálos kimenetelű.

A nyílt takonykórban megbetegedett lovakat hatósági rendeletre ki kell írtani.

Rejtett takonykór felismerésének célját szolgálja a malleines szempróba. A mallein a feketekávéhoz hasonló színű folyadék, amelyet laboratóriumban különleges eljárással állítanak elő a takonykór bacillusok tenyészetéből. A malleinnek az a tulajdonsága, hogy ha néhány cseppet ecsettel a szem kötőhártyájára kenünk belőle, akkor abban az esetben, ha a ló takonykórral fertőzött, a szem kötőhártyáján gennyes gyulladást idéz elő, egyidejűleg a ló hőmérséklete 10–15 óra múlva 39 fok fölé emelkedik, szóval lázas lesz. Ez a pozitív

mallein-reakció. A malleinezésre minden év őszén kerül a sor a csendőrségnél és a honvédségnél is. Végrehajtására csakis csendőr- vagy honvéd-állatorvosok hivattottak. A lakosság loállományában malleinezést csak m. kir. állatorvos végezhet.

Rühkór.

Rendkívül ragályos bőrbetegség. Rühatkák okozzák. A beteg lovak fertőzött testrészeit a nagy viszketés miatt dörzsölik, kaparják, rágják, és harapják. A bőr a beteg testrészen ráncos lesz, a szőr kihull, sok esetben a rágás és véresre dörzsölés miatt ki is sebesedik. Már a gyanúja esetén is azonnal állatorvosi segílyt kell igénybe venni.

Egyik különös alakja az úgynevezett lábrühösség, melynél másfajta atkák a betegség okozói. E betegségnél többnyire az alomszalma közvetíti a fertőzést.

A rühösség kezelésére fertőtlenítő kenőcsöket, bécsi kátránykenetet s a háború alatt nyersolajat használtak. E gyógykezelés mellett azonban az állatok nagyon lesoványodtak s ezért egy új módszerre tértek át: a kéndioxydos gázkezelésre, amely utóbbi külön e célra készített gázkamrákban történik. Béke idején a rühkór csak szórványosan fordul elő, inkább a háború, az éhség és a nyomor betegsége.

A lovak nyári ekcémája, mely a nyári meleg hónapokban bőrvizketéssel és pörk-képződéssel járó bőrbetegség alakjában jelentkezik, főleg a nyakoldalon és a nyereg helyén. Miután tünetei sokban hasonlítanak a rühkórhoz, e betegség megállapításánál is nagy óvatossággal kell eljárni.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL!

Az angol katonai hírszerző szolgálatból.

A lámpakereskedő.

Angliában az „Intelligence Service” végzi a külföldi hírszerzést, de főleg a hadsereggel is összefüggő titkos politika a működési területe, míg a hadsereg belső kérdéseiben a hírszerző szolgálatot a War Office és az Admirális a maga szakképzett embereivel végezteti.

Az új háború technikájának a kérdésével sokat foglalkoztunk, ami alatt a katonai célokra vonatkozó gépekkel és kémiai összetételekkel végzett kísérletek eredményét értjük. Franciaország mellett a német iparnak is jelentős szerepe van e téren. Az illetékes katonai körök rendszerint titokban tartják az új katonai találmányokat és néha még évekig sem jut nyilvánosságra egy-egy fáradságos kutatómunka eredménye, de mindamellett kipróbálják és tovább dolgoznak tökéletesítésén.

Sőt az is előfordul, hogy titokban azok a csapatok gyakorlatoznak az új fegyverrel, amelyek háború esetén ezzel harcolnának.

Mikor a találmány átesett az első kísérletezési időszakon és szélesebb körökben is tudomást szerezhetnek létezéséről, az idegen államok katonai kémei a tettek mezejére léphetnek. Elsősorban megfelelő alkalmat kell keresniök és magas jutalomra számíthat az, aki erre módot nyújt. Elmondok egy nemrég történt esetet, amelyből élénken kiláglik, hogyan kell hasonló helyzetben eljárni és miként kell elkerülni a fenyegető veszélyeket.

A Rivierán, egy előkelő szállodában lakó, nyugalmazott angol tábornokot élénk párbeszéd költött fel a késő éjszakai órákban. A szomszéd szobából hallatszott a hangos vita. A tábornok óvatosságból nem gyújtott villanyt. Minden szót olyan tisztán értett, mintha az ő szobájában beszélgettek volna. Felkelt és óvatosan a két szobát összekötő ajtóhoz surrant. Csak most vette észre, hogy az ajtó kinyílt, a szálloda személyzete valószínűleg reggel, takarítás után nyitva felejtette. A tábornok, mikor este feljött a szobájába, nem vette észre ezt a feledékenységet. Most kihasználta a kedvező alkalmat és megállt a nyitott ajtó mögött. A következő párbeszédet hallotta: egy nő könyörgött egy férfinak, hogy mondjon le a másnapra tervbevetett újáról, mert semmi szín alatt sem maradhat most egyedül, hiszen a férje — akit ügylátszik elhagyott —, minden pillanatban betoppánhat és ránézve szörnyű kínos lenne, ha egyedül találná itt. Teljesen ki lenne szolgáltatva brutalitásának, nem lenne, aki megvédje. Ezt barátjának is be kell látnia, ennyi lovagiasságot elvár tőle, hogy ne utazzék el.

A férfi azonban hajthatatlan maradt. Erélyesen kijelentette, hogy jelen kell lennie a ránézve fontos ülésen, erre barátnőjét nem viheti magával, de három nap múlva feltétlenül visszajön.

Ez a vita valószínűleg addig tartott, amíg mind a ketten levetköztek és lefeküdtek. A lámpát azonban nem oltották el. Rövid szünet után a nő megint felvette a beszélgetés fonalát:

— Mondd meg édesem, miért kell visszautaznod Z.-be? Ha meg akarod tartani bizalmamat, tudnom kell, miért hagysz éppen most magamra?

— Kár a fáradságért, mert ezt amúgy sem értenéd meg, édes Nanette, de hogy megnyugtassalak, megmondom, hogy egy igen fontos találmány vizsgálóbizottságának vagyok tagja és nem szabad hiányoznom egyetlen ülésről sem. Megbeszéléseink néha éjjelig is eltartanak, ilyenkor egyikünk sem megy a lakására, hanem titkos klubhelyiségünkben tölti az éjszakát, ott tartjuk összejöveteleinket is — válaszolta a férfi.

— Oh, az szörnyű unalmas lehet! Nagyon kicsiny az a helyiség! Ugye, te a Parkstrasse 14. szám alatti klubházat gondold?

— Igen — hangzott a férfi felelete — de az rendkívül kényelmesen berendezett kis fejszek.

A férfi és a nő még sokáig beszélgettek és végül abban állapodtak meg, hogy a nő naponta nagy gépkocsin kirándulásokat fog tenni, amíg barátja távol lesz.

A tábornok visszafeküdt ágyába és gondolkozott a hallottak felett. Szomszédja valószínűleg katonatiszt és bizonyára nagyon érdekes, rendkívül fontos találmányról van szó.

Másnap korán reggel kelt fel a tábornok, az angol konzulátushoz sietett és Codesürgönyben közölte a kihallgatott párbeszédet a Z-ben állomásozó katonai attasé-

Csendőrnapi Budapest: A tisztikar fogadja a m. kir. csendőrség felügyelőjét.

val. Ezzel igen értékes szolgálatot tett hazájának, erről később meg is győződött.

Miután a sürgőnyt kézbesítették a címzettnek Z-ben, véletlenül éppen a városban tartózkodó kémünket bízta meg a megfigyelésével. Meg kell jegyeznem, hogy hasonló helyzetben jogunk van belátásunk szerint intézkedni. Dunn kollégám a következőképpen járt el:

Először is terepszemlét tartott a Parkstrasse 14. szám alatti ház környékén. A szerencsés véletlen kezére játszott, a szomszéd ház emelete ugyanis üresen állt, a ház tulajdonosa csak irodai célokra akarta ezt a lakást kiadni. Dunn félórán belül kibérelte az emeletet és természetesen megkapta a kulcsokat is. Beszerzett élelmiszert és egy pamlagot vitetett fel — ez volt az iroda berendezése.

Minden feltűnés nélkül felmászott a háztetőre és pontosan áttanulmányozta, hogyan juthatna szintén feltűnés nélkül a 14. számú ház tetejére.

Időközben délután négy óra lett. Ebben az órában már nem szoktak üresek lenni a klubhelyiségek. A Rivieráról Z-be utazó úr csak este tíz óra körül érkezhetik meg. Ebből arra következtetett, hogy a fontos ülést csak másnap tartják meg. Dunn távozott új lakásáról és becsengetett a 14. számú házba. Egy szolga nyitott ajtót. Dunn megkérdezte, beszélhetne-e a nagyságos asszonnyal? A szolga nevetve felelte, hogy itt nem lakik asszony, itt csak társasösszejöveteleket tartanak. Dunn illedelmesen bocsánatot kért, de nem távozott, hanem egy lépéssel még beljebb ment, zsebéből gyors mozdulattal villanyluxuslámpákról szóló árjegyzéket vett elő elmondta a szolgának, hogy cége a csőd szélén áll, ő a tulajdonos és hogy mentse, aui még menthető, nagy

raktárát gyorsan szeretné kiárusítani. Kereskedőkhöz nem fordulhat, mert akkor azonnal tudnák, hogy anyagiilag tönkrement. Csak magánemberek megértő jóságát veheti igénybe, viszont minden elfogadható áron eladja készletét. Dunn megmutatta a szolgának egy modern luxuskivitelű állólámpa rajzát, amelynek utolsó ára 250 márkában volt megállapítva és kijelentette, hogy szorult helyzetére való tekintettel szívesen eladná 30 márkáért.

A szolga csodálkozva nézte a képet és álmélkodva kérdezte:

— Jól értettem, 30 márkát kér érte?

— Igen — válaszolta Dunn — 30 márkát.

— Várjon kérem, — mondta a szolga és bevitte az egyik szobába a cégjelzés nélküli árjegyzéket. Néhány perc múlva egy úrral tért vissza, akiről látszott, hogy civilbe öltözött katonatiszt. Megkérdezte Dunntól, hogy hajlandó lenne-e több ilyen lámpát is eladni?

Dunn azt válaszolta, hogy három egyforma lámpája van és darabonként 30 márkát kér. Az üzletet azonban még ma kellene lebonyolítani, mert égető szüksége van pénzre.

A katonatiszt nem emelt kifogást Dunn kikötése ellen, azt mondta, hogy este tizenegy óráig szállíthatja a lámpákat. Dunn köszönt és sietve távozott. Az utcán intett egy gépkocsinak és ahhoz a lámpanagykereskedőhöz hajtatott, akitől az árjegyzéket beszerezte. Három lámpát vásárolt, 600 márka vételárat fizetett ki, gépkocsijába tétette mind a három lámpát és sietve távozott. Egy kis kávéház előtt megállította a gépkocsit, csomagját a ruhatárba tétette és megivott egy csésze kávé.

Rövid idő múlva a pincérrel másik gépkocsit hozott és a lámpákkal együtt a Parkstrasse 14. szám alá hajtattam. Sikerült olyan ügyesen elrendeznie az ügyet, hogy maga szerelte fel a lámpákat. Az egyik lámpát a földszinti társalgóban állították fel, a másik kettőt az emeleti nagy tanácsteremben helyezték el. Dunn nagyon laasan dolgozott, hogy alaposan körülnézhessen. Elvágta az egyik lámpa vezetéket, a lámpa természetesen nem égett. Dunn mentegetődzött, azt mondta, hogy csak kis javításról van szó, de nincs nála a javításához szükséges szerszám, holnap visszajön és megigazítja a lámpát.

— Nem, holnap nem lehet — tiltakozott a katonatiszt — inkább jöjjön holnapután.

Dunnak kifizettek 90 márkát és megígérte, hogy holnapután visszatér.

Dunn mindent előkészített. Most csak megfelelő embert kellett keresnie. Amint besötétedett, új otthonába ment és kipróbálta a kerevetét. A katonai attaséval azonban hosszasan tárgyalt előbb. Másnap reggel a Parkstrasse 16. számú házba mentem, Dunn pedig — miután megfelelő útbiztosítást adott — titokban távozott.

Már korán reggel hozzáálltam előkészületeim megtételéhez. Kis mikrofonnal és hosszú zsinórra szerelt fejhallgatóval felpóztam a háztetőre, átmásztam a szomszédos 14. számú ház tetejére és az egyik kéményen át leengedtem a mikrofont. Feltételeztem, hogy ez a kémény a nagy tanácste emből nyúlik. A tető és a ályha magassága közti távolságot hozzávetőleg ki kellett számítanom. Az utcáról felhalszott a gépkocsik láma, a telefon a fűlemhez kellett szorítanom, hogy ne zavarjon az utcai zaj. Rövid idő múlva egy ajtó nyílását hallottam, sőt azt is tisztán hallottam, hogy valaki végigmegy a szobán, majd becsukja az ajtót. Aztán mély csend lett. Meg voltam elégedve, sikerült megkapnom a kellő összeköttetést. Miután meggyőződtem arról, hogy a kályhában nincs tűz, megerősítettem a kéményben a zsinórt.

Reggel nyolc óra volt. Ebben az időtájtban nem szoktak tanácskozni. Visszaosontam a lakásomra és kinyitottam az egyik ablakot. Innen figyeltem a 14. számú ház kapuját, mert látni akartam, kik mennek be a kapun s így akartam megállapítani a tanácskozás kezdetét is, hogy idejekorán megint a helyemen lehessenek. Fényképezőgépet vettem magam mellé az ablakba és észrevétlenül, óvatosan lefényképeztem mindazokat, akik a 14. számú ház kapuján beléptek. Szép számmal gyülekeztek a tanácskozáson résztvevők.

Röviddel féltíz előtt elhagytam őrhelyemet és megkezdtem működésemet a háztetőn. Kissé elkéstem. Már megkezdődött a tanácskozás, igen hosszú ideig voltam az ablakban.

Gyorsírással jegyztem az előadó szavait. Csakhamar tisztában voltam azzal, hogy valami olyan készülékről beszél, amellyel minden helyiséget meg lehet tisztítani a mérges gázaktól, helyesebben szólva, hosszabb ideig lehet vegyi úton tiszta levegőt tartani a mérges gázzal ostromolt helyiségben.

Az előadás tartalmából könnyű volt megállapítanom, hogy katonai vegyvizsgáló bizottság tartja össze a javaslatokat, — ugyanis az ilyen szerű új találmányok kipróbálásával ők szoktak először foglalkozni. Rendkívül nehéz volt elképzelnem azt a készüléket, amelynek a rajzára az előadó igen gyakran hivatkozott, megfelelő támpont hiányában alig tudtam megérteni a készülék szerkezetét.

Az előadást élénk vita és megbeszélés követte. A

szakemberek hozzászólása rendkívül fontos volt rámenve. Azután elhatározták, hogy nyolc nap múlva folytatják a tanácskozást. Erre kihúztam a mikrofont és megint az ablakhoz siettem. Észrevettem, hogy a távozók irattaskút tartanak kezükben. Valószínűleg ebben vitték a készülék tervrajzát és leírását.

Még aznap este találkoztam Dunnal és megbeszélést tartottunk. Elhatározta, hogy a lámpajavítást elhalasztja a kitűzött tanácskozás napjáig és váratlanul akkor jelenik meg, amikor a tanácskozás véget ért és a jelenlevők széteszlanak. A háztetőn lévő őrhelyemről megbeszélte jellel tudtára adom majd, mikor kell belesetnie.

Dunn a jelzett napon éppen abban a pillanatban lépett be a 14. számú ház kapuján, amikor a jelenlevők már az előszobában felvették a felöltőiket. A szolga zavartan, határozatlanul nézett hol jobbra, hol balra, de ugyanaz a katonatiszt, aki megvette a lámpákat, eléje sietett, ő pedig bejelentette, hogy most megjavíthatja a lámpát. A szolga felkísérte Dunnat az emeletre, kinyitotta az ülésterem ajtaját és azonnal lesietett, hogy feladassa a távozók felöltőit. Dunn egy pillanatig várt, azután gyorsan kihasználta a kedvező alkalmat és minden zárt nyitó álkulccsal kinyitotta a teremben lévő nagy szekrény zárját, de az ajtót egyelőre nem tárta ki.

A szolga nemsokára visszajött, de Dunnat már a lámpával foglalatostkodva találta. Teljesen szétszedte. A szolga egy ideig türelmesen várt, miután azonban nagyon alaposan és hosszadalmasan dolgozott Dunn, megúnta a dolgot és elment.

Dunn reménykedése valóra vált. Elképzeléséhez híven több irattokot talált a szekrényben. Két tokot teljesen kiürített, a benne levő iratokat felöltője titkos zsebébe rejtette, a szekrényt bezárta, azután hamar „elkészült” a lámpa javításával is. Mikor a szolga megint megjelent, Dunn éppen elmenőben volt. Udvariasan köszönt és búcsúzóul azt mondta: reméli, hogy alkalomadtán megint sikerül néhány lámpát eladnia.

Negyedóra múlva biztonságban volt. Találkoztunk és alaposan átvizsgáltuk az én felvételeimet és az őt atalt. Jó munkát végeztünk. Értékes anyagot szereztünk.

Az ablakból felvett fényképeim nyomán megállapítottuk, kik vettek részt a tanácskozásban.

Dunn meggyőződött arról, hogy csak tanácskozás alkalmával tartózkodnak az urak a 14. számú házban, a szolgán kívül senki sem lakik ott. Valószínűtlennek találtuk, hogy délelőtt tizenegykor itt megbeszéléseket folytassanak, ezért azt határoztuk, hogy másnap délelőtt Dunn visszaviszi a már lefényképezett iratokat.

Dunn meghatározott órában, telefonon felhívta a 14. számú házban lakó szolgát és miután sikerült megtudnunk annak a tisztnek nevét, aki a lámpákat megvette tőle, Dunn a telefonban így nevezte magát. Felszólította a szolgát, hogy siessen a lakására, mert át akar adni neki néhány fontos dolgot. A szolga természetesen készséggel tett eleget a pa ancsnak.

Negyedóra múlva Dunn megint becsengetett a 14. számú házba, de ezúttal senki sem nyitott kaput. Álkulccsal kinyitotta a kaput, felsietett a lépcsőn, álkulccsal kinyitotta a tanácsterem és a szekrény ajtaját, a magával hozott iratokat visszatette a helyükre és hamarosan megint az utcán volt.

Még hosszú ideig voltunk a 16. számú ház emeletének bérloji és sok-sok érdekes tanácskozásnak lehettem fűtanúja, de aztán hirtelen gazdát cserélt a ház épület és nekünk el kellett költözködnünk.

Csendőrnapi Budapest: Kézváltólelőki Voloncs István alezredes úr beszédet mond a vértanúszobor előtt.

Kalandos nyomozás

1928-ban, egy áprilisi vasárnap, Londonban küldöncöt küldött hozzám a főnököm azzal az üzenettel, hogy azonnal keressem őt fel. Valami nagyon fontos, komoly dologról lehetett szó, mert vasárnap nem szoktak bennünket zavarni.

Főnököm nagyon izgatottan fogadott. Azonnal elmondta, hogy miért hivatott. A tengerészetre vonatkozó legértékesebb találmányt azelőtt való nap ellopták a portsmouthi tengerészeti arzenálból.

— Átkozott oroszok! — kiáltott fel dühösen, fel, alá szaladgálva főnököm.

— Oroszok? — kérdeztem álmélkodva —, miből vonta le ezt a következtetést? Van bizonyítéka?

— Az nincs — válaszolta főnököm —, de ugyanbizonny, kik követhették volna el rajtuk kívül, ezt a nagy ravaszságot igénylő kockázatos betörést?

Alaposan meghánytuk, vetettük a dolgot, de főnököm sehogysem tudott meggyőzni feltevése helyességéről.

— Elhatároztam — jelentette ki főnököm —, hogy titokban tartjuk a dolgot. Értesítettem hamburgi, berlini, varsói, danzigi és rigai csoportjainkat, hogy lássanak erélyes nyomozáshoz, de vigyázzanak, nehogy nyilvánosságra kerüljön a lopás. Remélem Mister Scott, Ön mindent el fog követni, hogy a helyes nyomra akadjon. Ha pedig tisztában lesz a nyomozás irányával, azonnal megkezdji a működését az ellenséges kémiszervezetben és pontosan értesít bennünket mindarról, ami ott történik. Korlátlanul rendelkezhetik mindazok felett, amire szükség van! Williams-et, a Scotland Yard főfelügyelőjét

felszólítottam, hogy minden tekintetben legyen az ön segítségére. Ma délből a lakásán várja önt. Sok szerencsét!

Természetesen a megjelölt időben felkerestem Holders Green-ben levő villájában Williams főfelügyelőt. Ő már munkához látott és Portsmouthba küldött emberétől többféle felvilágosítást is kapott. Beszélgetésünket a telefon éles berregése zavarta meg. Portsmouthból jelentette az ügynök, hogy befejezte a vizsgálatot, pontos nyomra akadt, körülbelül délután hat óra körül személyesen tesz jelentést a főfelügyelő lakásán.

Időközben elmondtam Williamsnek főnököm feltevéseit és az én meggyőződésemet.

— Hát önnek is az a határozott meggyőződése, hogy nem oroszok követték el a betörést? — kérdezte Williams.

— Az — válaszoltam —, szeretném tudni, mi céljuk lenne az oroszoknak ezzel a tervvel?

Williams velem együtt azt a nézetet vallotta, hogy csak valamelyik nagyobb tengeri hatalomnak állhatott érdekében a titkos terv megszerzése.

A kémügynök pontosan jelentkezett. Fényképfelvételeket hozott magával, amelyeken pontosan látszott, hogyan találták a szobát a terv elhozása után.

A falbaépített titkos szekrény ajtaja nyitva volt, itt tartották a tervrajzot és a leírást, még a betörő ujjlenyomatát és tisztán láttuk. Elhozta a faliszekrény előtt, a földön heverő zsebcsuzát is, amelynek aranyvédőjébe „L” betű volt vésve. A tengerügyi hivatalban dolgozó tisztviselők egyhangúlag kijelentették, hogy soha sem látták ezt a csuzát.

Williams gondos alapossggal tanulmányozta a fényképeket és figyelmesen nézegette a ceruzát. A kémügynök azonban tovább folytatta beszámolóját. A portsmouthi és southamptoni vasúti állomáson megállapította, hogy szombat este óta nem utazott el gyanús egyén. A tisztviselők legalábbis nem találtak gyanúsna senkit. A hajóállomáson azonban sikerült érdekes felfedezést tennie. Ott egy sötétbajú, sötét bőrű, közép nagyságú, kék útiruhába öltözött, puha sötétkék kalapot viselő, rosszul borotvált arcú férfi, kezében aktatáskával és bőrönddel jegyet váltott Lisszabonba. A váróteremben sok irományt vett elő zsebéből és már amúgyis túltömött táskájába gyűrte valamennyit, közben azonban többször félénken körülnézett. Különös viselkedése feltűnt az egyik tisztviselőnek. „Lapine” nevet mondta be és a „Franklin” gőzhajón utazott szombat este hét órakor Lisszabonba.

Williams a kémügynök jelentése közben elővette a hajójáratok menetrendjét és rövid tanulmányozás után közölte velem, hogy a hajó hétfőn reggel tíz órakor érkezik Lisszabonba. Williams elvette a kémügynök leveleit és az ügynököt elküldte. Mikor magunkra maradtunk mind a ketten őszintén bevallottuk, hogy egyelőre nincs más fontos megbeszélni valónk. Williams e megállapítás után azonnal felhívta telefonon a Croydon-repülőteret és megrendelt egy Párizsba induló repülőgépet. Gyorsan összecsomagoltuk a legszükségesebb utatvalót és gépkocsin a repülőterre hajtottunk. Este kilenc óra tizenöt perckor a Páris melletti Bourgetben szálltunk le. Itt másnap reggel öt órára egy Madridba induló repülőgépet rendeltünk. Hétfőn délelőtt tíz órakor értünk Madridba. Vonattal Lisszabonba utaztunk és már este tízenegykor Williams egyik kedves, miniszteri tisztviselő barátjának kellemes otthonában pihentük ki úti fáradalmainkat.

Williams nagyjában elmondta barátjának utazásunk célját. A magasrangú miniszteri tisztviselő azonnal telefonált a titkosrendőrségnek és óvatosan megkérdezte valamennyi nagy szálloda igazgatójától, hogy nem érkezett-e oda egy „Lapine” nevű vendég?

Ejfélkor megszólalt a házigazdánk telefonja. Egyik detektívfelügyelő jelentette, hogy az Imperiál szállóban lakik egy Jacour nevű férfi, akire pontosan illik a kapott személyleírás. A „Franklin” gőzhajón reggel érkezett meg Angliából.

Ez a mi emberünk, ehhez nem fér kétség!

Természetesen mi is az Imperiál szállóba siettünk és szobát kértünk. Lapine a 164. számú szobában lakott, mi határozott kívánságunkra ugyanazon az emeleten a 172. és 173. számú szobákat kaptuk. Lapine már szobájában volt. Elhatároztuk, hogy csak másnap reggel lépünk a cselekvés mezejére. A miniszteri tanácsos rendelkezésünkre bocsátotta a detektívfelügyelőt, hogy legyen segítségünkre abban az esetben, ha rendőri beavatkozásra lesz szükség, — mi azonban nem szándékoztunk igénybevenni szolgáltatait, de mégis megengedtük, hogy ő is az Imperiál szállóban lakjék, hogy kéznél legyen, ha úgy alakul a helyzet, azonban nem avattuk be tervünkbe. Azt határoztuk, hogy a felügyelőnek további intézkedésig szobájában kell maradnia.

Másnap már négy órakor talpon voltunk. A szállóban még mindenki aludt. Mi ketten felváltva járogattunk a W. C.-be, hogy a 164. szoba előtt elhaladva hallgatózhassunk. Végre hat óra után Williams megállapította, hogy Lapine felkelt és bevette az ajtaja elé helyezett cipőt. Az étterembe még nem mehetett le, mert nyolc óráig zárva van, — addig nem szolgálnak fel reggelit.

Attól tartottunk, hogy azonnal tovább utazik és ezért most már folyton Lapine szobája körül ólálkodtunk, hogy halljuk, mikor telefonál.

Éppen felváltottam Williamset az őrségről, mikor Lapine kilépett szobájából és a W. C. felé tartott. Közömbös arccal siettem végig a folyosón, még sikerült utólnernem Williamset, megragadtam karját és a Lapine szobájába húztam. Egyik a függönyszárny, a másik egy szekrény mögé rejtőzött. Alig foglaltuk el a helyünket, máris belépett Lapine, bezárta az ajtót és az asztalhoz ült. Az asztalon hevert az irattáskája. Kinyitotta a táskát és egész halom iratot, rajzot vett ki belőle. Én a szekrény mögött álltam és észrevétlenül előrehajoltam, hogy jobban láthassam az asztal egyik sarkát. A függönyszárny mögött lapuló Williams semmitsem láthatott.

Ugy éreztem, hogy végre elérkezett a cselekvés ideje. Balzsebemben várakozás közben összegöngyölítettem a zsebkendőmet, bilincs is volt nálam. Jobb kezemmel felhúztam Browningomat és áttettem a jobb zsebembe, majd lassú, nesztelen léptekkel előjöttem rejtekemből, egy ugrással Lapine mögött teremtem, torkon ragadtam, hogy ne tudjon kiáltani, szájába tömtem a zsebkendőt. Erre Williams is előjött és hirtelen felvont pisztollyal Lapine előtt termett, én pedig felhasználtam Lapine megdöbbenését és hátrakötöttem kezét.

Minden további nélkül megkezdtem Lapine kihallgatását, Williams pedig visszacsomagolta az iratokat az irattáskába, azután átkutatta a kézibőröndöt és az összes szekrényeket, végül pedig, mint aki dolgát jól végezte, kinyitotta az ajtót és a szobájába vitte az irattáskát, majd visszasietett. Közöltem Lapinnal házkutatásunk okát s előre bejelentettem, hogy kiveszem a szájából a zsebkendőt, de ha kiáltani mer, olyan ütést mérek rá, hogy azonnal elveszti az eszméletét. Röviden, kerteles nélkül mondom meg, hogy kik a megbízói. Beszédközben kikutattam a pénztárcáit is, négyezer fontot találtam nála. Iratai közt francia kártyákra és levélfoszlányokra akadtam. Mikor megmutattam Williamsnek, csendesen megjegyezte:

— Jól sejtettük!

Lapine azonban megőrizte a hidegvérét. Nem volt hajlandó vallani. Újlag figyelmeztettem, hogy röviden feleljen a kérdésekre: Kinek a megbízásából utazott Portsmouthba? Csendesen, nyugodtan azt válaszolta, hogy ez az ő titka marad! Kijelenti, hogy még egy percig vár és ha nem bocsátjuk szabadon, akkor módjában lesz megtorolni ezt a rablótámadást. Anglia ne higgye, hogy megengedhet magának ilyen gaz furfangot.

Williams erre olyan ütést mért Lapine homlokára, hogy azonnal elájult. Gyorsan megbeszültük a teendőket, aztán Williams a detektívfelügyelő szobájába sietett, közölte vele, hogy tovább utazunk, a felügyelő csomagjainkkal és irattáskáinkkal hajtasson a miniszteri tanácsos lakására, nemskára mi is oda megyünk.

Williams kifizette szállodai számlánkat és visszatért hozzám. Lapinet lefektettem időközben a heverőre, ahol néhány perc múlva magához tért s pohár vizet adtam neki. Mohón megitta, majd dühtől remegve kikelt ellenünk és azt mondta, ha nem engedjük azonnal szabadon, kűmál csap és elfogat bennünket. Miután éppen az imént kutattam át a levéltárcáját, nyugodtan válaszoltam:

— Monsieur Lapine, Ön nem tagadhatja, hogy egy kontinensen levő nagyhatalom tengerésztisztje és felsőbb hatósága parancsára cselekedett.

Legnagyobb álmétkodásunkra nem jött zavarba, gyorsan, gondolkodás nélkül felelt:

Csendőrnapi Budapest: A m. kir. csendőrség felü. velője megkoszorúzott egy hősi sírt.

— Igen, az vagyok és parancsra cselekedtem! Arra azonban esküszöm, hogy amint bazaérek, tíz kémüket azonnal elfogatom és ugyanúgy fognak bánni velük, mint ahogyan önök bántak velem.

Az úgy kezdett rejtélyes lenni. Az első pillanatban szóhoz sem jutottunk meglepetésünkben. Célunkat elértük, a rajzok és leírások visszakérültek a birtokunkba, most azonban diplomatikusan kell bevégeznünk a dolgot, mert főnököm tervét már nem hajthatjuk végre. Williams a fülembe súgta, hogy itt csak brutális erőszak segíthet, azután pedig nyomtalanul el kell tűnnünk.

Én azonban nem osztottam nézetét. Lapine önkéntelenül segítségemre sietett. Lecsillapodott és belátta, hogy fenyegetését nem könnyű beváltania. Azt ajánlotta, hogy engedjük szabadon. Jelentsük ki, hogy sajnáljuk a történeteket, tünjünk el nyomtalanul és soha többé ne beszéljünk a dologról.

Levettem Lapine csuklójáról a bilincset, szónéklül keztenyújtottam neki. Ő megszorította a jobbomat és Williamssel együtt távoztam. Mindketten azonnal elhagytuk a szállodát és a miniszteri tanácsos lakására hajtatunk. Miután megkaptuk a csomagjainkat, az angol követségre sieltünk, lepecsételtettük az irattáskát. A követségen találkoztunk egy barátunkkal, aki vállalta, hogy titkon nyomon követi Lapinet. Mi nem Párisba, hanem hajón Londonba utaztunk.

Két nap múlva Williamssel együtt főnököm dolgozószobájában ültünk és elbeszéltük élményeinket. Az aktatáska pecsétjét leszakítottuk s a rajzok és írományok előttünk feküdtek az asztalon.

Mikor befejeztük a jelentésünket, főnököm így szólt:

— Önök a fennforgó körülményekhez képest nagyon helyesen cselekedtek. Kínos konfliktus keletkeztetett volna, ha nem így végződik a dolog. Már értesítettek is arról, hogy Lapine szerencsésen megérkezett állomáshelyére és nem tett említést a történetekről.

Főnököm közelebb húzta magához a rajzokat.

— Ez most már semmitsem ér, — mondta — Lapine lefényképezte a terveket és a képeket már át is adta. Dicsekszik az eredménnyel, kudarcáról azonban mélyen hallgat. A nekünk 200.000 fontba kertilő találmányt, sajnos, nem használhatjuk!

Az új találmány a hadihajók dróttalan irányítására vonatkozott és nagyon fontos volt.

Lapine tehát remekül megjátszotta a törbejutott kém szerepét, miközben a fényképfelvételei már régen biztos helyen voltak. Működésbeesésének az volt a célja, hogy erre a lehetőségre ne is gondoljunk és ez — sikerült neki. Dehát a nagyszabású kémkedéseknél ilyen s hasonló művészi fogásokkal mindig számolni kell. Egyszer az egyik marad alul ötletességben és hidegvérben, máskor a másik.

A következő sakkhúzás már megint a mienk lett, mert az a legfontosabb, hogy alig ért haza, már tudtuk, hogy becsapott bennünket, a feláldozást tehát idejében mellőzhettük.

Hiába, kém előtt nincs titok.

KI TUDJA?

A folyam, mely három állam fővárosán folyik keresztül: a Dunu, Bécsen, Budapesten és Belgrádon folyik keresztül.

Küzdelem a bűn ellen a főváros szomszédságában.

Irtá: DUDAS ISTVAN tiszthelyettes (Csillaghegy).

Minden őr s a maga viszonyai szerint veszi ki részét a bűnözők elleni munkából. Az én őröm a főváros tőszomszédságában fekszik, majdnem összeépülve azzal. Hogy ennek következménye a bűnesetek sokasága, az természetes. Az is nyilvánvaló, hogy a bűnözők figyelemmel kísérése, üldözése, kinyomozása és a bűnjelek megszerzése igen nagy erőfeszítésbe kerül. Előrebocsátom itt azonnal, hogy sokszor megakadtunk volna, ha a nyomozó alosztálytól támogatást nem kapunk.

Örskörletemet egyik oldalon a Duna választja el a fővárostól és annak legkevésbé törvénytisztelő rétegei által lakott városrésztől. Könnyen áthajózható. Középen vasúti híd van, amely gyalogjárók részére is szabad. A körlet többi oldala teljesen nyitott, a főváros felől villamoson és kiváló utakon közelíthető meg.

Mindössze 17 óras ugyan csak egyetlen őrzőjratunk, de ebből egy 6 kilométeres Dunapart van, őrsállomáson 500 villa, egy gyógyfürdő és egy út, amelyen a kereskedelmi és gazdasági élet zajlik le a hegyek és a főváros felé. A Dunapart és a gyógyfürdő nyáron hétköznapi 2—3000 embertöbbletet, vasárnap pedig 10.000 főnyi növekedést jelent. Májustól szeptemberig mindig, télen átlag 2 hónapon át, a szolgálati havi füzetbe mindenkinek legtöbbször 300 órát kell bejegyeznem.

Ezekkel, a szolgálatunkra leglényegesebb kibatással bíró adatokat felsoroltam. Ezzel azt is megmondtam, hogy nem mindig az örskörlet nagysága adja a teendők sokaságát.

A hatalmas idegenforgalom az, mely teendőinkre leglényegesebb befolyással van. Ezzel kell megküzdeni nyáron, részben télen is, de télen a sötétség is ellenségünk.

Az idegenforgalom magában foglalja a zsebmetszőket, fürdőtolvajoat is. Ugyan, hogyan ismerje fel a csendőr az ilyeneket? És ha felismeri, miként kövesse a gyógyfürdő hatalmas területén, a 4000 kabin között, amint kellene, észrevétlenül? Honnan vegyünk annyi csendőrt, hogy ott legyenek mindenkinek a nyomában? A boldog fürdőző a medencében lubickol vagy slitteti magát a napon és amikor jól kivörösödött vagy kilublakolta magát, a kabinjához megy és nyomban leül, amint oda belép. Mert nyoma sincs az é szernek, pénznek s olykor a ruhának is. Kiabálni kezd persze és jön a csendőr. A tettes? E fürdőről nyáron húszpercenként megy a villamos a főváros sokmindent eltakaró házrengetegébe.

A nyomozó segítsen? Nyáron minden fürdőhely ugyane veszélynek van kitéve, mincs elég nyomozó. S ha van is, honnan tudja, lássa, mikor valaki egy kabinba bemegy, hogy az jogosan megy-e oda? Próbálja meg igazoltatni, micsoda láрма lesz másnap egyes ujságokban, ami még nem volna baj, ha sikerülne is a tettes nyakoncsípése.

A Dunaparton? A hatkilométeres szakaszon? Ki nem egyforma ott a fürdőruhában? Hogyan tud eredményre reményt nyújtó figyelést végezni a sok egyforma idegen között? E részen is kabinok sokasága, hétféle házak hosszú sora áll. Természetes, hogy a tulajdonos vagy bérlő nem azért jön ki, hogy őrizze e helyiségeket, így az könnyű zsákmánya a bűnözőknek. Rendszerint órák múlva veszik észre a kárt, amikor a tettes már átjutott a Dunán. Akár csónakon, akár gyalog vagy villa-

moson. A bűnjel akkorra már biztosan nincs a tettesnél. A csendőr keresse meg a főváros rengetegében, ahol százaknak nyújt kenyeret az *orgazdság*.

Sok a nő az ilyen bűnözők között. Együttessen dolgoznak, vagy egyedül. Hogy a feltűnés kisebb legyen, karonfogva járnak-kelnek. Még csak gyanú se férhet, így látszatra, a személyükhöz. S ha kap is a csendőr valamelyes leírást róluk a bűncselekmény elkövetése után, mi biztosítja, hogy a csendőr fel is találja egyformán fürdőruhába öltözött tízezer ember között?

Télen? Az 500 villából 300 berendezve őrizetlenül marad. A tulajdonos ittbagyja a bútoralt, asztalneműjét, fehérneműje egyrészét, nyári ruháit és csak a következő tavaszon látja azokat viszont. Ha ugyan viszontlátja.

Mert házmeister, kertész, aki ott is lakna, alig akad. Csodálatosan könnyelműek az emberek. A fővárosban, a „mesterektől” kitanult betörők aztán télen aratnak.

A terepszemléjüket figyelemmel kísérni nem lehet. Egyszerűen végigmegy a villák során, nem ácsorog, mert az nyomban feltűnik. Elég egy pillantás a behavazott udvarra, ha a gyalogút s a villa falának a töve sepreten, éjszaka lehet jönni.

Esős időben a lábnymokat figyelik meg. Ezekből gyakran kiválóan tudnak olvasni, akár a jó csendőr.

Ha száraz idő van, becsengetnek, vagy az esti világítást figyelik meg. Ezekből útbaigazítást nyernek.

A csendőr messziről feltűnik. A világítás gyér és gyenge. Leple alatt könnyű eltűnni.

Igazoltatásnál: van bejelentőlap, munkakönyv, levelek s amit a csendőr óhaj. Persze száz ilyenből kilencvenöt — hamis, ezt azonban csak laboratóriumi úton lehetne megállapítani. És nem kell azt hinni, hogy amolyan betörő ruházatuk van! Csak hosszú idők tapasztalata, szoros és „bizalmas” barátság valamelyik „lebukottal” (kézrekerülttel) és szigorú következetességgel folytatott kikérdezések hozhatnak eredményt. Minden nevet, amit tőlük hallunk, fel kell jegyezni, nyilvántartani, ami nemcsak írásbeli feladat, mert amíg máshol rendes állampolgári nevét viseli a tettes, itt, a főváros szomszédságában alig akad ilyen. Mindegyiknek álneve van. És Budapesten azonos álnevű ember nagyon sok van. Búvóhelyük: korcsmá, nők, menhelyek, álnéven kivett albérleti lakások és az utcarengeteg. Ha megjelenik egy járőr az általuk lakott városrészben, célját nem éri el. Mintha csak riadóznák az utcát, a városrészt, rögtön megtörténnek a szükséges ellenintézkedések. Bámulatos összetartás van köztük. Mikor erre rájöttünk, sohase tettük azt még egyszer. Igénybe vettük a polgári rubás bajtársakat, akiket csak kellő távolságról követett egyenruhás járőr.

Valóban harcolunk velük. Volt olyan időszak, amikor három veszedelmes és szerencséskezű betörőbanda látogatta körletemet beteken át és a villabetörések száma hamarosan elérte a negyvenet. Nem kell leírnom azt hiszem, milyen szolgálatokat végeztünk ebben az időben. Az idő és hely tekintetében legpontosabb terv szerint végzett munkánk egyszer aztán csak meghozta az eredményt. Az, hogy az egyik bandát tettenértük, még nem jelentette természetesen, hogy minden eredmény a kezünk közt volt. A legnehezebb: a bűnjelek felkutatása következett a fővárosban. Hogy ez mit jelent, azt a szolgálati lapok, közságem bizalmi egyénei, a fővárosi rendőrség betörési csoportjának detektívjei tudják megmondani.

Egyik bandában ötten dolgoztak. Volt eset, hogy három-négy villát „rámoltak” ki. A sok holmit nem vit-

ték be egyszerre a fővárosba — mégis gyanús lett volna a hiden éjnek idején így megpakolva átmenni, hanem a hídtól nem messze egymás mellé lefektetett, a fővárosi vízvezeték bővítésére előkészített hatalmas vascsövekben rejtették el. Ilyen csötelepen 5—800 darab 6 méter hosszú, 1 méter átmérőjű cső feküdt. Kiváló rejtekhely.

Amikor az apráhkint átvitt holmit értékesítették és felélték, az elrejtett holmikért jöttek ki s azokból néhány napig ismét megélték.

Egy másik bandát az juttatott kézre, hogy rátalált e dús raktárra, azt rendszeresen fosztogatta, míg az „eredeti tulajdonos” tettenérte, s bosszúból — névtelen levélben — feljelentette. Persze annyi betyárbecsület mégis maradt ebben is, hogy csak az álnevét és a szeretőjét mondta meg, de nekünk ez is elég volt. Ma már igen kiterjedt személyi ismeretünk van a főváros eme rétegében és dicsekvés nélkül mondhatjuk, hogy sok fővárosi ügyet is mi juttatunk a kiderítettek közé.

Régóta nincs is vasárnapunk. Mert bár az elmúlt és a folyó évben érintetlennek maradtunk e bandáktól, mégse nyughatunk, mert a szombat éjszaka és a vasárnap a legveszedelmesebb napok és ez a helyzet követeli, hogy az őrző elöljárás szerinti portyázásánál fontosabbnak vegyük a szüntelen helyi ügyeletet, amely hozzásegít a nagy lélekszámú őrsállomán minden egyes lakójának lehető megismeréséhez és ezzel ahhoz is, hogy az idegen — legalább a téli időkben — azonnal feltűnjék. Ez a helyzet követelte meg azt is, hogy a B. hálózatunk olyan széles legyen, hogy azon át ne juthasson senki hozzánk és ha bejutott is, észrevétlenül ne maradhasson.

Nem az én őrsöm az egyedüli, amely ezt a küzdelmet folytatja. Volt alkalmam a fővárossal tőszomszédos összes őrsök munkáját látni és tapasztalni azokon a mi körletünkhöz hasonlókat. Minél messzebb esik valamely őrs a fővárosi bűnfészekről, természetesen annál kevésbé érzik a bűneseteken a fővárosi bűnözők kezemunkája. Ott viszont másféle munka akad elég.

CSENDŐR LEKSZIKON.

17. kérdés. A repülőekkel és légi műszerekkel dolgozó légi felderítés ellen hogyan védekezik a csapat? Milyen teherbűnségek kényszerítik az ellenséges figyelmet megnehezítésére?

Válasz. A lőtávolságok és a tűzgyorsaság megnövekedése, valamint a tüzeszközök nagy száma miatt a harcok minden védekezési módot kénytelen felhasználni, hogy a megsemmisülést elkerülje. Ennek egyik lényeges eszköze a láthatatlanság való törekvés a légi és a földi figyellel szemben, mert ha a célt nem lehet megfigyelni, akkor hiányzik a tüzelés lehetősége.

Légi figyellel szemben a csapat természetes, vagy mesterséges úton rejtőzik. Ha a rajparancsnok rajával egy ellenséges repülő kezeletkor egy lombos fa alatt megáll, akkor azt mondjuk, hogy természetes úton rejtőzik. Viszont mesterséges rejtőzéstől van szó, ha a csapat a láthatatlanságot munkával éri el. Általában ezt burkolásnak nevezzük. Így például ha járművekkel nyáron egy helységben meg kell állnunk és a kocsikat az udvarok vagy az út fái alá vonatjuk, akkor azokat természetes úton rejtjük a légi figyelés ellen.

A burkolás minden esetben fontos szerephez jut, akár metelünk, harcolunk, vagy pihenünk. Ahogy a honvéd harc közben ásoja után nyúl, ugyanúgy nem szabad, hogy a burkolásról megelégedjünk.

Burkolásra különféle anyagok alkalmazhatók, melyeket a csapat közelében talál: lombos fák, szalma, szalma, gabonakeresztek, nád, növényi levelek. Burkolásnál a legfontosabb szabály, hogy a burkoló anyag színben ne különbözzék a környezettől és ne legyen mesterkélt. Az itt elmondottakat néhány példával világítjuk meg.

A szakasparancsnok szakaszával egy tartón át támad, ahol a már learatott gabona keresztekbe rakva áll. Erős ellenséges tűzben a támadás elakadt, a szakasz befűs magát, de nem a tartó nyílt területén, hanem a keresztek között, ahol légi és földi figyellel szemben láthatatlan.

Egy másik esetben a szakasz védőállásban van, a rajok kiépítették a fészkeket. Az első raj fészke egy tengeritábla szélén fekszik, a második rajé egy répatáblán, a harmadik rajé egy bokorcsoportban. Az első raj honvédei a lövészgödörök szélére dobált földet nem túl sűrűn telesszórják a tengeri levelével és a gödör fölé néhány szál tengerit állítanak. A második rajnál a kidobált földet répalével hintik be és ha lehetőséges, a lövészgödöröket levélről megfosztott gyalog ritkán befedik és arra répalével szórják. A harmadik rajnál nincs munka. Ennek a szakasznak a jelenlétét a repülő még ha 100 m-re repül is felette, nem képes meglátni.

Erős télen, mikor a harcterületet hónapokon át hó borítja, a jelentést hozó jelentőfűtők, a lövészpótló közegek, vonalat javító távbeszélők stb. már több kilométerről jól látható célt mutatnak és majd minden esetben kiváltják az ellenség tűzét. Az ellenség tüze alól könnyen kivonhatjuk őket, ha hóköpenyt (vékony fehér vászon köpeny, a rendes köpeny fölé húzva) kapnak. Ez télen úgy légi, mint földi figyellel szemben a legjobb védekezés, mert már pár száz méterről láthatatlanná lesz. A világháború alatt a kárpáti harcokban sűrűnreink számos sikeres rajtámadást végeztek és ez elsősorban a hóköpenyeknek volt köszönhető.

Nagyon sok esetben lába keresztek, nem találunk a terepen burkoló anyagot. Ezzel számolva, a csapat burkoló hálókat visz magával, melyek merevek, vagy összecusukhatók. drótból vagy zsinegből készülnek. A hálókba különböző színű rongydarabokat, vagy a terepet borító növényzetet helyeznek el s azután a burkolandó tárgy fölé helyezve, kicövekelik, vagy rudakra erősítik. A hálókat gyalogsági nehéz fegyverek (géppuska, nehéz géppuska, gyalogsági ágyú, aknavető), lövegek, járművek burkolására használják.

A harcok részére is kísérleteznek szállítható burkoló anyag megállapításával és pedig eredményesen. Ismerünk olyan módszert, amely minden időben és minden terepen alkalmazható és a burkoló harcost annyira egybeolvasztja a tereppel, hogy 4—500 m-ről még látesővel sem lehet felismerni. Ez a láthatatlanság a szabad szemmel való megfigyellel szemben már 200 m-nél kezdődik.

Helytelen burkolással többet ártunk, mint használunk, mert ahelyett, hogy elterelnénk, felhívjuk az ellenség figyelmét. A jó burkolás a terep formáihoz és a terep részleteihez alkalmazkodik és kerül minden feltűnést. Ily szempontból például klirvó hibát követ el az a csapat, ha az elszáradt burkoló anyagot nem cseréli ki frissel, vagy ha oly anyagot használ, mely a csapat tartózkodási helyén a természetben nem fordul elő (réten nem burkolhatunk tengeriszárral, szántáson lombos fagallyal). Ugyancsak vétünk a burkolás szabályai ellen akkor, ha erődítési munkáknál egyenes vonalat, éles sarkokat, meredek oldalfalakat készítünk, mert ezek szabályos vonalakkal és árnyékképzésükkel kideríthatják a repülő figyelmét.

Az itt ismertetett egyszerű módszereken kívül a burkolásnak oly esetek is ismerjük, ahol fontos építmények láthatatlanná tételéről van szó. Ma már pályaudvarokat, raktárakat, gáztartályokat burkolnak művészek és szakmunkások irányítása mellett, a színek, a fény- és árnyékhathatóságok ügyes alkalmazásával.

A burkolás fontosságának megértéséhez tudnunk kell, hogy a légi figyelés ellen nem lehet eléggé védekezni. A csapat felett pár ezer méter magasan elrepülő felderítő gép automatikus sorozat-fellevőjével több kilométer hosszú és széles területekről a legpontosabb fényképet készíti, mely hat óra múlva már kidolgozva az ellenség vezetőjének asztalára kerül.

Végül jegyezzük meg, hogy a jó burkolás többet ér, mint a fedezés. Ezt nem lehet eléggé hangsúlyoznunk, mert a

Csendőrnapi Szombathelyen: A csendőrzászlóalj díszvonata a szombathelyi honvéd vegyesdandárparancsnok előtt.

harcosa ösztönyszerűleg inkább egy semmi védelmet nem nyújtó kerítés mögött fekszik le, minthogy jól burkolva a terepen helyezkedjen el.

18. kérdés. A gyanúsított egy 19 éves leánygyermeket az erdőbe csal, való nemileg közösiül s kankóval megfertőzi. A Btk. 232. §-ának 2. pontjába ütköző erőszakos nemi közösiülés büntetlén kívül mily bűncselekmények gyanúja sorog sem még ebben az esetben? Fennforog-e nevezetesen a Btk. 319. §-ába ütköző gyermekrablás büntetése?

Válasz. A gyanúsított elkövette cselekmény tulajdonképpen három bűncselekmény alkatelemét tünteti fel: 1. a Btk. 232. §-ának 2. pontjába ütköző erőszakos nemi közösiülés büntetlét, 2. a Btk. 301. §-ába ütköző súlyos testi sértés büntetlét és 3. a Btk. 317. §-ába ütköző és a 318. § szerint minősülő gyermekrablás büntetlét.

Ezt a három bűncselekményt azonban egybefoglalja a Btk. 319. §-a s egységes büntetőjogi tényálladékot létesít, amikor kimondja, hogy aki 14 éven alul levő gyermeket akarata ellenére, szülője, gondnoka vagy felügyelője hatalmából, erőszakkal, fenyegetéssel vagy ravaszsággal elvisz vagy letartóztat s az így elrabolt gyermeknek súlyos testi sértést, erőszakos nemi közösiülést követ el, 10 évtől 15 évig terjedő fegyházzal büntetendő gyermekrablás büntetlét követi el.

A 12 éven alul levő gyermek akarata jogilag érvénytelen, így korú gyermek elvitele mindig akarata ellenére történnének tekintendő. Tárgytalan tehát annak a tényálladéki elemnek vizsgálata, hogy a gyermeknek az erdőbe elcsalását a törvény megkívánta ravaszságnak kell-e tekinteni.

A cselekmény a Btk. 322. §-a értelmében hivatalból üldözendő, mert súlyos testi sértés is fennforog.

19. kérdés. A sértett elhunyt férje sírjára sírkövet emeltet, amelyre férje és saját nevét is rávéseti, avval a céllal, hogy út is, éhajához képest, egykor férje mellé foyják ugyanabba a sírba eltemetni. A férj halálát követően meghal a sértett fia s ezt atyja mellé temetik el. A sértett fiának gyermekei (tehát a sértett unokái) levakartatják a nagyatyja

és nagyanyja nevét és új feliratot vésetnek a sírkövré, amely szerint a sírkövet atyjuknak őt állították gyermekük hegyellett. Forog-e sem bűncselekmény gyanúja?

Válasz. A cselekmény a síremlék megrongálását jelenti, mert a felirat levakartatásához, a tetteseknek semmi joguk nem volt, lévén a síremlék a sértett tulajdona. A cselekmény egyúttal erőszakos meghamisítása annak a ténynek, hogy a sírban a sértett férjét is örök nyugalomra helyezték. A Btk. 420. §-ába ütköző vagyonrongálás vétségének alapos gyanúja tehát fennforog, amely hivatalból üldözendő.

Az eljárás a kir. törvényszék hatáskörébe tartozik.

20. kérdés. Mit nevezünk okirati kényszernek?

Válasz. A Csendőrségi Lapok múlt évi 23. számában, a 135. kérdésre adott válaszban megírtuk, hogy a köz- és magánokirat hamisításának közös jogi tárgya a közhitel és jogi forgalom. Azt jelenti ez, hogy ezeknek a bűncselekményeknek tárgya az a közérdek, amely az okiratokhoz, mint elsőrendű bizonyító eszközökhöz fűződik. Az okirat bizonyító ereje az okiratot a jogi forgalom, a gazdasági- és hitelélet általában a jogi formákkal szabályozott élet, a jügelet kiváló biztosítékává teszi, ennek a biztosítéknak megtámadása a köz- és magánokirathamisítás.

Az okiratok jelentősége ebből a szempontból különösen kiválglik az ú. n. okirati kényszerben. A törvény bizonyos esetekben a jogügyletek megkötésekor az akaratkijelentéshez az írásbeli alakot követeli meg. E részben meg kell különböztetnünk a pusztán okiratba (magánokiratba) foglalást a fokozott hitelességet szolgáló hitelesítéstől és közokirati alaktól. Ezekben az esetekben az illető jogügylet tekintetében okirati kényszer áll fenn.

Az okirati kényszer célja egyébként különböző lehet. Többnyire az ügyletkötés komolyságát kívánja biztosítani, egyúttal pedig az ügylet előkészítése (alkudozása) és a végleges megállapodás közt akar szemmel látható határvonalat húzni. Gyakran a jogviszony kétségtelenséget, vitatatlanságot akarja előmozdítani a pereskedés kizárása, korlátozása végett. A közokirati alak ezenfelül arra is való, hogy a hiteles

P. Zadravetz István ny. tábori püspök záróbeszédet mond a Magyar Katonai Írók Köre felolvasó ülésén az Országos Tiszti Kaszinó kis dísztermében

személy jelenléte gátat vessen a felek valamelyike kizsákmányolásának, másfelől, hogy a feleket általában szakértő közreműködésére kényszerítse bizonyultabb jogügyleteknél. A közokirat kétségtelenül fokozza a jogügylet (szerződés) külső képének hitelességét, azilárdaságát. Viszont meg is nehezíti sokszor az ügyletkötést (költség, nyilvánosság), s azért közvetett eszköze lehet bizonyos oly szerződések visszaszorításának amelyek közérdekből kevésbé kívánatosak.

A megkívánt írásbeliség elmaradása rendszerint a jogügylet semmisségét vonja maga után. A semmissé szerződés kezdetétől fogva érvénytelen s érvényre csak úgy emelhető, ha a felek újból megkötik. Ha az érvénytelen szerződés alapján az egyik fél a másiknak már szolgáltatott valamit, úgy az, mint tartozatlan fizetés, a másiknak visszajár. Természetesen nehezzé válik a kérdés, ha mindkét fél kölcsönösen teljesítette az érvénytelen szerződés alapján köteleit s ezzel új, sokszor megváltoztathatatlan vagy csak nehezen megváltoztatható jogállapot keletkezett.

A fontosabb esetek, amelyekben a törvény a jogügylet érvényességéhez egyszerű okiratot kíván, a következők:

a) Ingatlan elidegenítése (adásvétel, csere, ajándékozás stb. (4428. M. E. 1918. sz. rend., 1920. XXXVI. t.-cikk);
b) A törvényes kamatlábat meghaladó kamat kikötése 1868. XXXI., 1895. XXXV. t.-c., kivéve a kereskedelmi ügyleteket);

c) Ügyvédi jutalomdíj előre kikötése (1871. XXXIV. t.-cikk);

d) Állat eladójának törvényes szavatosságát módosító kikötések (1923. X. t.-cikk);

e) egyes lakbérleti szabályrendeletek szerint a szabálytól eltérő kikötések, például egy évnél hosszabb bérleti idő megállapítása, felmondás kizárása vagy feltételeinek eltérő megállapítása, stb. (pl. például a budapesti lakbérleti szabályzatot);

f) gazdasági szerződés megszüntetése (elállás, felmondás, felbontás rögtönös hatással az 1900. XXVII. t.-c. szerint).

Közokiratot kíván a törvény:

a) házastársak vagy jegyesek közt kötött házassági (vagyonjogi) szerződéshez és más fontosabb ügyletekhez (1886. VII. t.-cikk);

b) rendszerint a társasház-tulajdon alapításának érvényességéhez (1924. XII. t.-c.), de a közokiratot a gyorsuló ügyvéd által ellenjegyzett magánokirat is pótolhatja.

Az aláírás hitelesítése szükséges a vakok váltónyilatkozatának váltójogi hatásához (1886. VII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 27.483. K. M. 1901. sz. rendelet értelmében pedig, ha iparos vagy kereskedő lakhelyén kívül megrendelés gyűjtése végett személyesen vagy megbízottja útján nagyobb gazdasági gépre vonatkozólag kisbirtokost keres fel és ezzel jogügyletet köt, az a jogügylet csak úgy érvényes, ha a kisbirtokos megrendelését hitelesíti a megrendelő levélben vagy a megkötött szerződésen.

Ahol a törvény az ügylet érvényességéhez okiratot kíván, ott elegendő, hogy az okmányt a kötelezett fél írja alá, a kötelezettséget kirovó félnek nem.

Ha magánokirat szükséges a szerződés érvényességéhez, annak nem kell okvetlenül perrendszertől vagyis teljes bizonyító erejűnek lennie, elegendő a kötelezettek által aláírt irat. A kézjeggyel ellátott irat azonban nem tekintendő aláírásnak, ha a név kitéréssel jelezik is, kitől ered a kézjegy. Itt ugyanis két tanú előttemezése az érvényességhez elengedhetetlenül kellék. A két tanú előttemezését pótolja a hitelesítés (közjegyző vagy kir. járásbírósság előtt). Ha kétoldalú jogügyletet kötnek, nem szükséges egységes iratot kiállítani. A jogügylet érvényességét nem érinti, ha a felek két, tartalmilag egymást fedő okiratot állítanak ki s ezt kölcsönösen külön-külön aláírják.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Írta: **ELŐKES JÁNOS** törzsőrmester (Nyírád).

I.

Egres Gábor, Magyarszerdahely községhez tartozó egyik pusztán lakó földbirtokos, 1933 március 15-én telefonon a gelsei őrsöt arról értesítette, hogy a pusztán levő bezárt magtárából ismeretlen tettes 200 kilogramm lóheremagot, 140 pengő értékben ellopoott.

Busa Vendel tiszthelyettes, az akkori őrsparancsnok, járőrt vezényelt ki, amely a lopási ügyben a nyomozást bevezette, de eredményt elérni nem tudott. A nyomozás során a járőrnek az a gyanúja támadt, hogy a lopást a földbirtokos szolgálatában álló cselédek követhették el. Ezt a sértettel közölte is, aki cselédjeivel szemben a nyomozás megindítását nem kívánta.

A járőr a bevonulás után a nyomozás eredményéről a nagykanizsai kir. ügyészségnek a jelentést megtette.

1933 március 20-án őrsparancsnokom a III. számú őrjárat leportyázására vezényelt engem és Dömötör Lajos cs ndört. Meghagyta, hogy a lóheremaglopás ügyében folytassuk a nyomozást.

A helyszínre érve, a sértettet kikérdeztem, aki előadta, hogy a lóheremag, körülbelül 400 kilogramm, hat zsákban, a magtár harmadik emeletén volt elhelyezve. A lóheremagot 1932 december hó ismeretlen napján látta utoljára. A lóheremagból három zsákka, tehát 200 kilogrammot vitt k el. A lóheremag 1932 december ismeretlen napjától 1933 március 15-éig terjedő időben tűnt el. A sértett előadta, hogy a magot csakis a cselédek vihették el, akik a magtárban többször megfordultak. A cselédjeivel szemben a nyomozást ismét nem kívánta, én azonban mindennek dacára arra kértem, hogy a helyszínt alaposan megtekinthessem. A magtárajtón alapos vizsgálat dacára sem találtunk semmiféle elváltozást, karcolást vagy feszítési nyomot. A magtár harmadik emeletén, ott, ahol a lóheremag állott, egy gyöngyházgombot találtunk, a közeli szelelőlyukon pedig feszítési nyomokat fedeztünk fel. Ennek alapos átvizsgálása után arra a feltevésre jutottunk, hogy a tettesek a 15 méter magas magtár harmadik emeletére létrán másztak fel és a szelelőlyukon vitték el a lóheremagot. A helyszíni szemlénél az is megállapítást nyert, hogy a tettes szeges csizmában vagy bakancsban volt. A lopás elkövetésénél ugyanis az uradalom létráját használták. A létra nyoma meglátszott a fal azon részén, ahova támasztották. Mivel a létra nem ért fel teljesen a szelelőlyukig, a talvajnak körülbelül 50 centimétert még mászni kellett s így szeges nyomai a falon maradtak.

Mivel az őrskörletben nagy helyi és személyismerelem volt, így tisztában voltam azzal, hogy a lopás elkö-

vetésével kiket lehetne gyanúba venni. A Magyarszerdahely községben bevezetett nyomozás alkalmával már a tízenkettedik gyanús egyént — Majoros Istvánt — kérdeztem ki, mint tanút, amikor emberünk mellényén a helyszínen talált gyöngyházgombhoz hasonló négy darab gyöngyházgombot pillantottam meg. Az ötödik hiányzott, csak a helye látszott. Azt is láttam, hogy a bakancsa szeg s. Alapos kikérdezés után az a gyanúnk támadt, hogy Majoros lehet az egyik tettes, annál is inkább, mivel megállapítás szerint a magtárban, ahol dolgozni szokott, teljes n ismerős volt. Majoros István tagadta, hogy a magtár azon részén, ahol a lóheremag állt, bármikor is megfordult volna. Lakását, nyomatékos gyanú alapján, átkutattuk, mely alkalommal kamrájában, a gabonahordóban, az uradalom tulajdonát képező, három darab „E. G.” jelzéssel ellátott zsákot és 30 kilogramm lóheremagot találtunk.

Ekkor Majoros beismerte, hogy a magtárban több ízben szokott dolgozni és akkor látta ott a lóheremagot. Közölte Majoros Imre és Hevér József magyarszerdahelyi lakosokkal, kik a lopás elkövetését közösen elbátorították. 1933 március 10-én megjelentek a helyszínen, de a magukkal hozott kulccsal a magtár ajtaját nem tudták felnyitni, ezért ő az uradalom tulajdonát képező létrán felmászott, a szelelőlyukat a magával vitt igazsággal benyomta és azon át bújta be a magtárba. A zsákokat kiadta Hevér Józsefnek és Majoros Imrének, akik kint a létrán várakoztak. A lóheremagot ezután az ő lakására szállították. Bemászáskor szeges bakancsával a falat ledörzsölte és a zsák kiemelése alkalmával mellénygombja leszakadt. Az ellopoott lóheremag, 40 kilogramm kivételével, megkerült. A hiányzó 40 kilogrammot az ember, aki megvásárolta, időközben elvette. Megkerültek az orgazdák is.

A nagykanizsai kir. törvényszék Majoros Istvánt lopásért 8 havi, két társát 6 havi, míg az öt orgazdát 2—2 havi fogházra ítélte.

*

A lopás kiderítése a helyszíni szemle alapos megtartásán mulott. Betörésnél nem csupán az ajtót és ablakokat kell megvizsgálni, hanem el kell képzelni az összes adott behatolási lehetőségeket és azokat sorra vizsgálat tárgyává kell tenni. Ez a módszer feltétlenül a behatolási nyomok felfedezéséhez vezetett volna már az első nyomozásnál is. Az első járőr nem találta meg a behatolás útját és így természetesen belső tettesekre gondolva, a cselédséget vette gyanúba. Nem egy bűncselekmény marad ilyen módon megtorlatlanul.

Az eredményhez természetesen a járőrvezető alapos személyi ismerete is hozzájárult, mert enélkül nehéz lett volna a helyszínen talált gombhoz tartozó embert felkutatni.

II.

Mester János zalaszentbalázi földbirtokos 1929 november 2-án Zalaszentbalázs községben az őrs járőrének feljelentette, hogy 1929 május 15-én éjjel 15 pengőt, augusztus 21-én 30 pengőt és november 1-én éjjel 50 pengőt, összesen 95 pengőt bezárt szeszfordójának záratlan asztalókjából ismeretlen tettes ismeretlen módon ellopoott.

Előadta még, hogy gyanúja Boldizsár Kálmán nevű üzletvezetőjére irányul, aki a szesz eladásával volt megbizva és az eladott szesz árával elszámolásig szabadon rendelkezett. Az összegek mindhárom ízben Boldizsár még elszámolatlan pénzéből tűntek el. Az előző két lopásnál eltűnt 15 pengő és 30 pengő nem téríttette meg Boldizsárral, bár a pénzt az elszámolás előtt lopták el.

A sértett most úgy okoskodott, hogy Boldizsár az ő engedelkenységére építve, a pénzt saját céljaira felhasználta, a lopást pedig csupán kitalálta, arra számítva, hogy munkaadója a megtérítéstől ebben az esetben is el fog tekinteni, Mester János azonban most már nem volt hajlandó az összeget sajátjából megtéríteni, hanem mind az előző két lopás, mind az utóbbi lopás kinyomozását kérte.

A járőr ez ügyben a nyomozást bevezette és a helyszíni szemlét megtartotta, mely alkalommal a szeszfőzde oldalfalán, a törköly kiszórására használt lyuknál egy gyöngyház-inggombot talált és a lyukon friss kímászsál nyomokat fedezett fel. Az ajtózárakon semmiféle rongálást vagy erőszakot nem lehetett felfedezni. Láb- vagy ujjnyomot a járőr nem talált.

15—20 tanú kikérdezése után a járőr megállapította, hogy a törköly kiszórására használt lyukon a munkások olyankor, midőn a kulcs nincs kéznél, be szoktak bújni. Az egyik munkás aznap reggel, midőn a lopást elkövetették, szintén ezt az utat használta. Az illető munkás tagadta, hogy a lopást ő követte volna el, vagy a lopásról bármit is tudna. A sok tanú kikérdezésének eredménye a járőr tagjaiban is azt a gyanút keltette, hogy a lopást maga Boldizsár követhette el, de ellene bizonyítékot beszerezni nem sikerült. Ugyancsak nem sikerült megállapítani a helyszínen talált inggomb tulajdonosát sem, bár a járőr a gyanúba vehető egyéneket, illetve azok ingét mind átvizsgálta. A járőr most már Boldizsár személyével kezdett behatóbban foglalkozni és adatokat gyűjtött egyéniségére, viszonyaira stb.

A nyomozás harmadik napján azonban a járőr megállapította, hogy Boldizsár igen hű embere szolgáltatadójának, amit később a sértett maga is elismert. Az üzletvezető elődje a munkásokat és a cselédséget pálinkával itatta. Ezt Boldizsár sohasem tette, ezért a munkások és cselédek haragját magára vonta. A kikérdezések során ezek az emberek hol nyiltan, hol burkoltan, de majdnem egyhangúan Boldizsárt gyanúsították meg a lopás elkövetésével. Ezek a megállapítások a járőrt gondolkodóba ejtették.

Elérkezett a vasárnap, a munkások inget váltottak. A járőr figyelte őket. Azt észlelte, hogy az egyik munkás, Harmat Károly, ingujján levő két gomb közül az egyik a helyszínen találthoz hasonló, míg a másik egyszerű cérnagomb volt. A járőr nevezettet az inggombokra vonatkozólag kikérdezte, aki tagadta, hogy a kérdéses inget egész évben használta volna. Az alibijét illetőleg feltett kérdésre azt válaszolta, hogy otthon aludt. Az ing használatára a járőr Harmat anyját kikérdezte, aki előadta, hogy fia a kérdéses inget vasárnap reggel (a lopás elkövetése napján) szennyesen vetette le és a gombot ő akkor varrta rá, mert fia azt valahol elvesztette. Az a körülmény sem felel meg a valóságnak, hogy a fia akkor otthon aludt volna, mert csak reggel tért haza. Hogy hol aludt, nem tudja.

A járőr most már házkutatást tartott. A szobában, az ágy alatt, az ágydeszka belső oldalára erősítve, deszkából készült kis szekrénykét talált, melyben 79 pengő volt. Most már beismerte Harmat, hogy ő és Kárász Pál zalaszentbalázi lakosok a kérdéses szeszfőzdében dolgoztak és közösen elhatározták, hogy a törköly kiszórására használt lyukon bebújnak, a belső ajtót álkulccsal kinyitják és az asztalfiókból pénzt lopnak. Ez sikerült is háromszor, minden alkalommal háborítatlanul végrehajtani. A sorozatos lopások elkövetéséhez azért volt bátorságuk, mert úgy gondolták, hogy úgyis mindenki Boldizsárra gyanakszik, ezt egyébként ők is

állandóan hangoztatták a munkások és cselédség között. Kárász Pál a lopást szintén beismerte. A hiányzó pénz cigarettára és itálra költötték el.

A gyanúsítottakat a nagykanizsai kir. törvényszék 6—6 hónapi fogházra büntette.

✱

A helyszínen talált inggomb, cigarettavég és ehhez hasonló jelentéktelen apróságok nagyon sokszor döntő befolyással lehetnek a nyomozás sorsára. Ezért ezeket fel kell kutatni s figyelemre is kell méltatni őket. Lehet, hogy eleinte semmit sem mondanak, de később döntő fontosságú bizonyítékokká nőhetik ki magukat.

Érdekes tanulságot nyújt ez a nyomozás arra is, hogy nem mindig a hangosan kinálkozó, legkézenfekvőbb lehetőség az igazi. Szegény Boldizsár alaposan benne volt a pácban. Minden ellene szólt, pedig ártatlan volt. A látszat sokszor csal, erre gondolni kell, különösen akkor, ha a látszatot mesterségesen is fokozni igyekeznek. Ez arra tanít, hogy sohasem szabad csupán egy irányban nyomozni, bármily biztosnak, természetesnek is lássék ez az irány. A nyomozásnak több feltevésből kell kiindulni, ezeknek alaposan utánajárunk s így juthatunk el az igazsághoz.

Boldizsár egyéniségének tanulmányozása juttatta a járőrt annak a két fontos adatnak a birtokába, hogy Boldizsár hűséges alkalmazottja munkaadójának és hogy a többi alkalmazottak éppen ezért ellenséges érzelmeket táplálnak ellene. Ez a két adat új lehetőségeket tárt fel a további nyomozás számára.

Érdekes a lopott pénz számára készített mesterséges rejtekhely is.

III.

Déri Frigyes kilimáni földbirtokos 1931 október 30-án a gelsei őrsöt távbeszélőn arról értesítette, hogy aznap reggel lakószobájában, a postakönyvbe feladás végett 1 darab 100 pengős bankjegyet helyezett el és amikor aznap 11 órakor kocsisa, Kerekes József a könyvet a gelsei postára akarta vinni, a 100 pengős már eltűnt.

Busa Vendel tiszthelyettes, őrsparancsnokom, az ügy nyomozására engem és Gerencsér Lajos őrmestert vezényelt ki.

Amikor a helyszínre még ugyanaznap megérkeztünk, a sértettet ismét kikérdeztem, aki a lopást a távbeszélőn tett feljelentése szerint adta elő. Előadta még, hogy a kérdéses 100 pengőt kocsisa, Kerekes József, aki a postát akarta vinni, vagy pedig annak János nevű bátyja lophatta el, mert a kérdéses időben ők takarították a szobát.

A járőr a helyszíni szemle alkalmával semmiféle olyan nyomot nem talált, ami a tettesre engedett volna következtetni. A járőrnek az volt a gyanúja, hogy a lopást a kastélyban levő személyzet, illetve a cselédség valamelyik tagja követte el, aki egy alkalmas pillanatban besurrant a szobába.

A járőr a kastélyban levő személyzetet a lopás elkövetésére vonatkozólag kikérdezte, kik szintén annak a gyanújuknak adtak kifejezést, hogy a lopást csakis Kerekes József és Kerekes János követhette el, akik takarítás végett a szobában többször megfordultak. A kérdéses szobába ugyanis csupán a konyha mellett elvezető folyosón keresztül lehet bejutni, így oda, anélkül, hogy ők észrevették volna, senki nem mehetett be. A szobából az udvarra is vezet kijárat, itt azonban dupla zárt ajtó van s ezek zárai, a járőr megállapítása szerint, teljesen sértetlen állapotban voltak.

A járőr Kerekes Józsefet és Kerekes Jánost kikérdezte, akik beismerték, hogy a kérdéses időben takarítás végett mindketten több ízben is bentjártak a sértett szobájában és az asztalon levő postakönyvben a 100 pengős bankjegyet is látták, azt azonban tagadták, hogy a pénzt ők lopták volna el. Azt is tagadták, hogy a 100 pengős bankjegyről bárkinek is szóltak volna. A náluk megtartott házkutatás szintén nem vezetett eredményre.

A nyomozás során Fejes Kálmán kilimáni lakos, sértett egyik cselédje, a járőrnek mindenben segítségére akart lenni. A lopás elkövetésére vonatkozólag annak a gyanújának adott ismétellen kifejezést, hogy a lopást nem helybeli tettes. Hanem ismeretlen cigányok követették el.

A járőrvezetőnek Fejes viselkedése feltűnt, annál is inkább, mert Fejes apró-cseprő lopások miatt a csendőrség előtt már megfordult és így hirtelen támadt buzgalma gyanút keltett. A lopás elkövetési idejére a járőr Fejessel alibit igazoltatott, aki ellenmondásokba keveredett. Midőn a járőrvezető ezekre rámutatott, Fejes annyit beismert, hogy a lopás elkövetése idején az udvar n járt, honnan vasvillát akart elhozni. A járőr ezen állítását is ellenőrzés tárgyává tette. Kiderült, hogy az udvaron vasvillát sohasem tartottak és így nyilvánvalóvá vált, hogy Fejes hazudik. Fejes ennek eléletarása után is tagadott. A gyanu most már alapossá vált, ezért a járőr annak alátámasztásához házkutatás útján igyekezett bizonyítékokat szerezni. A házkutatás során a járőr a kamrapadlás tűzfalának szelelőlyukában, a frissen tapasztott téglá alatt, egy rongydarabban, 1 darab 100 pengős bankjegyet talált. Ennek láttára Fejes a cselekmény elkövetését beismerte.

Előadta, hogy Kerekes hívta őt Gelsére és tréfából azt mondta, hogy 100 pengőt visz a gelsei postára és azt elmulatják. Kérdésére Kerekes azt is megmondta, hogy a pénz hol van. Megfigyelte, amikor a kastély személyzete villásreggelizik. Ekkor a konyha folyosóján észrevétlenül a szobába surrant, ahol a pénz volt s azt magával vitte. Még a végrehajtás előtt elhatározta, hogy ha tettenérik, azt mondja, hogy Kerekes Józsefet keresi. Mivel senkivel sem találkozott, a konyha mellett levő folyosóján át távozott is és a pénzt az említett helyre elrejtette. A téglát azért sároztta le, mert arra nem gondolt, hogy őt már ugyanazon a napon gyanúsítsák a lopás al, később pedig, ha a sár már megszáradt, úgy sem találhatják meg a pénz rejtékhelyét. A járőrnek a nyomozásnál azért segített, hogy a gyanut magáról elterelje s azért mondta, hogy a pénzt a cigányok lophatták el, hogy a csendőrök helybelieket ne gyanúsítsanak.

Kerekes József újból történt kikérdezése alkalmával azt adta elő, hogy azért nem merte megmondani, hogy a pénz hollétét Fejessel közölte, mert attól tartott, hogy ha a pénz nem lesz meg, ő kerül gyanuba.

A járőr Fejes Kálmánt, mint sértett cselédjét, minősített lopás büntette miatt a nagykanizsai fiatakorúak bíróságának feljelentette, amely 5 hónapi fogháza ítélte.

*

A leírt eset sok tanulságot nyújt. Itt is áll ugyanaz, amit a II. esetben írtunk. Nem mindig a legkézenfekvőbb lehetőség az igazság. Sok nyomozó nem látott volna más lehetőséget, mint a Kerekes-testvérek tettességét.

Azokat az embereket, akik nyomozások alkalmával fellépnek, sőt néha tolatkodóan szolgálatkészek, a nyomozó csendőr mindig méltassa figyelemre. Régi fogás ez, amellyel a tettes magáról el akarja terelni a gyanút.

S P O R T.

Beszámoló a hadsereg-síversenyéről.

A hadsereg-síversenyek jelentősége évről-évre fokozódik. Öröndöletesen növekszik a versenyzők száma, erősödik a tudás és a felkészültség. Az eredmények javulnak, úgy hogy a sporttársadalom mind fokozottabb érdeklődéssel fordul feléjük. A folyó évi síversenyekkel a napisajtó is behatóan foglalkozott, a téli sportélet kimagasló sporteseményeként könyvelte el és részletes tudósításokban számolt be róla a nagyközönségnek.

A hadsereg-síversenyeken a csendőrség versenyzői is minden évben szerepeltek, de a kakas ollas kalap részére ez az esztendő hozta meg az igazi babért. A hadsereg-síversenyek természetesen kimagasló versenyszáma ugyanis a járőverseny. A csendőri sítjárőr ebben a versenyben 1933-ban 29 járőr közül a hatodik, 1934-ben 35 járőr közül a negyedik, 1935-ben pedig 40 járőr közül az első helyre küzdötte fel magát.

Az 1935. évi síversenyek február 6., 7. és 8-án zajlottak le kitűnő havon. Mátraházán Megjelent a honvédelmi miniszter úr és a honvédség főparancsnoka is számos katonai és polgári előkelőség kíséretében. A csendőrséget Lovag Románynak Czögler Gusztáv tábornok úr képviselte.

A síversenyek 5 különböző versenyszámból tevődtek össze:

1. 18 km-es sítjárőverseny,
2. 10 km-es vonalvizsgáló verseny,
3. lesiklóverseny,
4. 18 km-es futóverseny,
5. összetett verseny (lesikló és futó).

A csendőr versenyzők a második versenyszámon kívül az összes számban indultak. Előkészítésük Miskolcon történt. Január közepén 6 csendőr kezdte meg az edzést Thassy-Plávenszky Ferenc százados parancsnoksága alatt a miskolci gyalog tanulóztálynál még 2 próbacsendőr annyira haladt a síklépésben, hogy később ők is bekerültek a versenyzők csoportjába. A versenyeken így 1 csendőrtiszt és 8 csendőr indult.

A versenyek február 6-án a járőversennyel kezdődtek. Indult: 40 járőr. A járőröket 5 perccel indították. A csendőrijárőr, melynek parancsnoka Thassy-Plávenszky Ferenc százados, tagjai pedig Nyilasi Béla, Kerekgyártó József, Bakos János és Viski Zoltán csendőrök voltak, 3 óra 12 perc és 35 másodperces idővel elsőnek futott be.

A járőverseny feltételei röviden a következők voltak: öltözet tisztelmél; tábori sapka, zubbony és lovaglónadrág, vadászharisnya, tetszés szerinti cipő, síkesztyű, köpeny hátizsákban, derékzsinór, vállszíjjal, pisztoly, látszó, tájoló, villany-zseblámpa, térképtáska, jelentőtömb. Legénység: 1 tábori sapka, zubbony, panalló bokaszorítóval, tetszés szerinti cipő, síkesztyű. A hátizsákban köpeny és 1 db húskonzerv (a hátizsák összsúlya legalább 4 kg.), kenyértárisznyában, kulacs, tea vagy feketekávéval. Felszerelés, fegyverzet és lőszer: turaléc (futóléc vagy lefaragott turaléc használata a versenyből kizárt), puská karabélyszerűen hordva, tetszés szerint megerősítve, szurony köpenyszíjjal a derékzsinórhoz erősítve, 20 élesztőtény a jobb- és baloldali egyes táltánytáskában. Minden embernek sebkötöző csomag és zsebkés. A járőröknek egyértelműen kellett haladniuk az útvonalról letérniük nem volt szabad.

A verseny útvonalán a járőröknek harcszerű löfeladatot kellett megoldaniuk. A cél 5 db., 30 cm átmérőjű, a föld színén elhelyezett sárga léggömb volt, amelyeket 120-130

méter távolságról, járórönként legfeljebb 20 lövéssel le kellett löni.

A járőröknek a célvonalon együttesen kellett áthaladniuk. Az első és utolsó ember között nem lehetett nagyobb távolság 50 méterenél. Az időmérések alapjául a járőr utolsó tagjának a célvonalon való áthaladása szolgált. A lövásban eltöltött idő a járőr idejébe beszámított. Katonák és sportemberek számára világos: mit jelentenek ezek a feltelek.

A csendőr járőr 12-es rajtszámmal indult. A pálya az első 6 kilométeren állandóan emelkedett. A hatodik kilométernél volt a lövészet. A csendőr járőr 9 lövéssel valamennyi léggömböt lelőtte és folytatta útját. A tizenötödik kilométernél a járőr egyik tagján a rosszullét jelei mutatkoztak. Bajtársai hová felfrissítették, szereivényét a járőrparancsnok *Thassy-Plávénzsky* százados vette át és vitte tovább. A járőr eme tagjának a siorra is eltört, amelyet alumíniummal pótoltak.

A célról egy km távolságra a járőr második legjobb embere gyomorgörcsöt kapott, de küzdőereje és akarata felülkerekedett a bajon. a feketekávé is lidítóleg hatott, úgy hogy útját tovább tudta folytatni és a járőr rendben együttesen jó kondícióban haladt át elsőnek a célvonalon.

A verseny másik két napján lezajlott versenyszámokban a csendőrversenyzők a következő eredményeket érték el:

A 2. versenyszámban csendőr versenyző nem indult.

Vitéz Nánássy-Megay Ernő altábornagy a sűrőverseny első díját átadja *Thassy-Plávénzsky* Ferenc századosnak.

A 3. versenyszámban — lesikló és Slalomversenyben — *Thassy-Plávénzsky* Ferenc százados a pálya utolsó harmadában szerencsétlenség érte, jobb bokatorést szenvedett és bár törött bokával is befutott a célba, helyezést nem érhetett el.

A csendőr legénység 90 induló közül a lesikló- és Slalomverseny összeredménye alapján a következő helyezést érte el: *Wiski Zoltán* csendőr 27-ik, *Nyilasi Béla* csendőr 38-ik, *Kerekygyártó József* csendőr 39-ik, *Kiss Farkas József* prb. csendőr 43-ik, *Hernádi István* prb. csendőr 63-ik, *Bakos József* csendőr 65-ik.

A futóversenynél *Nyilasi Béla* csendőr önhibáján kívül elkészt a rajttól s így a versenybíróság nem engedte indulni. A csendőrség ezzel két biztosra vehető győzelemtől esett el. (Az egyéni futó és az összetett verseny II. csoportverseny számaiban).

Wiski csendőrnek és *Hernádi* prb. csendőrnek a sije törött el a így kénytelenek voltak feladni a versenyt. Így a futóverseny legénységi II. csoportjában *Kerekygyártó* csendőr a 6., *Kiss Farkas* prb. csendőr a 11. helyre jutott.

Az összetett versenyénél, amely lesikló-, Slalom- és futóversenyekből állott, a II. csoportban *Kerekygyártó* csendőr az 5., *Kiss Farkas* prb. csendőr a 12-ik helyezést nyerte.

A járőrversenyben *Thassy-Plávénzsky* Ferenc százados ezüst serleget és plakettet, a járőr tagjai pedig 20—20 pengőt és egy-egy aranyérmet kaptak. Az összetett versenyben *Kerekygyártó József* csendőr 8 pengőt és ezüstérmet, *Kiss Farkas József* prb. csendőr bronzérmet kapott.

A járőrverseny- hőies megnyerésével különösen kimagasló sporteredményre büszkéek lehetünk.

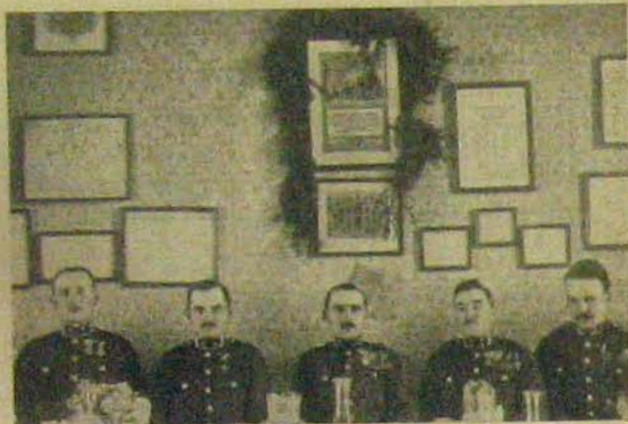
A csendőrnapi megünneplése. Az 1935. évi csendőrnapi a csendőrség országsszerte bensőséges ünnepléssel tartotta meg s a fővárosi napisajtó és számos vidéki lap is meglehetősen tudósításokban számolt be róla. A Budapesti lezajlott ünnepséget lapunk legutóbbi számában főbb vonásaiban megírtuk, egyes kiemelkedő részületeket a következőkben ismertetünk. A budavári Kapisztrán helyőrségi templomban 9 órakor a katolikusok számára dr. *Hász István* tábori püspök mondott misét és a nap jelentőségét méltató, magasszárnyalású, a csendőriélekhöz szóló beszédet. A protestáns istentiszteletet ugyancsak 9 órakor vitéz *Bátorkesi Kiss Sándor* tábori alesperes tartotta a Bécsikapu-téri evangélikus templomban gondolatokban gazdag ünnepi beszéddel. Vitéz *Szinai Béla* tábornok úr, a magyar királyi csendőrség felügyelője a katolikus, vitéz *Dobó István* a magyar királyi csendőrség felügyelője mellé beosztott tábornok úr a protestáns istentiszteleten vett részt a Budapesti állományozó csendőr tisztikar és legénysége élén. Fél-tizenegy órakor a Böszörményi-úti csendőrlaktanya udvarán díszszázad, vala int a nem beosztott tisztikar és legénység felsorakozva várta a m. kir. csendőrség felügyelője érkezését. Vitéz *Szinai Béla* tábornok úr fogadta a jelentéseket és ellépett a díszszázad arcvonala, majd a tisztikar csoportja előtt. Ezután *Kézdíszentléleki Voloncs István* alezredes úr, a budapesti I. csendőrkerület parancsnoka a csendőrség multját és küzdelmeit tömören átfogó, a jelen és jövő munkájára buzdító, színes és gyújtó ünnepi beszédet mondott és megkoszorúzta a laktanya udvarán álló vértanúsobrot, majd a díszszázad díszmenetben vonult el a m. kir. csendőrség felügyelője előtt. A nap további programja a csendőrnapi számunkban közöltek szerint folyt le. A Hadműszámban elhelyezett hősi-emléktáblánkat is küldöttség koszorúzta meg. Lovag *Rományai Czöglér Gusztáv* tábornok úr, a m. kir. csendőrség felügyelője helyettesének a vezetésével.

A vidéki csendőrállomásokon lezajlott ünnepségekről a rendelkezésünkre álló hírek alapján a következőkben számolunk be:

Székesfehérvár. A székesfehérvári csendőrnapi ünnepen vitéz *Módy Zoltán* altábornagy önmagyméltóságával az élén az összes katonai alakulatok képviseltették magukat. Ott voltak még *Széchenyi Viktor* gróf főispán, *Havranek József* alispán és *Csitáry G. Emil* polgármester urak. Elő-

Csendőrnapi Aszódon. Az asztalfőn a 82 éves Grósz István ny. járdőrmester ül, 1871-től 1903-ig szolgált, azóta a méhésszelnek él, jó egészségben.

Csendőrnapi Mezőkeresztesen.

sör a parancsnokság épületén elhelyezett csendőremléktáblát koszorúzták meg, amely előtt vitéz Csorogy László alezredes úr mondott beszédet, 11 órakor pedig az istentisztelet után a Vörösnarthy-körben volt ünnepség. Kossuth Ágoston alezredes úr, székesfehérvári kerületi parancsnok megnyitó beszédet mondott, Majoros István törzserőmester verset szavalt, végül pedig Lóday István százados úr mondott ünnepi beszédet.

Szombathely. Belsőleges ünnepségek között zajlott le a csendőrnapi Szombathelyen. Szlatinay-Szopkó Győző ezredes úr, a szombathelyi III. csendőrkerület parancsnoka tiszti és legénységi küldöttség kíséretében megkoszorúzták az őrsparancsnokképző iskola előcsarnokában felállított vértanu-emléktáblát, néhány rövid, bensőséges mondattal nyilvánítva a vértanúnk iránt érzett kegyeletűnket. Az őrsparancsnokképző iskola és a Szombathelyen állomásozó többi alakulatok legénysége azután zászlóaljban, két katolikus és egy protestáns századba alakulva, élén a honvéd zenekarral a város főbb útjainál vonult a templomokba. A szemet-lelkét gyönyörködtető menetelést a város lakossága nagy érdeklődéssel nézte és kísérte. A misét Binder István táborigazas úr, a protestáns istentiszteletet Vékler Ödön táborigazas úr tartotta. A katolikus istentisztelet áhítatát az 5. honvéd gyalogezred zenekara és az őrsparancsnokképző iskola énekara vallásos énekek előadásával emelte. Mindkét lelkész magasszárnyalású, lelkesítő beszédet mondott, rámutatva a csendőrnapi jelentőségére és lényegére. Az istentiszteleteken résztvettek az összes tisztek családtagjai is iskolás gyermekeikkel együtt, akik a kerületi parancsnokság kérése alapján kaptak erre iskolai engedélyt. Megjelent továbbá a Szombathelyen, illetve környékén lakó 79 nyugdíjas bajtársunk is hozzátartozóikkal majdnem teljes számban, akik a testülethez való lelki odatartozásuknak és együttérzésüknek szép tanujelét adták ezzel. Istentisztelet után a kerületi parancsnok, illetve a protestánsok részéről a kerületi parancsnokhelyettes úr előtt díszmenet volt.

Tizenegy órakor a Sabária mozgóképszínházban műsoros ünnepély volt. A színház délszaki növényekkel díszített előcsarnokában Szlatinay-Szopkó Győző ezredes és Hollódy János alezredes urak fogadták a meghívott előkelőségeket: nemes Suhay Imre altábornagy vegyesdandárparancsnok úr Onagyméltóságát, dr. Ostffyasszonyfalvi Ostffy Lajost, Vasvármegye főispánját, vitéz nemes Somogyi Pál ny. áll. tábornok urat, a Vasvármegye Vitézi Szék kapitányát, vitéz Solyomdörny Kálmán ezredes urat, a kerületi testnevelési felügyelőt, vitéz Temesvári Milán vitéz ezredes urat, a vegyesdandár tüzérparancsnokát, dr. Horváth Kálmánt, Vasvármegye alispánját, dr. Ujváry Edét, Szombathely polgármesterét és még nagyon sok katonai és polgári előkelőséget, akik zsúfolásig megtöltötték a színházat.

A műsor a „Magyar Hísekegy”-gyel kezdődött, előadta az őrsparancsnokképző iskola énekara, Jurányi János karnagy vezetésével, majd Bíró Kálmán százados úr méltatta a nap jelentőségét.

Ezután a honvéd zenekar Dillmann Antal karnagy vezényletével Kéler Béla: Rákóczi-nyitányát játszotta tökéletes szépséggel. A műsor következő számaként Falu Vince: Magyar vízhang-ját adta elő az őrsparancsnokképző iskola énekara zenekari kísérettel, majd Kulai József tiszthelyettes Toldy Árpád százados úr „Az első járőr” c. aktuális költeményét szavalta el talpraesetten. Az ünnepély a Himnusz

előnekijesével ért véget, majd a város főterén mintaszerű díszmenetben vonult el a csendőrszázalój nemes Suhay Imre altábornagy úr Onagyméltósága előtt. 13 órakor a helyőrség tényleges és nyugállományú csendőr tisztjei számára a Kovács-szálló külön termében díszebéd volt, amelyen a tisztikar vendégül látta a katolikus és protestáns honvéd lelkészeket, a honvéd karnagyot és Jurányi János karnagyot. Ezt megelőzőleg, 12 órakor, a Kovács-szálló nagytermében a helyőrség csendőrlégénysége s a meghívott és szép számban megjelent nyugállományú bajtársak számára 200 terítékes díszebéd volt, amelyen a honvédszene vonóórészlege játszott. A tiszti díszebédén Szlatinay-Szopkó Győző ezredes úr, az altisztin Hollódy János alezredes úr eltette kor. mányzó Dr. Ö. Főméltóságát.

Miskolc. A Miskolcon állomásozó csendőr tisztikar és legénység vallásfelekezeti szerint a minorita helyőrségi és a Kossuth-utcai református templomban megtartott istentiszteleteken vett részt. A minorita helyőrségi templomban a misét dr. P. Szabó Pius táborigazas főesperes mondotta nagy papi segédlettel. Misa alatt Piltz Teréz úrhölgy Gounod „Ave Mária”-ját énekelte, majd a próbacsendőrök-ből alakult énekkar adott elő egyházi énekeket. A Császár József, dr. Vancsó Dezső, Demény Béla és Náday Ferenc urakból alakult kvartett pedig Csajkovszky: „Andante Campanilléját” játszotta. A Kossuth-utcai református templomban az istentiszteletet nemes Müller László táborigazas esperes tartotta. Az istentiszteleten u yancsak a próbacsendőrök-ből alakult énekkar a Magyar Hísekegyet és egy egyházi éneket adott elő. Az istentisztelet után a vegyesdandárparancsnok úr képviselőtében megjelent Bangha Imre tábornok úr előtt a csendőrszázad díszmenetben vonult el. A csendőrlaktanyában — a képen látható feldíszített helyiségben — fél 11 órakor egyházi, katonai és polgári előkelőségek jelenlétében műsoros ünnepély volt, amelynek műsorát a próbacsendőrök énekkarának Magyar Hísekegy-e vezette be, majd Simonyi József százados úr a csendőrség történetéről tartott előadást. Ezt követte Ferenczi Akos próbacsendőr szavaltata, aki Hieronymi Lajos ny. csendőr ornagy úr „A magyar csendőr” című költeményét adta elő. A nap jelentőségét Papp János ornagy úr méltatta. Az ünnepélyt a Himnusz zárta be. Az ünnepély után Kertész Jenő ezredes úr, a miskolci kerület parancsnoka, a laktanya falában elhelyezett 10-es honvéd emléktáblát koszorúzták meg beszéd kíséretében. Az ünnepély után a csendőrtisztikar a Korona-szálló éttermében meg-

tartott díszbóden vett részt, amelyen *Kertész Jenő* ezredes úr elvitte a *Kormányos Úr Ó Pósméltóságát*.

Leleplezték a győri síremléket. A győri temetőben ünnepi keretek között most leplezték le a szolgálatlejtés közben tragikus halált halt *Szabó Dező* őrmester és *Kiss Gábor* próbacsendőri síremlékét. Két bajtársunk 1933 őszén motorcsónakon fatolvajok üldözésére indult a győri Duna-szakaszon, a Püspökterd felé. Teljes felszereléssel ültek a könnyű motorcsónakban, amelyet a csónak tulajdonosa vezetett. Közben a motorcsónak utasával együtt hirtelen elmerült és a két csendőri a vízbe fullt. Most bajtársaik állítottak nekik emléket.

Tánemulatságot rendeztek február 23-án a budapesti csendőrtiszt társalgóban. A mulatság jó hangulatban a reggeli órákig tartott.

Alarcos-est az Országos Tiszt Kaszinóban. Március 2-án 22 órai kezdettel reggel 6 óráig „Alarcos-est”-et rendeznek. A kaszinótagok által erre az este meghívott vendégek részére külön meghívókat ad ki az elnökség. Meghívókat a kaszinótagok írásban vagy a kaszinó teremfelügyelőjénél lévő íven igényelhetnek. Részletes tudósítás (helyárák, asztalfoglalás, stb.) a Kaszinó Lap februári számában található.

Hangverseny az Országos Tiszt Kaszinóban. Március 9-én 18 órai kezdettel az Országos Tiszt Kaszinó elnöksége a *Pósméltóság Asszony* nyomorenyhítő akciója javára, Budapest legkiválóbb művészeinek közreműködésével hangversenyt rendez. A hangversenyen való megjelenést a *Pósméltóság* pár kilátásba helyezte. Részletes műsor és egyéb tudnivalók a március havi „Kaszinó Lapban” jelennek meg.

A szombathelyi csendőrtiszt olvasókör évi közgyűlése. A szombathelyi csendőrtiszt olvasókör február 16-án tartotta meg évi rendes közgyűlését. *Poray László* alezredes úr — elnök — üdvözlő szavai után *Takács János* g. tiszthelyettes, pénztárnok az olvasókör anyagi helyzetét ismertette. *Tóth László II.* tiszthelyettes könyvtáros a könyvtárra vonatkozó jelentését terjesztette elő. *Kiss Rósa* tiszthelyettes jegyző pedig a kör múlt évi működéséről számolt be. A közgyűlés ezután az általános tisztújítás keretében 1935. évre megválasztotta a tisztikart; alelnök lett *Kuntár János* tiszthelyettes, igazgató *Soponyi József* tiszthelyettes, fegyverszaki főmester, gondnok *Horváth József* tiszthelyettes, ellenőr *Papp Kálmán* tőzserőrmester, jegyző *Szalai István* tiszthelyettes, könyvtáros *Dobri József* tiszthelyettes, számvizsgáló *Szentgyörgyi László* és *Hári Vendel* g. tiszthelyettesek, pénztáros *Aracsi Lajos* g. tiszthelyettes. Ezenkívül a közgyűlés 6 választmányi tagsági helyet is betöltött.

Csendőrségi Közlöny. 4. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendeletek. Állandó nyugállományba helyezettek: *Bujtor Károly* székesfehérvári II. kerületbeli tthts., *Krajczár János* és *Halasi Mihály* II. pécsi IV. kerületbeli tthts., *Barabás István*, *Szabados János* és *Kecskeméthy Sámuel* miskolci VII. kerületbeli tthts.-ek. Várakozási illetményekkel szabadságotatott: *Mészáros József II.* székesfehérvári II. kerületbeli tthts. Nőváltoztatások: *Hadlekker-Károly-Felcsa* családi nevét „*Hanthy*”-ra, *Eligner Sándor-János* prbcso. „*Erdővilági*”-re, *Robotka János* prbcso. „*Bércesi*”-re és *Kulpi Kálmán* tórm. „*Réti*”-re változtatta. Szabályrendeletek: Kamarn szövethát a csendőrlégénységnek vi-

selnie tilos; táborozási ideje 1935. év végéig tart. A csendőrlégénység ruházati cikkeinek — a fehér vászonnadrág kivételével — magánúton való beszerzése tilos. — Hajdúhadházi községben a közbiztonsági szolgálatot a m. kir. csendőrség látja el. — Az Árpád motoros járaton a külföldiek ellenőrzésével kapcsolatos kihágási ügyekben a rendőri büntetőbíráskodás a m. kir. rendőrség budapesti VII. ker. kapitányságának kizárólagos hatáskörébe tartozik.

A csendőrség elhelyezési kimutatásának helyesbítése. — E-25. Lőutasítás I. füzet első rész utánnyomtatása és a Lőutasítás füzetének helyesbítése. — A folyamrendészeti szolgálatban alkalmazott légénység a folyamrendészeti szolgálat alatt a bal felső karján sötétkék posztóból készült szalagot visel, melynek közepén fehér posztóból készült „R” betű látható. — A kaliforniai (San-José) pajzsettű elleni kötelező védekezés ügyében kiadott rendelet kiegészítése és végrehajtásának biztosítása. — Kakaó és a csokoládé minőségének és forgalmának szabályozása tárgyában kiadott rendelet módosítása. — Fogadóipar (szállók, penziók) egyes kérdéseinek szabályozása. — A vámelőjegyzési eljárásban kezelt boroshordóknál, valamint törkölyshordóknál az úrtartalom és tartalom belföldön való felzésének mellőzése tárgyában kiadott rendelet hatálya alá eső borkereskedelmi vállalatok hivatalos jegyzéke. — Pályázat Sopron szab. kir. thj. városnál egy erdőbirt. (II. o. altszti) állásra.

Fegyverhasználat. Február 10-én fél 21 órakor Kóka község községi kocsmájában a kócai őrs állományába tartozó *Mészáros Lajos* tőzserőrmester és *Urban János* csendőrből állott helyi ügyeleti járőr a II-éb 4 óráig engedélyezett táncmulatságot ellenőrizte. Ez alkalmattal észlelte, hogy a folyosón több tüzoltóval egy polgáruháas egyen verekszik, akit a tüzoltók a helyiség elhagyására akartak rábírti. *Mészáros* tőzserőrmester látva, hogy *Esküdt Lajos* tüzoltó az oldalán levő csákányt lecsatolja, a nagyobb verekezésnek elejét veendő, a folyosóra lépett és a verekedő *Mihalik Sándor* kócai lakost a verekezés abbahagyására szólította fel. *Mihalik* a felszólításnak nem engedelmességet, hanem a körülötte levő tüzoltókat még jobban ültelgette, mire *Mészáros* tőzserőrmester kijelentette *Mihalik* elfogását. *Mihalik* *Mészáros* tőzserőrmester kezébe vett piszkáját lefegyverzési szándékából mindkét kézzel megfogta és azt a hóna alá szorítva igyekezett *Mészáros* tőzserőrmestertől elvenni. Urban csendőri ekkor *Mihalik* felé szoronydöfést intézett és baloldali hasbaszúrta. A sérülés súlyos, de nem életveszélyes. A járőr *Mihalik*ot a körorvossal első segélyben részesíttette, majd bekötözés után Budapestre kórházba szállíttatta. A járőr tagjai nem sérültek meg. A fegyverhasználatot kivizsgálják.

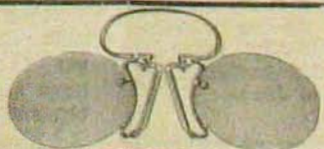
Fogoly halála. *Baksa József*, 60 éves, majosfai illetőségű, gyilkosság és rablás büntetével gyanúsított vizsgálati foglyot a zalaegezségi kir. ügyészségtől február 2-án a novai őrs járőre pótnyomozás végett átvette. *Baksa* február 8-án 20 órakor megbetegedett, az útforgalom szünetelése miatt és orvosi vélemény szerint kórházba szállítható nem volt, így orvosi gyógykezelésben az őrsőn részesült, ahol február 10-én 17 óra 45 perckor meghalt. Orvosi megállapítás szerint halálát kétoldali tüdőgyulladás okozta. A kivizsgálás megindult.

A ludovikások siversenye az ausztriai Mallnitzban. A Ludovika Akadémia versenyt ebben az évben *Schuschnigg* kancellár meghívására az ausztriai Mallnitzban tartották

Calderoni és Társa

Írástermek Budapest,

V., Vörösmarty-tér 1. (Hass-palota) Tel.: 811-48.

Színházi lócsövek, szemüvegek és orrcsíptetők Zeiss punktal és Ultrasin üvegekkel.

Fényképészeti cikkek nagy választékban

Fennáll több mint 60 év óta

Mauthner Ödön

magtermelő és magkereskedelmi ri.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33. Tel.: 46-3-65.

Új nagy főárjegyzék, mely növényárjegyzéket is tartalmaz, továbbá gazdasági mag különárjegyzék INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

FIÓKÖZLETEK:

1. számú: IF., Kossuth Lajos-utca 1.
2. számú: Ferenccs templomával szemben - I. 99-2 15.
3. számú: Fia Fitnos esztendő-út 59.
4. számú: Nyugati pályaudvar közelében - I. 29-1 94

meg február 8—12-ig. Annak ellenére, hogy a hóviszonyok nem voltak a legkedvezőbbek, az eredmények a ludovikások sísportjának újabb nagy haladásáról tettek bizonyosságot. Különösen kitűnő eredményt mutattak fel az ügyességi lesiklóversenyben, amelyet *vitéz Jákfal Gombös Gyula* miniszterelnök úr fia, *ifj. Jákfal Gombös Gyula* nyert meg, másik fia pedig a harmadik helyen végzett. A verseny eredménye a következő: Szeniorversenyek. 10 km-es járőrverseny: 1. a *LASE I. csapata* (Deczky—Marsik Andor, *vitéz Sándy Hugó*, Bolgár Kálmán, Bagaméri József, Marczalkövi Gábor, Gyarmaty György és Szokolay Tamás) 1 óra 06 perc, 2. a *LASE II. csapata* 1 óra 14 perc 33 másodperc idővel. — A 12 km-es futóverseny: 1. *vitéz Sándy Hugó*, 2. Bagaméri József és 3. Bolgár Károly. Ügyességi lesiklóverseny: 1. Deczky—Marsik Andor, 2. Szokolay Tamás és 3. *vitéz János Árpád*. Junior versenyek. 6.2 km-es járőrverseny: 1. Zrínyi-csapat járőre, 2. a Hunyady-csapat járőre, 3. a Rákóczi-csapat járőre. 8 km-es futóverseny: 1. Sövény László, 2. Rónay Hugó, 3. Erdélyi Tibor. Ügyességi lesiklóverseny: 1. *ifj. Jákfal Gombös Gyula*, 2. Sövény László és a 3. Jákfal Gombös Ernő.

A csendőrsárdás a rádióban március 12-én 18 óra 40 perckor, Teghze-Gerber Miklós karnagy szerzői estje keretében került előadásra.

Hadifogoly emlékkiállítás. A magyar hadifoglyok meg akarják örökíteni a hadifogságban elhalt bajtársak méltó emlékét és a cél javára elhatározták, hogy ez év első felében két-három hétre terjedő, nagyszabású, országos jellegű Hadifogoly emlékkiállítást rendeznek a fővárosban, valamennyi volt magyar hadifogoly bevonásával és közéletünk jeleseinek támogatásával. Nagyon érdekesek ígérkeznek ez a kiállítás, mely a hadifogságban sínylődött katonaság rabságának életét mutatja be, a maga szomorú és néha vidám közvetlenségében. Az előkészítő bizottsághoz, amelynek élén *vitéz Krafchovit Károly* ny. altábornagy, *Röhmer István* és *vitéz Galánthay-Glock Tivadar* tábornokok, *Konkoly-Thege Kálmán* ny. huszárezredes és báró *Piret Béla* ny. Gyula cs. és kir. kamarás állanak, máris nagy számban érkeznek megkeresések, melyekben a volt hadifoglyok készséggel ajánlják fel a kiállítás idejére emléktárgyaikat és személyes szereplésüket. Hogy a kiállításban minden hadifogolyemlék együtt legyen, a bizottság ezúton is arra kéri a bármely hadifogságban volt tiszt, altiszt és legénységi állománybeli bajtársakat, hogy mielőbb jelentsek be címüket és birtokukban lévő érdekesebb emlékeiket írásban a bizottsághoz: „Hadifogolykiállítás Bizottsága”, Budapest, IV. kerület, Curia-utca 2. Telefon: 83-0-58.

A Magyar Katonai Irók Körének felolvasó és tagválasztó ülése. Február 15-én este, megalakulásának tizedik évfordulóján nyilvános felolvasó ülést, utána közgyűlést és tagválasztó zárt ülést tartott a Magyar Katonai Irók Köre. Az előző megnyitót *Doberdai Bánky József* ny. altábornagy tartotta, majd *De Sgardelli Caesar* alezredes, a Kör főtitkára felolvasta *vitéz báró Uzsoki Szirmai Sándor* gy. tábornok, ny. honvédelmi miniszter, r. tagnak a magyar hadifogságról írt munkáját. Utána *vitéz Rózsa József* ezredes a r. tag két versét adta elő, majd *P. Zdravetz István* ny. tábori püspök r. tag mondott záróbeszédet. Az ezután megtartott közgyűlés a Kör belső ügyeit tárgyalta meg, majd megtartották a tagválasztást. Új rendes tagok: *Báró Balás György* ny. tábornaszernagy, *Földi János* tábori főkaperna, *vitéz Galánthay-Glock Tivadar* ny. tábornok, *Németh József* vkszt, alezredes, *vitéz Szentmáty Ferenc* vkszt. őrnagy. Új levelező tagok: *Beüley Kálmán* csendőrszázados, *vitéz Bajcsy-Zsoltaszy Endre*, *Bárány Nándor*, *ifj. vitéz Bóti Berkó István* főhadnagy, *Erdélyi Tibor* főhadnagy, *P. Márkó Marcel*, *Nack Győző* hadnagy, *dr. Pethő Sándor*, *Pohárnok Jeno*, *vitéz Szilárd János*.

Jószívű csendőrök. A sárbogárdi községi egészségvédelmi szolgálat nevében *Jóab Júlia*, közegészségügyi védőnő hozzárik intézett levelében köszöni meg a sárbogárdi órsneket, hogy két szegény árva gyermeket a télen át élelemmel ellátták.

Eltűnik a carabinieri díszes egyenruhája. Az olasz földön járó külömlőnek megakadt a szeme a carabinieri — olasz csendőrök — díszes egyenruháján: a háromszögletű, piros tollbokrétás kalapon, fekete, fecskeszőrnyű frakkon és díszes markolatú karlón. Az újságok most arról számolnak be, hogy a díszes egyenruha eltűnik és helyette — a katonasághoz hasonlóan — a tábori barna szín és egyszerű szabás váltja fel az addigi pompázó díszet.

A csendőrség 1934. évi közbiztonsági tevékenységének statisztikája. Az elmúlt év folyamán a csendőrség, működési területén összesen 111.995 (101.240) büntetett és vétség, továbbá 182.430 (148.846) kihágási esetben folytatott nyomozást. A lefolytatott nyomozások eddig a büntetteknek és vétségeknél 108.852, a kihágásoknál 161.987 esetben vezettek eredményre. 3143 büntetett és vétség, továbbá 443 kihágási esetben a nyomozás még folyamatban van. A nyomozásokkal kapcsolatban a csendőrség összesen 12.188 egyént fogott el és vett őrizetbe s 319.700 egyént jelentett fel különböző bűncselekmények miatt. Az elkövetett bűntettek és vétségek között szerepel 31.602 (30.055) lopás, 21.846 (18.098) rágalmozás és becsületsértés, 17.234 (15.340) testisértés, 6390 (5700) család, 5018 (4766) gyűjtogatás és tűzokozás, 6334 (5935) silksztás, zártörés és hűtlen kezelés, 3451 (3178) vagyonrongálás, 5400 (4642) orgazdaság és bűnpártolás, 2324 (2171) magánlakásértés, 2205 (1891) ember élete elleni bűncselekmény, 1280 (1237) okirathamisítás és 287 (344) pénzhamisítás. A még fennmaradó számok az egyéb büntettek és vétségek között oszlanak meg. A zárójelben lévő számok 1933. év közbiztonsági tevékenységének statisztikáját mutatják.

Renfokozatukat veszített vagy arról lemondott egyének jogosulatlan címhasználat. 426/Elnökség—1934. számú H. M. körrendelet: „Bűnvádi, becsületsügyi (fegyelmi bizottsági) vagy közigazgatási úton renfokozatukat veszített, úgyszintén renfokozatukról lemondott volt tisztek (használásiállásuk) volt renfokozatukat (renfokozati elnevezésüket) semmiféle alakban sem használhatják, nevezetesen még „v. főhadnagy”, vagy „volt főhadnagy” gyanánt sem jelölhetik meg magukat. Ez a tilalom a bűnvádi, fegyelmi vagy közigazgatási úton renfokozatukat veszített volt altisztekre és tisztekre értelemszerűen érvényes. Ők sem jelölhetik meg tehát magukat például „v. tiszthelyettes” vagy „volt tiszthelyettes”, illetőleg „v. szakaszvezető” vagy „volt szakaszvezető”-ként. Az első és második bekezdésben említett egyének közül azokat, akik a hivatásos állományba tartoztak és a katonai ellátásról szóló törvények (1921: XXXII. és 1929: XV. tc.) alapján nyugellátásban vagy különleges ellátásban részesülnek, csak a „honvéd nyugdíjas” elnevezés illeti meg. (L. a Honvédségi Közlöny 1924. évi 10. számában közölt 2277/Elnökség—1924. számú körrendeletet. Együttal figyelmeztetnek arra, hogy a jogosultak címhasználatát (cím- vagy renfokozatbitorlást) a törvény (1980: III. tc. 83. §-a) egy hónapig terjedhető elzárással bünteti. Budapest, 1935. évi január hó 31-én. M. kir. honvédelmi miniszter.”

Előfizetőinket kérjük, újítsák meg idejében az előfizetést, ha természetesen ez továbbra is szándékukban áll, mert az elkésett megújításokkal kapcsolatban kért, elmaradt példányokat nem tudjuk pótolni. Egy kis gondossággal és főleg jóakarattal el lehet kerülni azt a sok fölösleges munkát, amit nekünk és a nyomdának az elkésett bejelentéssel okoznak.

Telepkezelői állás. A Máriabesnyői Nyaralók Egyesülete, egyesületi háza, strandfürdője, teniszpályái kezeléséhez megbízható, munkabíró, nős, nyugdíjas altisztet keres, aki 1000 P övadékot tud letenni. A telepkezelő feladata a fürdő és két teniszpálya rendbentartása, ellenőrzése, a tagdíjak stb. beszedése és a tagokkal való érintkezés. Ezért tágas, rendes lakást, megművelhető földet, baromfitartásra b6 he-

**a magyar csendő
kedvenc cigaretta papírja**
Magyar gyártmány
Csak 10 fillér

Megbízható, nagy átlátóképű masszív strapa-
gép a gyári ül Mercedes Prima Portable
IRÓGÉP gyári propaganda

178.⁵⁰
P

Kedvező
fizetési
feltételek

DIXI IRÓGÉPSZAKÜZLET, BUDAPEST
VI., PODMANICZKY-U. 1. TEL.: 154 53

lyet, villanyvilágítást és egész éven át díjazást is kap. Az állásra igényt tartók a részletek megtárgyalása végett — egyelőre írásban lépjenek érintkezésbe *Maxim Ernő* ny. ezredes úrral (Máriabesnyő).

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít *Várjai (Vlahina) Mihály* polgári altiszt, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám (Csendőrlaktanya), vagy *Fekete Imre* nyug. törzssörnester, *Wj-Hatvan*, Toldi-u. 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5-8 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli.

SZEMÉLYI HÍREK.

Halálozás. Sándor László székely, kalocsai szárnyparancsnok neje, sz. *Nemes Erzsébet* február 12-én este hosszas szenvedés után Kalocsán meghalt. Holttestét a vajtai r. kat. sírkertben, február 15-én, nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Lelkiúdvéért az engesztelő szentmiséldozatot február 14-én reggel mutatták be a kalocsai fűszekesegyházban.

Őrparancsnokká kinevezettek: A székesfehérvári II. kerület állományában *Harsányi Ferenc* tthts. és *Osomor Alajos* tthts.; a pécsi IV. kerület állományában *Nagy Sándor* és *Vajda János II.* tthts-ek.

Előlépett: gazdászati tiszthelyetessé a budapesti I. kerületben *Batiz László* v. tthms.

Házasságot kötöttek a budapesti I. kerület állományában: *Kiss Imre* tthms. *Kassai Margittal* Gáyn, *Cs. Róza* *János* tthts. *Kis Katalinnal* Albertin, *Pomázi Mátyás* tthts. *Tóth Lászlóval* Jászladányban és *Szöke József* tthms. *Kranzinger Margittal* Tápószentmártonban; a székesfehérvári II. kerület állományában: *Böjte Elek* tthms. *Skrindr Erzsébet* Mór községben, *Takács Sándor* tthms. *Mészáros Lászlóval* Pusztaszabolcsban és *Nagy Lajos V.* tthts. *Kozma Erzsébet* Kadarkúton; a szombathelyi III. kerület állományában: *Horváth Antal II.* tthms. *Glórics Teréz* Söptén és *Böröcz József* tthms. *Domokos Karolival* Babócsa községben; a pécsi IV. kerület állományában: *Vágó József* tthms. *Laczkó Irén* Újkésken; a debreceni VI. kerület állományában: *Kemény Gyula* tthts. *Bongár Olivával* Nyékkláhdházán, *Bérczes Mihály* tthms. *Hegyaljai Lászlóval* Nagyvásáryban és *Tompai Miklós* tthts. *Szabó Irén* Oroszon.

Családi hírek. Született: *Bakó András* debreceni VI. kerületbeli ögy-nak *András Péter Sebestyén József* nevű fia, *Acz Domokos* budapesti I. kerületbeli tthts-nak *Margit Agnes* nevű leánya, *Dégi Lajos I.* kerületbeli tthts-nak február 14-én *Lajos Balint* nevű fia, *Tóth István II.* budapesti I. ker.-beli tthms-nak *Tibor* nevű fia, *Vasi Ferenc* budapesti I. kerületbeli tthms-nak *Ferenc Péter* nevű fia, *Karmos András* budapesti I. kerületbeli tthms-nak *András Sándor* nevű fia, *nemes Karika Kálmán* székesfehérvári II. kerületbeli tthts-nak *Erzsébet Magdolna* nevű leánya, *Laki István* székesfehérvári II. kerületbeli tthts-nak *Tihamér Ágoston* nevű fia, *Csete Lajos* székesfehérvári II. kerületbeli tthts-nak *Miklós Imre* nevű fia, *Kuti Gábor* székesfehérvári II. kerületbeli tthms-nak *Gábor* nevű fia, *Bató Elemér* szombathelyi III. kerületbeli v. tthms-nak *Klára Hilda* nevű leánya, *Várjai Mihály* szombathelyi III. kerületbeli tthms-nak *László* nevű fia, *Bajcs József I.* szombathelyi III. kerületbeli tthms-nak *István* nevű fia, *Komlós József* pécsi IV. kerületbeli tthts-nak *Edít Mária* nevű leánya, *Fodor Miklós* pécsi IV. kerületbeli v. tthms-nak *Miklós* nevű fia, *Császár Lajos* pécsi IV. kerületbeli tthms-nak *György Barna* nevű fia, *Tar Antal* pécsi IV. kerületbeli tthms-nak *Gizella* nevű leánya, *Makai Imre* debreceni VI. kerületbeli tthts-nak *Imre* nevű fia, *Adam Béla* debreceni VI. kerületbeli tthms-nak *Attila* nevű fia, *Mészáros János III.* debreceni VI. kerületbeli tthms-nak *János* nevű fia, *Szűcs János II.* debreceni VI. kerületbeli tthms-nak *Mária* nevű leánya és *T. Szabó Imre II.* debreceni VI. kerületbeli II. oszt. altisztnek *László* nevű fia.

Ki tud róla? *Földi Imrét*, aki a világháború kitörése előtt csendőr volt és 1918-ban mint lovas tábori pótcsendőr alörmszter Romániában, Calicea-mare nevű községben táborozott és a volt cs. és kir. 2. portyázó század (Streifcompagnie) parancsnokságához volt beosztva, keresi *Szekely Miklós* alhadnagy Bakony-szombathelyről. Kéri Földit, vagy azt, aki Földiről tud, címét közölje vele.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átciszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat első oldalára piros írónnal: „Szószertint közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasádosan, írógéppel kettes sorlávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézittel nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és választékosan ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételek a szokásos tisztelendő ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tisztelendőjában részessítjük, de tulajdonjogukat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közzélni, sem pedig utánnyomtatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúrásvonalat csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Róza-utca 11.) sziveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árscabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánlevelet akkor sem írunk, ha a beküldő válaszhelyeget mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzáink intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik kitétele felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötfegyű számot választani. Annak, aki jelégét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi Lapok”-ban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másoktól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Előfizetni csak legalább félévre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342 számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Szerkesztőségi órák naponta 8-14 óráig. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám.”

Szombathelyi altiszt olvasóköri. A csendőrszárdás kottáját még nem adták ki, így a szép — ötvenes — rendelést nem elégíthettük ki a kért időre, a magunk példánya pedig már múzeumi tárgy. Ártesítést kérünk, hogy a rendelést fenntartsák-e?

Szökb jövött. A volt cs. és kir. 16. huszárezred iratai a debreceni népgondozó kirendeltségnél vannak. Kitüntetésnek utólagos igazolására mindent kövessen el. Valahol csak akad bajtárs akár e szűk hazában, akár mai határán túl, aki emlékezní fog század- s századosparancsnok nevére s ha ezeket megszerezni, mi a címeiket felkutathatjuk.

H. P. Nyugállományba helyeztéknek a lakáspénzt aszerint a lakbérosztály szerint kell megállapítani, amelybe a közleg tartozik, ahol a nyugállományba helyezett egy éven belül letelepedett. Ha ön a tényleges szolgálatot az V. vagy a VI. lakbérosztályba tartozó állomáshelyen teljesítette és

nyugállományban nem Budapest en telepszik meg, nem kapja. 1. osztályú lakáspénzt, csak IV. osztályút. Ha tehát egy éven belül Esztergomba költözik s ezt helyhatósági igazolvánnyal igazolja, igényjogosult lesz az Esztergomra megállapított IV. lakhatási lakáspénzre.

Nyugdíjasok. Nyugállományban engedély nélkül nősülhet. A családi pótlék folyósítását a nyilvántartó gazdasági hivatal útján a belügyminisztériumtól (VI. b. oszt.) kell kérnie, csatolva kérvényéhez a házasság-levelet és az gyűjtélést igazoló helyhatósági bizonyítványt. Megjegyezzük, hogy özvegyi nyugdíjra felesége nem lesz igényjogosult.

Tiszaménfő. A mai számunkban „Nyugdíjas” jellegű küldött üzenetünk Önnek is szól.

Remény. 1. Igazolni kell az igényjogosultságát s akkor megkapja a háziorvos emlékiratát. Azt mi sem értjük, miért nem kérte annakidején, amikor mindenki bejelentette az igényjogosultságát. 2. Nem világos a kérdés. Mi akadály lehetne annak, hogy a közigazgatás gabonát öröktesse magának? 3., 4. Ez is olyan kérdés, hogy messziről nem lehet látni, kinek van igaza. Az is baj, ha a szakácsnőnek valamennyien parancsolgatnak, mert így azt se tudja a végén, mihez kapkodjon és az is baj, ha a gazdálkodásvezető a szakácsnőt maga nyeregbe illetheti. Jelentést kell tenni az őrsparancsnoknak, majd rendet teremti. 5. Mit nyújt a vallás? Miért kell vallásosnak lenni? Megmondjuk. Csodálatos erője van a vallásnak, amit szavakkal kifejezni méltóan nem is lehet. Végig kell tekinteni a világ minden táján, az ön állomáshelyének apró házáin éppen úgy, mint a világjárókat tömkelegében istentiszteletek idején, meg kell nézni a tiszta szívvel önként hűveket a templom fehér falai között, vagy a díszes oltárok előtt térdepelőket, el kell olvasni a keresztény-ség első századainak fenséges történetét, a sokezer vértanu halálát és mégis örömteli perceknek csodáit, vagy ha ezekre nincs módja és ideje, vegyen kezébe egy virágot, gondolkodjék, mi az a rejtélyes erő, amely annyi csodálatos színt, illatot, mozgást rejtett a virág párányi kelyhébe, vagy tekintsen fel a sötétkék mennyboltra portyázó-éjjelen és gondolkodjék, vajon ki az, aki a feje fölött ragyogó, megsejmláthatatlan tömegű csillagoknak megszabta a maguk útját, életét és életének célját. Vagy gondoljon csak arra, mi az, hogy térben és időben se kezd, se vég nincsen. Túl van ez az emberi értelmén s megoldást csak a vallásban lehet találni. Ráébred így, hogy a vallás azt adja meg, ami nélküli lépést se lehet tenni, de amivel hegyeket tud elmozdítani helyéről: a hitet. A hitet az Isten létezésében, az Isten mindenhatóságában, végképpen jóságában és örökkévalóságában. A hit a legerősebb erő, mert nincs csapás, amin át ne segítené az embert. Végre is

az emberi élet sem más, mint ma még zöldszen viruló, de holnap sárgán lehulló falevél. Nagyon szegény ember tehát az, aki csak a maga testi életében hisz, de hogy mi van azon túl, az „nem érdekli”, mint mondani szokás. Ha azonban ezt a kérdést azért tette fel, mert ezt kapta írásbeli feladatul az írófőzeté e és azt akarta, hogy majd a mi válaszukat írja oda be, akkor azt üzenjük önnek, hogy inkább járjon el gyakran a templomba, beszélgesse meglett emberekkel, beszélgesse az őrsparancsnokával s aztán írja le a maga szavai-
val, amit a vallásról megértett és megérett. Ha ugyanis a mi válaszukat másolja a füzetébe, azért bizonyan ki fog kapni.

N. J. III. gy. cső. Tervei. Az előléptetést szabályozó rendeletről tájékoztatást kap, mert nem lett előléptetve.

12.345. 1. Olvassa el a múlt évi 4. számunkban „Várram — 13.” jellegű üzenetünket és a folyó évi 2. számunkban közölt 9. leközönlőváltásunkat. 2. Az örkisérlet 20 percen benne van.

H. cső., Eperész. A csökekmény az 1921. évi III. t.-c. 6. §. 1. bekezdése szerint minősülő, a magyar fegyveres erő elleni izga és vétségé.

Rodostó. 1. és 2. kérdésére leközönlőváltást fog kapni. 3. Veszélylési pótdíj illetékes. 4. A szolg. lap III. Rész. 4. rovatában a kifejezést nem nyomozásra kivételesen járörnek nem kell feltüntetni az egyes tereptárgyaknál való tartózkodás okát. 5. Utánportyázásra indulás ideje a Szut. 293. pont utolsó bekezdésében foglaltak figyelembevétele mellett az őrsparancsnok belátására van bízva. Itt persze csak órákról lehet szó, napokról nem, különben az utánportyázás nem felelne meg a tulajdonképpeni céljának: a tereptárgy-terep tárgyra való nyomunkövetésnek. 6. Nézze meg az őrszolgálati kezelési utasítást, ott megtalálja a felvilágosítást. 7. Választ a lexikon rovatban fog kapni. 8. A rendőri büntető eljárás szabályzatának (65.000/1909. B. M.) 279. §-a szerint: a községi bíró által kiszabott pénzbírságot helyettesítő eljárást a községi fogházban, ilyen bírányában a körjegyzőség székhelyén levő községi fogházban vagy a főszolgabíró székhelyén levő közigazgatási vagy bírósági fogházban kell fogatósítani. Ez törvényes rendelkezés alapján kellene lenni a községekben is foghelyiségeknek. Tudjuk, hogy legtöbb helyen nincs és a mai gazdasági viszonyok mellett nem lehet azok létesítését követelni. 9. Az őrsparancsnok rendeli el, hogy a több napig nyomozó járőr honnan és mikor tegyen jelentést hozzá a nyomozás állásáról és a járőr hollétéről. Ez természetes, mert bármikor átveheti a nyomozás vezetését, bevonulathatja a járőrt, megerősítheti stb. stb. Hogy hol van ez megírva? Sehol illetve a szolgálati utasítás azon soraiban, melyek az őrsparancsnok köteleit tárgyalják. Persze, nem ezekkel a szavakkal, ahogy mi megírtuk. 10. A Szut. 425. pont 3. bekezdése szerint a gyanúsítottat meg kell idézteni, illetve elővezetni. Az őrs ehhez karnatalni segíti nyújt s így biztosítja az elővezetést. Egyébként pedig a Szut. 312/7. alpontja jogot ad az elfogására, ha szükséges előkészületet tesz. 11. A veszélyes gonosztevők csoportjából a Szut. 339. pontja szerint kivétel többek között az erőszakos nemi közlésű süllessé gyanúsított. Hogy miért van ez arra választ talál az 1929. évfolyamuk 544. oldalán, a 117. lexikonváltásában. Ha azonban az ok e kivételre megszűnt és a bíróság a tettest 7 évi fegyházintézetébe sújtotta s ez a fegyenc megszökött a fegyházól, tevérvhasználati jog szempontjából olyanakkal kell tekinteni, mint azokat, akik ellen a Szut. 330. pont 5. alpontja alapján köteles fegyvert használni. 12. A vármegyei szabályrendeleteket nem ismerjük. A 230.000/1925. B. M.

A vidéki csendőrség előnyösen ismeri szállítója

SÁNDOR REZSŐ

ÓRÁSMESTER, ÉKSZERÉSZ
NYIREGYHÁZA :: TELEFON: 229

Elsőrendű márkás órák
5 évi jótállással, szebbnél-
szebb ékszerek, ébresztő-
és fali órák, a csendőrség
részére részletre is.
Választékot portómente-
sen küldök. Javítások szak-
szerűen végeztetnek. Ké-
pes árjegyzék ingyen és
bérmentve.

tartós, modern kivitelben, kényelmes részlet-
fizetésre kapható:
BÜTOR
KISIPARI TERMÉKEK BÜTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.
Főközpont: VII., Péterffy-Sándor-u. 40. Harad-u. sargy.

Négy évtizede vásárolnak
legjobb megelégedésre kíválgó

hangszereket
REMÉNYI MIHALY

Órások dr. János Percze kir. bírósági és 6 m. kir. Zeneművészeti
Főiskola szállítójának.
Budapest, VI., Király-utca 88-90. sz. Képes árjegyzék!

rendelet 5. §-a szerint (a tűzrendészetről): kisebb községekben tűzoltó készenléti szolgálatot csak éjjel kell tartani, ezt az éjjeli őr látja el. Tehát kell éjjeli őrnek lenni. Ha a község előljárósága az őrskérésére nem szervezi meg ezt a szolgálatot, önnek az a teendője, hogy szárnyparancsnokságának jelenti. 13. Nem lehet újabb és újabb névváltoztatást kérni. 14. Nem a lovak tulajdonosa köteles a névtábla kifüggesztésére, hanem a jármű tulajdonosa. A 250.000/1929. B. M. rendelet 104. §-a csak kocsi-ra írja elő a jelző névtáblát. A szánt nem említi. Erre ellenben arvfigítő eszközöket előírja (112. §. 3. p.), ha az bármily célból távolabbi közúti vagy nagyobb városok területét érintő forgalomban vesz részt (261.340/1928. B. M. rendelet 10. pontja). Ebből mi azt következtetjük, hogy a névtábla is kifüggesztendő, mert a lakóhelyén anélkül is felismerik (lovakról, szánról), de ha eltávolozik 40–50 km-re, ott már ismeretlen.

Oktatást. 1. A 72.086/1935. F. M. számú rendelet érvényben van. 2. E kérdést az 1934. évi 9. számuk 47. lexikonválaszában tárgyaltuk.

H. J. csü., Hódmezővásárhely. Csak egészen éles képeket lehet közölni, ebből alig maradna valami a nyomásban.

55.555. A közeli napokban megjelenő rendelet teljes tájékoztatást nyújt önnek is a kérdésben.

P. F. A nyugállományú csendőregyének az OTBA orvosi szolgálatát nem vehetik igénybe, mert nem tagok.

Molnár Bertalan. Mivel az életbiztosítási kötvénye valorizálása ügyében az előírt bejelentést megtette, ügyét előre láthatólag március-áprilisban újabb jelentés nélkül is elintézik. Körülbelül 30–40 pengőt fog kapni.

K. P. őrm., Kerepes. Előfizetése csak június 30-án jár le, most még nem küldünk csekklapot.

Zahai. 1. Mivel az apa kétségtelenül magyar állampolgár és a törzsröster törvényes gyermek, ő is magyar állampolgár az 1879. évi L. t.-c. 3. §-a értelmében. 2. A gyermekek is magyar állampolgárok.

Bors. 1. Jelentését a közigazgatási hatóságnak kell megtennie, ha az ezt kifejezetten kívánja. A Szut. 524. pontja világosan előírja. Ha ez a hatóság jelentést nem kívánt, akkor az ügyészségnek kell megtennie a jelentést, hivatkozva a közigazgatási hatóság felhívására. Ez a kötelessége akkor is, ha saját kezdeményezéséből járt el, mert mindenekelőtt az ügyész az, akit minden büncselekményről és annak gyanújáról tájékoztatni kell. Csak az ügyész mondhatja meg, hogy ha valahol valamilyen gyanu merült fel, végleg eljutható-e a gyanu. 2. A Szut. 515. pontjának második bekezdésében írtak nem vonatkoztathatók erre az esetre, mert az említett pont az elemi csapásoknál követendő eljárást szabályozza. Gyermekek születése pedig csak bizonyos esetekben jelent egyesek számára — elemi csapást. 3. Hogy az őrsparancsnok a Szut. 135. pontja keretében a kulcsokkal hogyan intézkedik, az a helyi viszonyoknak megfelelően rá van bízva. Ha kétségük van valami tekintetben, tegyenek jelentést neki. 4. A közös szerint az elsőfokú közigazgatási hatóság jelöli ki, illetve engedélyezi. Nem lehet a gazdának csak úgy, közös elhatározással, egyszerűen a hatóság figyelmen kívül hagyásával ösz-

szehordani gabonájukat, amint on írja. Erre vonatkozólag a 44.200/1924. B. M. rendelet 5. és 17. pontja intézkedik. Ha valaki ilyen szérűről tételek idején töreket vagy szalmát lop, valószínűleg tiűelőt akart lopni. Cselekménye 10 pengőn aluli érték esetében az 1908. évi XXXVI. t.-c. 51. §-a szerint tulajdon elleni kihágás, ha nincs minősítő körülmény.

Kapocs. A f. évi 3. számunkban már kapott üzenetet, elkerülte a figyelmét. Tartalékpéldányunk nincs.

Elkő járőr. A 6 pengőt megkaptuk, de a lapot csak a 4. számtól kezdve küldhetjük, mert az előző számokból már nincs tartalékpéldányunk. Ha így nem akar előfizetni, levelezőlapon írja meg.

Küben. Szolgálati idő kiszámítására nincs időnk. Katonai szolgálati idejét anyakönyvi lapja tárgyalja, nyugodt lehet tehát, hogy a nyugdíjideje kiszámításával tekintetbe veszik. Az a fontos, hogy anyakönyvi lapja e tekintetben is rendezve legyen. 2. Olvassa el a múlt évi 23. számunk 734. oldalán „K. P. őrm., Budapest. I. tanosztály” jellegre adott válaszukat.

Pálmonostori őrs. Nincs minden évről teljes évfolyamunk s ami van, bekötetlen. Ami van, azt elküldjük, mert a régebbi évfolyamok lapozgatása is szórakoztató és hasznos. Örülünk, hogy hiányát érezték.

T. Gy. őrm. Kérésére választ talál lapunk 1930. évi 8. számában, a 43. lexikonválaszban.

H. P. őrm., Tótkomlós. Derekas munkát végzett, de nem értjük, miféle elvi ok lehetett az, hogy egyedül kellett odaállania. Nem közölhetjük a képet, mert nekünk viszont az

Hegedű, Harmonium, Tárogató, Szakszolon, Grammofon, Rádió
és az összes hangszerek legjobbak, csakis itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőrokkok részleteire is.

MOGYORÓSSY HANGSZERGYÁRA
Budapest, VIII., Hátkőczli-út 71. Árjegyzék ingyen!

MAGYAR

GYÁRTMÁNY

Trunkbalkon

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS KÉZBEN LÉVŐ EGYETLEN POSZTÓGYÁRATÓL
KÉRJE AZONNAL SZÖVETMINTÁINKAT ÉS ÁRAINKAT. BUDAPEST, XI. LENKE-ÚT 117.
SZÖVETLERAKAT ÉS MÉRTEK SZABÓSZÁG: IV. PROHÁZSKA OTTOKAR-Ú. 8.
AZ EGYETEMI TEMPLOMMAL SZEMBEN

az elvi álláspontunk, hogy ott kell a képen lennie az örs minél több tagjának.

Buvár. Nyugodtan megrendelheti, máskülönben nem is írtunk volna róla a folyó évi 3. számunkban. Komoly és színes folyóirat. A tudomány tiszta eszközeivel dolgozik és emellett mindenki számára érthető és élvezhető. Az 1. számában a mélytengerek életéről, a svéd iparművészetről, a rovarok alkalmazkodó képességéről, Sven Hedinről — a nagy felfedezőről, — a Boráros-téri Duna-hídról, a gyomor vizsgálásáról, a magyar természetvédelmi törvényről, a Duna téli madárvendégeiről, Gárdonyi Gézaról, a szinképelemzésről, a földrajztudományról, az ósvilági ékszerekről, a nehéz vízről, a mikroszkóp természeti csodáiról, az orvostudományban használt fényugarakról, sportról, könyvekről, múzeumügyekről közöl képekkel tarkított, magas színvonalú cikkeket. Havonként egyszer jelenik meg. Egész évi előfizetés 9.60 P, példányonként 90 f. Kiadóhivatala: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Kéziratok.

B. B. ny. tthts., Pestújhely. Kivonatossan sorra kerülnek. K. J. törm., Dunaföldvár. Kivonatossan közöljük.

V. Gy. tthts., Erd. Írja meg levélben, hol voltak a járőr által történt igazoltatás alkalmával a betörésből származó bűnjelek. Így kiegészítve közölni fogjuk.

Kám és Ujlak. Mindkettő jó, illet mások is szívesen fogadnak.

Sz. L. törm., Rum. Sorrendben, kivonatossan közöljük.

Erdőszak. Ha még a tárgyalat bűncselekmény gyakori volna, eltekintén az annak idején közölt szempontoktól, így azonban kénytelenek vagyunk az egyébként jó cikkről lemondani.

B. M. örm., Szilvásvárad. Igaza van. Csakugyan ferde előzékenység, ha egy fáradt, öreg férfit ácsorogtatunk, hogy azután egy iskolatáskás bakfisleánynak bokaesattogató udvariassággal engedjük át az ülőhelyet. Ez már csakugyan túlhajtott tisztelétbentartása bizonyos női előjogoknak, valószínű azonban, hogy bajtársn csak azért követte el ezt a baklővést, mert még nagyon fiatal és a bakfias valószínűleg igen csinos volt. Többi példája és jól megfigyelt apróság, de azokban már nem csendőrökről van szó, másokat pedig ne mi tanítsunk rendre.

Külföldi. Nem tudjuk, milyen volt először, de a rövidítés után nagyon tömör lett. Kicsit szétbontogatjuk és szívesen közöljük, mert jó.

„Ha egyszer vásárol, állandó vevőnk marad.”
MINTA DIVATHÁZ RT.
 BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 18 SZÁM.
 Selyem-, gyapjú- és mosószövetek. Női kabátok, ruhák és fehérneműk. Férfi ruhák, felöltők és fehérneműk. Kötött mellények, harisnyók és zoknik. Férfi és női cipők. Fűzők, szőnyegek, paplanok, függönyök. Mérték-szabódság.
 A m. kir. csendőrség tájékoztatása: a havi folyószámla-hitel, áremelés és kezelési költség nélkül.

legelőnyösebben a készítőnél.
 Hésztelkezdvezmény!
BÚTORT Hádli István műbútorasztalos
 Budapest, VIII., Baross-utca 22.

Az üldözöttek. Nem mondjuk, hogy nem történhetett meg, amit leírt, de az még nem elég. Nehéz téma, kevesen tudnák belőle kihozni azt, amiért az egyébként — sajnos — mindennapos szomorú mesét érdemes volna közölni. Ne bajlódjék vele tovább.

Allok elmerengve. Az még nem vers, ha közismert hangzatos szavakat sorokba rakosgatunk s nehányat a rím kedvéért oldalabokszolunk közülök. Ne sanyargassa így a mi szép magyar nyelvünket, írjon és beszéljen csak prózában, de egészen.

F. L., Taszár. Nemrégiben írtunk a gázokról, főképpen a batás és védekezés szempontjából, más nem is érdekel bennünket felülük. Ön is ezt írja az előszavában, aztán mégis kémiát ad a cikkében. Nem közölhető.

Díszkrét. Köszönjük az érdeklődést, csendőrszövegetől különösen jólesik. Keresztrejtvényt azonban addig nem közlünk, amíg csendőrtárgyú pályázat-ötletünk van, amivel viszont hosszú időre el vagyunk látva. Petőfihez szólni versben: nagy költői feladat. Csak kiforrott költők próbálkozhatnak vele. A beküldött versben sok a jószándék és a hit, de új gondolat, vagy valamilyen örök, nagy gondolat új kifejezési formája nincs benne, hacsak annak nem vesszük, hogy a csonka-földre „be vagyunk préselve” és azt a közvetlen hangot, ahogy Petőfi szólítja: „Oh! Ha látnád Sándor!” Petőfi szellemével így barátkozni még versben sem szabad. A másik vers feltűnően jó, nem lehet benne ráismerni az első írójára. Küldjön be 5–6 kifejezetten csendőrséget, azokból látjuk majd, mire képes a bátyja.

Remény. Mások legalább dolgoznak, izzadnak, vergődnek, amíg a strófákat összefaragják, ön azonban csak úgy belecsempész a levelébe néhány versutánzó sort, odairja a végére, hogy eljen a haza és azt hiszi, hogy kész a vers. Az viszont igaz, hogy az ön módszer az okosabbik, de van még ennél is okosabb: ha egyáltalában nem írunk verset. Csinalják azok, akik rászültek, mert az kell a versírásához.

Magyarok fohásza. Szép, de hogy igazi formába öntse, ahhoz nincs meg a tehetsége. A szép ima szebb, tehát a megírása is nehezebb a versnél.

A hazáról. Küldjön be vagy öt verset, abból látjuk majd, hogy a mostaniból kicsüllogó tehetség komoly-e.

Híradó. Nem jó, ne töltse vele az időt. Nem baj, ha a csendőr nem tud verset írni. Sőt!

Küldő. A kérdéshez többen hozzászólnak, később döntünk, milyen formában foglalkozunk vele.

Kíváncsi. Nincs arra szükség, hogy hangzatos, kiabáló, nagy szavakkal és rossz rímekkel mondjuk el, milyen jó magyarok és jó csendőrök vagyunk. Ahhoz, hogy jó csendőrök legyünk, nem kell ilyen hosszú és mérges hangú verset írni, a másik versét pedig annak kellene elküldenie, akihez szól benne.

Kapuvár, Kárád, Rum. Kivonatossan és sorrendben közöljük.

Erdély. Kivonatossan közölni fogjuk. Egyik kéziratára vonatkozóan a folyó évi 2. számunkban kapott üzenetet. A Bt. olstátásánál jól használható példa a leírt eset, de nyomozási tanulság nincs benne.

V. I. tthts., Dunalmás. A januári számokat is megkapta, előfizetését tehát 1. év végéig jegyeztük elő. Az elmaradt 3. és 4. számot nem tudjuk pótolni.

ELŐLEGNEKÜLI RESZLETFIZETÉSRE
 SZÉLONOK TAKARÓVAL
 EBEDLŐSZÖNYGEK P 65-től
 P 21-től
 Fotelágynak, paplanok, vasbútorok, tüdőnyelők, fehérneműszek, ruházószek.
Lakberendező Vállalat
 Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
 A m. kir. csendőrség tájékoztatása: árengedmény!

Fratelli Deisinger

kávé és tea behozatal

Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 1. szám.

- ◆ Kávé és tea különlegességei.
- ◆ A m. kir. csendőrségnek cukor, rizs és terményárak kivételével 5% engedmény.
- ◆ Kérien árjegyzéket!

Út a börtönbe.

(5)

(Dr. Jaeger János egyintézeti lelkész „Hinter Kerkermauern” című gyűjteményéből fordította Pinczés Zoltán úrnagy).

Sokezor eszembe jutott a tanítóm szava, akit bícsú-záskor a kezét nyújtotta és azt mondta: „Imádkozzál és dolgozzál! Ha ez lesz a jelszavad, mindig jól fog menni a dolgod.” De megtanultam a zárka magányosságában azt is, hogy a munka és az ima között milyen mély összefüggés van: imádság nélkül nem lehet dolgozni s munka nélkül nem lehet igazán imádkozni. Luther mondta: „Aki szorgalmasan imádkozik, félig tanul is.” De megfordítva is igaz ez, mert a munka célja a közösség érdeke kell, hogy legyen s csak akkor hoz áldást, csak akkor ima a munka, mondotta Krupp Alfréd. Hátha meg hozzá egy rab akarja a csorbát kiköszörűlni s újra tisztességes ember akar lenni, akkor kell csak igazán jelszavául választania azt, hogy: Imádkozzál és dolgozzál!

Minden mulandó a világon, elmúltak tehát az én fog-ságom szomorú hónapjai is. Az igazgató, a lelkész és a fogházi tisztviselők komoly intelmel után végre kívül voltam a fogház kietlen falain. Dermesztő hideg volt s én borzalmasan fagyoskodtam, mert bizony csak egy vékony ruhában voltam, kabát és meleg alsónemű nélkül. Kikísértek az állomásra, a kezembe nyomtak 2 márká 50 pfennig munkadíjat és útratették Berlinbe.

Megérkezve, mindjárt a szobaasszonyomhoz mentem, alicinél a holmijaimat visszahagytam. Rémülten hallottam, hogy a holmijaimat két hónapja elvitte egy küldönc, aki az én levelemmel jelentkezett. Az volt a levélben, hogy adják át a dolgaimat a sorok átadójának, mert én szegény-lek azokért személyesen elmenni. Persze, hogy a levelet som én írtam.

Dermetlen állottam ott az ijedtségtől. Most itt állok egyetlen rend ruhával, amit hozzá még a vizsgálati fog-ságom alatt is viseltem s így alaposan bepiszkolódtott. Nincs egy fehéreneműm, semmim a világon. Most mit csinál-jak!? Ki lehetett az a gazember, aki kicsalta a ruháimat?

Elkeseredve, céltalanul kószáltam az utcákon. Egyszer csak, magam sem tudom, hogyan, ott állottam a borház előtt, ahol valamikor annyi vig éjszakákat dorbézoltam végig a barátainnal. Elhatároztam, hogy megvárom Kurtot, akiről biztosan tudtam, hogy idejön, elmondom neki őszintén a helyzetemet és megkérem, hogy segítsen rajtam.

Nagyon lassan telt az idő. Végre eljött a hét óra. Több ismerősöm jött-ment az utcán, egyesek bementek a bor-

házba vacsorázni. Jött Kurt. Megállítottam, megkértem, szenteljen nekem néhány percet s röviden és őszintén elmondottam neki kálváriámat.

Cőgösen felhúzta a szemöldökét:

— Sajnálom, tegnap sokat vesztettem és ebben a hó-napban össze kell húznom magamat. De különben is, miért fordul Ön éppen hozzám? Rossz helyre fordult, mert nekem az az elvem, hogy aki ilyen mélyre süllyed, nem érdemel részvételt!

Egy fiatalember, aki a társaságban volt, de akit én nem ismertem, beleszólt a beszélgetésbe:

— Én inkább felköténém magamat, semhogy ilyen szé-gyennel a volt kollégáim szeme elé kerüljek. Menjünk, uralm.

Egyedül maradtam. Kimondhatatlan fájdalom ült meg a lelkemet. A tiszta, hideg esti égen milliónyi csillag szá-porkázott. Hát a jó Isten, aki ezt a milliónyi csillagot olyan végtelen bölcseséggel megteremtette és fenntartja, nem tud rajtam, elcsúszott emberen segíteni?

Elgondolkozva és a legkülönfélébb tervekkel szőve, a városi színház elé értem. Leültem egy padra, hogy egye-lőre legalább kipihenjem egy kicsit magamat. Mégyszer csak észreveszem, hogy egy jól öltözött ur néhányszor elsétál előttem s mindannyiszor erősen megnéz. Amikor már harmadszor vagy negyedszer jött vissza, odajött és leült melém a padra. Megszólitott, megkínált cigarettával és megkérdezett, hogy nem fázom-e ebben a hidegben felső-kabát nélkül? Elmondtam neki, milyen kétségbeesett hely-zetben vagyok, de azt elhallgattam, hogy a fogházból jövök.

— Hát ez bizony nagyon szomorú — mondta részvét-telezen — ilyen hideg télen kenyér és munka nélkül! Na, de talán tudok magán valamit segíteni; van egy elég jó télikabátom, azt magának adom s esetleg valami írni-ol-vasni vagy ilyesmi állást sem lesz lehetetlen szerezni a maga számára.

— Nagyon hálás lennék Önnek, uram — feleltem, — ha valamilyen segítségre lenne. Mert anélkül nem tudom, mit csináljak.

— Na jó, látom, maga olyan ember, akivel lehet vala-mit kezdeni. Van-e éjjeli szállása? Nincs? És vacsorázott-e? Azt sem? No, jöjjön csak velem.

Eddig eszembe se jutott az éjjeli szállás, De éhesnek éhes voltam, akár a farkas s magamban hűdöt adtam a jó Istennek, hogy utamba küldte ezt a jó urat, aki ilyen készségesen és önzetlenül hajlandó rajtam segíteni.

Egy másodrangú szállodába vezetett. Az étteremben leültünk, vacsorát rendelt és egy üveg bort. Az étterem-ben nem is nagyon tűnt fel, hogy nincs télikabátom, mert az ingem, a gallérom és a nyakkendőm elég rendez volt, dőlben megnyitratkoztam, megborotválokztam s így aztán nem nagyon nézték ki belőlem a most szabadult rabot.

A bor hamarosan felmelegített. Jóleső érzés járt át. Jótévmő életem, kellemes társalgónak bizonyult, csak az nem tetézett nekem, hogy olyan behatóan érdeklődött a szerelmi ügyeim iránt, amelyek egyébként eddig vajmi sze-gényesek és eseménytelenek voltak. Néha meg olyan komikusan nagy szemeket meresztett rám. De nem sokat törődtem a dologgal, örültem, hogy melegben vagyok és hogy jóllaktam.

Asztaltársam érdeklődött a tulajdonosnál, lehet-e a szállodában kétágyas szobát kapni? Mikor megtudta, hogy lehet, így szólt hozzám:

**A csendőr
vásároljon**

MÁRER

egyenruházati intézetében,
Budapest, VIII., Baross-tér 9. T.: 321-78

45 év óta fennálló, szakkép-zett egyenruhaszabóság és sapkaműhely.

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

— Nekem ma itt kell aludnom a szállodában. Késő van, messze lakom, ebben a hidegben nem valami kellemes hazamenni. Itt maga is elalhatok velem.

Felmentünk a szállodába. De alig vettem le a kabátomat, az én „jövőm” olyan féreáthetetlenül kezdett viselkedni, hogy hirtelen világosság gyúlt az agyamban, mire volt ez a nagy áldozatkészség. Ezzel azt hittem, hogy részeg, megtagadtam, hogy meginttorodott. De ő nem lágitott. Elővett egy ötvenmárkást, és azt mutogatta.

Legzűvösebben elvertem volna, de annyira meg voltam lepődve és fel voltam háborodva, hogy képtelen voltam rá. Végre átszándtam magamat, az embert megfogtam és megfenyegettem, hogy azonnal hívatom a tulajdonost.

— Maga számárember, akin nem lehet segíteni! — mondotta egykedvűen, aztán vette a kabátját és elment. Én ott maradtam és másnap jó sokáig aludtam. Másnap megint megpróbáltam munkát kerest, de beálltam, hogy lehetetlen taláinom. De hát valahán mégis csak tenem kell, hiszen azontúl, ami rajtam van, semmim a világos napszón. Ki fog rajtam segíteni?

Köztársaságomban egy nagy ház elé kerültem, ahova sokan jártak ki és be, mind olyan magamfajta ember, akiknek az arcára volt írva a nyomasztás, Feltátek és olvastak: „Népszó” az Ottthonhoz.”

Felénk beléptem. Egy nagy, hideg terem csupasz falakkal; négy hosszú asztal mellett a legkülönbözőbb testfelépítésű emberek álltak egymás mellett, rozgony alakúdtak, aludt, énekel, bámultak, kártyáztak.

Róluk az asztal mellett három fiatalember állt. Kettő tisztességesen volt öltözve, mint a többiek. Mellettük ottan és 20 pfennigért egy ládát árultak. Borsót adtak burgonyával.

(Folytatjuk.)

Társasélet.

(Pályázat.)

Manapság nem szoktak az időket állják, amikor még a társasélet egyfajta a dísz, sokszor pazarló dísz. Terített asztal. A megszokott napok és általában szűkölködés korában a díszkálásról le kell mondani, és azonban nem lehet akadályozni annak, hogy az ember — társaslény lévén — bajtársat, barát és ismerős-körével társas életvezetést tartson fenn.

Mai pályázatunk alapján azt kell megírni, hogy kiki mint építette ki magának azt a kis társaséletet, amelyhez érzelmi és szellemi értékek kapcsolódnak. Ebből a bajtársak, milyen módon, milyen célokból áll ez a társaság, milyen rendszerrel, mikor és hol vannak együtt. Hogyan szórakoznak, mivel töltik el az együttelt óráit. Kiknek kell részletezni azt, hogy a nő bajtársak egymás között hogyan oldják meg ezt a kérdést. Természetesen a legteljesebb

őszinteséget kívánjuk. Ahol fennakadások, hibák, egyenetlenségek vannak, annak az okaira is rá kell mutatni.

A legügyesebb pályázat beküldését díszes arany ciga-rettadobozzal jutalmazzuk. Pályázatot csak a csendőrség legénybéli egyenlőből fogadjunk el. Határidő: április 1, az eredményt az április 15. számunkban fogjuk közzéadni.

Megfejtés.

A folyó évi 2. számunkban kilenc közmondást közöltünk, amelyeknek az értelmét kellett legtalálósabban leírni. Pályázatunkra 63-an küldöttek be megfejtéseket, melyek közül a legjobbakat alább soroljuk fel:

Bárdocz Ernő csendőr (Tá-
nitófalú), Bérczes János
törm. (Szajol), Gaál Pál v.
törm. (Zsámbok), Gerencsér
József csendőr (Balatonboga-
lár), Horváth Lajos III. örm.
(Bánhidai), János Gyula örm.
(Vép), Karácsony Bertalan
csendőr (Szilvásvár), Kál-
mán Imre II. törm. (Szédes),
Kertész Mihály törm. (Zelle-
kifalud), Kovács Albert
csendőr (Devecser), Kovács
István II. törm. (Táplászele),
Kosztolányi István csendőr
(Fonyód), Molnár Pál csendőr

(Egervár), Rácz János csendőr (Egervár), Szende Albert
törm. (Kölesd), Urfi János örm. (Veszprém), Várezei
Kálmán csendőr (Fót).

Sorahúzás útján a jutalmul kitűzött díszkálát Karácsony
Bertalan csendőr (Szilvásvár) nyerte. Elküldöttük.

A nyertes a következő megfejtést küldte be:

1. Az alattomos ember előbb-utóbb pórul jár.
2. A szorgalom mindig jutalommal jár.
3. Mindenkit ott kell felhasználni, ahová tudása szerint való.
4. A gyáva ember hangoskodó.
5. Aki ártatlan, ne féljen a gyanúsítástól; aki nem lu-
das, ne szabadkozzék.
6. Hasonló a hasonlót (bűnös a másikat) nem bántja.
7. Ha valamely ügy nem tiszta és gyanú van a bűnre.
8. Az akadékoskodó ember mindenütt hibát keres, ott
is, ahol nyilvánvalóan semmi baj.
9. Aki valóban jól akar, az nem kürtől viággá és for-
dítva: keveset ad, aki sokat ígér.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stadium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI.,
Rózsa-u. 111. — Felelős ügyvezető: Győry Aladár.

Új és újalakított **ÍRÓGÉPEK**
írógépkellék, javítás, karbantartás. Írógép vétel — eladás —
csere. Szakszerű kellek. Meg-
bízható, szakszerű, olcsó:
Tel.: 16-087

POLGAR
Budapest, I., Grol Tigris Párt-8. 3.

Perfi, női és gyermek
a legmegbízhatóbb minőségben. **CIPŐK**
A mi ar. csendőrség tarjainak kedves szociális helyettes
MÉLTÁNYOS **ANGYAL KALMAN** Budapesti. VII., Mészáros-19.
ÁRBAK A csendőrség kedves névadásai helye.

GMB **ADRIA** **BA LATON** **PENGÉT HASZNÁLJUNK**
Nagyszerű gyártmány
KAPHATÓ MINDENKÉNT

NEUBART SÁNDOR
Értékesítő és Készítő. (Készítési és Készítési Ügyintéző).

SZÉKESFEHÉRVAR, NÁDOR-U. 23.

Oklevél
a Magyar Csendőrség
Készítője

Ok, éremek, érmék és alkatrészek értékesítése és készítése.
Készítők: nagy választékban, óra- és órárszámítások, juttatás mellett.
Ha jó és olcsó, mint Nagy Csendőrség van, szakszerű, egy körben por-
mentes választásommal. Aki részletekért a Csendőrségi
Lapokra hivatkozik, azonnal szakszerű áramból 3-4 pengőért kap